ATFK :: BPFK :: EMK :: FMK :: GEO :: KTK :: MÉK

Kauker Szilvia: Társas magány
Alkalmazott Művészeti Intézet

VIVAT ACADEMIA

A Nyugat- Magyarországi Egyetem lapja

2006 : 2 : március - április

ÖSZTÖNDÍJJAL FINNORSZÁGBAN

CIKKÜNK A 22. OLDALON

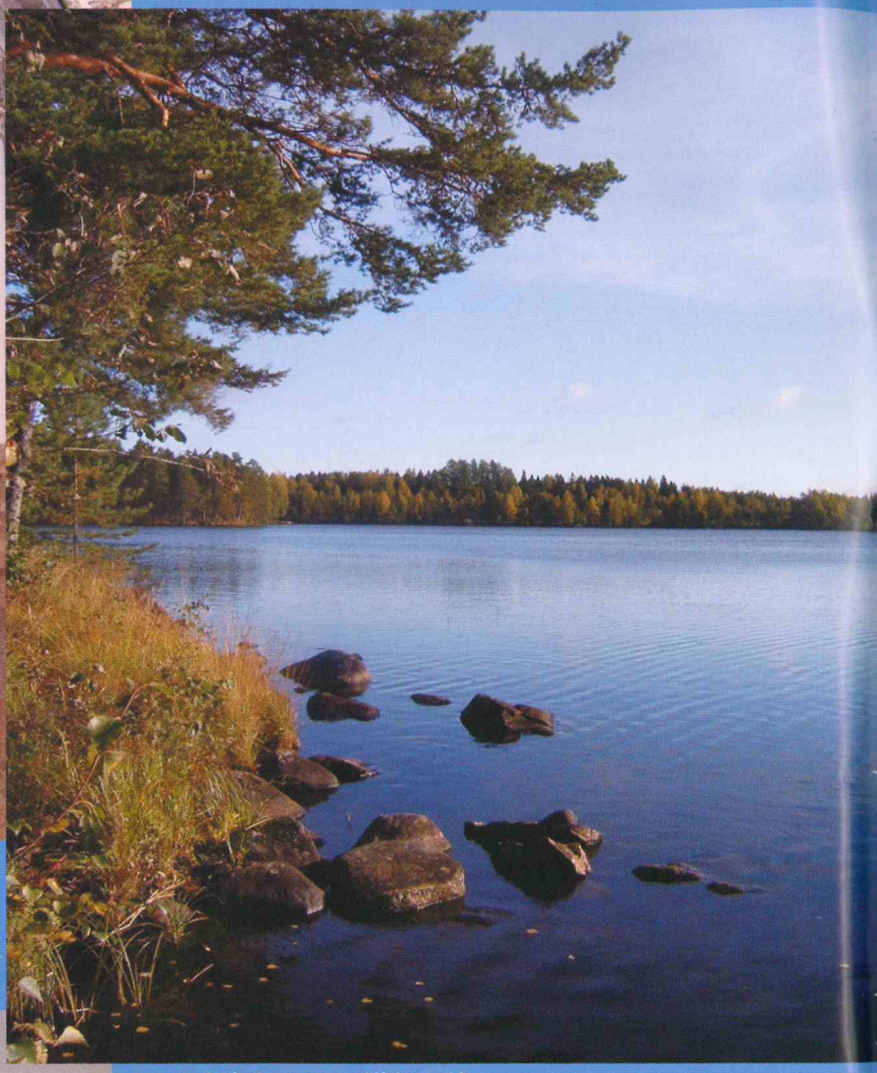

Látkép a szállásnál

Bútorkiállítás Helsinkiben

Iható vizű tó Lappföldön

TARTALOM

2 Hetven év szolgálat – interjú a Pro Urbe-díjas Sarkady Sándorral
3 BEPFotó kiállítás
4 Gigászi felmérés – beszélgetés Dr. Bartha Dénes egyetemi tanárral
5 Búcsú helyett – Mészáros Ágnes verse
6 „A kitüntetések mindig zavarba hoznak – interjú Prof.Dr. Szodfridt Istvánnal
7 Sopron Budapesten – Bútorvilág kiállítás 2005.
8 Villáminterjú Peter Niemz zürichi professzorral
Discovery formatervező kiállítás – AMI-hallgatók nemzetközi sikerei
9 Sopron és Selmec kézfogása napjainkban
Nagyszabású tervek a Vártó és környékének helyreállítására
10 Teleki Pál szellemében – dr. Darabos Ferenc az ATFK új tanszékvezetője
11 Soha nem látott fejlesztések Győrben és Sopronban
12 Pénzügyi Esettanulmány Verseny – dobogón a soproni pénzügyesek
13 Öröm és üröm – ünnepi est Bartók születésének 125. évfordulója alkalmából
„Vezetésről, nemcsak vezetőknek” – előadássorozat a viselkedéskultúráról
14 „Nem színészkedést tanítunk” – riport Józsa Éva főiskolai adjunktussal
15 Testnevelést Tanítók XVI. Országos Szakmai Találkozója
16 Leonardo knowhow – új projekt a kerámia stúdióban
17 Madárinfluenza – Járvány, vagy hisztéria?
18 Fogolydilemma játékok
19 Tudományos Diákköri Konferencia a GEO-n
20 140 éve született Újhelyi Imre
21 Nem csak nyelvtanároknak! – beszámoló egy svéd tanulmányútról
22 Ösztöndíjjal Finnországban
23 Padok párban
Arab bazárban – Tenk Antal versre
24 Lengyelek a magyar szabadságharcban
„Meguntam a szót, meguntam a szótlanságot” - hallgatói antológia a győri karon
26 Öregek, ha találkoznak – volt apáczais hallgatók estje
27 Hagyományteremtő szakmai nap a tanítóképzőn
28 Farsang farkától vízbehányó hétfőig
29 Tanító néni a kifutón
30 Soproni túraajánló I.
31 A foglakozás-egészségügyi és háziorvosi ellátásról
32 A MI életünk – az ifjúság helyzete és jövőképe
33 Könyvajánló a mosonmagyaróvári karról
Hej, élet, élet, gazdászélet... - óvári gazdászok visszaemlékezései
34 GDP – humoros tanáraink „aranyköpései”
35 Előzetes a IX. Terméktervező Műhelynapokról
36 Kuktató – Lepény, kifli, krampampuli

Vivat Academia
A Nyugat-Magyarországi Egyetem lapja

Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskolai Kar - Győr,
Benedek Elek Pedagógiai Főiskolai Kar - Sopron,
Erdőmérnöki Kar - Sopron,
Faipari Mérnöki Kar - Sopron,
Geoinformatikai Főiskolai Kar - Székesfehérvár,
Közgazdaságtudományi Kar - Sopron,
Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar - Mosonmagyaróvár

IV. évfolyam, 2. szám
2006. március - április

Főszerkesztő: Hargitai Gábor, hargitaig@nyme.hu
Olvasószerkesztő: Tóth András tothandras@nyme.hu
A szerkesztőbizottság:
Dr. Albert Levente, lalbert@emk.nyme.hu (EMK)
Balázsik Valéria, bv@geo.info.hu (GFK)
Dr. Bácsatyai László, bacsaty@emk.nyme.hu (EMK)
Dr. Borbély József, nnika@ktk.nyme.hu (KTK)
Gecseyné dr. Papp Katalin, papp@atif.hu (ATFK)
Horváth Attila ahorvath@atif.hu (ATFK)
Lengyel Zita zitalengyel@777westel.hu (EMK)
Németh Viktória vik@netposta.net (FMK)
Ramecz Ádám (KTK)
Mészáros Ágnes (KTK)
Raffai Balázs raphi@freemail.hu (FMK)
Szemerey Tamás tszemerey@fmk.nyme.hu (FMK)
Takács Judit takacs.judit@bepf.hu (BPFK)
Dr.Tenk Antal tenka@mtk.nyme.hu (MÉK)
Tóth Mariann mtoth@nyme.hu
Vincze Judit vinczej@mtk.nyme.hu (MÉK)

A címlapfotót a Faipari Mérnöki Kartól kaptuk.

A szerkesztőség címe:
9400, Sopron, Bajcsy-Zsilinszky út 4.
Tel.:99/518-683; 518-365
e-mail: vivatacademia@nyme.hu

Kiadja: Nyugat-Magyarországi Egyetem
9400, Sopron, Bajcsy-Zsilinszky út 4.
Felelős kiadó: Prof. Dr. Faragó Sándor rektor

Design: Szarka Judit Gabriella és Szarka Zsófia Adrienn
A tördelés a NyME Kommunikációs Irodájában történik
Levilágítás: PrePress Grafikai Stúdió, Sopron
Felelős vezető: Sziklai Zsolt ügyvezető
Nyomás: Lővér-Print Nyomdaipari Kft., Sopron
Felelős vezető: Priszinger Imre ügyvezető
ISSN 1589-8091
Terjeszti a Nyugat-Magyarországi Egyetem

HETVEN ÉV SZOLGÁLAT A VÁROSÉRT

Sarkady Sándor költő, Pro Urbe Sopron-díjas és érettségi tétel lett

Sarkady Sándor költőnek, a Nyugat-Magyarországi Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Főiskolai Kara egykori igazgatóhelyettesének és tanárának a Hűség-napján, december 14-én, Sopron város közgyűlése Pro Urbe-díjat adományozott. A kitüntetés odaítélésének indoklásában, a következő olvasható: „Sopron város szellemi és kulturális életében végzett áldozatos tevékenysége, példaértékű, maradandó alkotásai által a város hírnevének öregbítése elismeréséül." Az írói érdemek mellett azonban nem szabad megfeledkezni Sarkady Sándor oktatói munkásságáról sem. Ugyan tíz éve nyugállományba vonult első és egyetlen munkahelyéről, de óraadó tanárként máig segíti a hallgatók gyermekirodalom iránti érdeklődésének felkeltését. Sőt, idén már érettségi tétel formájában, a gimnáziumi tanulók is találkozhatnak a soproni költő életútjával, műveivel. A Vas- és Villamosipari Szakközépiskola diákjai közül májusban lesznek, akik a soproni költő életéről, alkotásairól adnak majd számot az érettségi bizottság előtt. Felkészülésükhöz azonban rendhagyó módon nem csupán az írásos adatok nyújtanak segítséget, hanem maga a tétellé vált poéta is, aki a múltkoriban két rendhagyó irodalomórát tartott a diákok számára, önmagáról.

„Sorsszerűnek érzem, hogy Sopronba kerültem."

- Milyen érzés saját magáról, gondolatairól, érzéseiről vallani az életük első nagy megmérettetése előtt álló diákoknak?

- Nagyon furcsa, hiszen nem könnyű megfogalmazni, szavakba önteni azt, hogy milyen élethelyzet, szituáció is késztetett egy-egy vers életre hívására. Az óvodás, kisiskolás korosztály számára készült versek közül például volt, amelyik megrendelésre készült. Az I. számú Gyakorló Óvoda óvónői kértek meg, hogy írjak olyan rigmusokat, amelyeket farsang idején szavalhatnak a gyerekek. A gyermekköltészetem tehát szorosan összefüggött a pedagógusi pályámmal, hiszen óvodapedagógus hallgatók gyakorlatvezető tanáraként élet-közelből, az óvodai színtéren tapasztalhattam meg, hogy mit kívánnak a gyerekek és mit a szakma. Ezt a két elvárást igyekeztem összhangba hozni a közel száz gyermekversemben, melyeknek jó ritmusa lehetett, hiszen többen – köztük Törzsök Béla és Gryllus Vilmos – is megzenésítették őket. A Gólyahír című versemből készült, „Mi szél hozott kisfutár?" kezdetű dal az óvodai foglalkozások kedvelt darabja lett.

- Óvodáskorában ön is kedvelte a verseket? Hova vezethető vissza a költészet iránti szeretete?

- Már egészen kiskoromban, hat-hétévesen gyártottam rigmusokat. Egy Debrecen melletti kis faluban Sárándon születtem, gyermekkoromat Kunmadarason töltöttem, majd a karcagi református gimnázium tanulója lettem, ahol olyan kitűnő tanáraim voltak, akik megszabták későbbi érdeklődésemet. Végzős gimnazistaként már tudtam olyan verset írni, amit később, négy évtized múltán, az első verseskötetemben is szerepeltethettem. De azt szoktam mondani, hogy nem tanulással, hanem „megrendelésre" lesz valakiből költő. Úgy értve, hogy ha képes arra, hogy egy gyönyörű vagy fájdalmas érzés visszhangot keltsen benne, akkor ez az élmény egyszerűen megrendeli, kikényszeríti az emberből a verset. Ahogy írtam 1956-ban, a forradalom leverése után: „Engem, ki versért, vért adok, nem érdekelnek bérdalok."

- A forradalom idején egyetemista volt. A történelmi eseményben való részvételéért első körben kitiltották az ország összes felsőoktatási intézményéből, később ugyan befejezhette tanulmányait a szegedi egyetemen, de diplomázása után az Alföldről a Dunántúlra száműzték. Mennyire viselte ez meg akkoriban?

- Most már innen visszatekintve sorsszerűnek érzem azt, hogy Sopronba kerültem. Akkoriban viszont igazságtalannak tartottam. A forradalmi verseimért és a forradalomban való részvételért akartak elítélni. Részvételért? Nemzetőr voltam, volt puskánk, de nem harcoltunk, csak őriztük a gyárakat, nehogy kifosszák őket. Az egyetemi tanulmányaim végeztével, hogy ne mételyezzem az ifjúságot „ellenforradalmi eszmékkel", büntetésféleképpen helyeztek Szegedről a Dunántúlra, ahol azelőtt még sosem jártam. Több mint negyven év távlatából ma már azt kell mondanom, hogy soproninak érzem magam, költészetem jó része is a városhoz köthető, munkámmal Sopront igyekeztem szolgálni, de azért a szívem mélyén ott él a szülőföld emléke.

- A Pro Urbe díj Sopron város adománya, hálája az ön áldozatos kulturális tevékenységéért. Melyek a legszebb emlékei e több évtizedre visszanyúló szolgálatból?

- A fordulat évében, 1949-ben betiltották a polgári köröket, köztük a Frankenburg Irodalmi Kört is, így a soproni kortárs írók, költők fórum nélkül maradtak. Ezért volt hatalmas előrelépés, hogy 1977-ben, a Szabad Királyi Város 700. évfordulójára sikerült megszerkesztenem a Soproni Írók Antológiáját, melyben három írónemzedék adott számot tehetségéről, a város iránti elkötelezettségéről. Később ennek a kötetnek párjaként állíthattam össze a Vallomások egy városról – Magyar írók Sopronról című kötetemet. Megszólalt benne többek között Keresztury Dezső, Weöres Sándor, valamint Varga Domokos és Dér Endre, akik valaha Sopronban jártak egyetemre. A kötet tartópillére pedig egy Illyés Gyulával készített interjú volt. Akadt olyan kritika amely „világképformáló" könyvnek nevezte ezt a kiadványt. Ennek a két említett kötetnek köszönhetem, hogy a városi tanács és pártbizottság hozzájárult ahhoz, hogy kétévente kiadhassuk a Soproni Füzeteket. Ez a kezdetben néhány lapos kiadvány, hamarosan 300-350 oldalas antológiává nőtte ki magát. Harminc éve jelenik meg, tíz esztendeje már évente a kiadvány, ahol a helyi írók, költők, képzőművészek mellett jól megférnek a Sopronnal szimpatizáló országos jelentőségű alkotók is. Emellett időközben három verseskötetem is napvilágot látott: A gyermekverseket tartalmazó Télkergető, majd rendszerváltás után az addig meg nem jelentethetett verseimet összefoglaló Az igazság pajzsával című kötet, s 1996-ban a Gyöngyhimnusz. Múlt év decemberében jelent meg összegyűjtött munkáim két kötete. Az „Írom korom" a verseimet és műfordításaimat, a „Minden élet szolgálat" pedig esszéim és kritikáim javát tartalmazza.

- Nem csak befogadó városához, de munkahelyéhez is

hűséges. Első és egyetlen munkahelyéről a tíz évvel ezelőtt ment nyugdíjba.

- Az első tíz évemet a pedagógia tanszéken töltöttem, ahol a gyakorlati képzést vezettem, és a pedagógia sok ágára okítottam a leendő óvónőket. Aztán átkerültem a Magyar Tanszékre, az igazi területemre, amit vagy húsz éven át vezettem. Máig jó érzés tudni, hogy egykori tanítványaim hivatásukat szerető, jó szakemberekké váltak, akik nyugdíjasként is visszajárnak hozzánk találkozni, beszélgetni.

- Ezek szerint teljes mértékben elégedett azzal, ahogy az élet alakította sorsát? Az életével, munkájával?

- Az oktatói és a közösségért végzett tevékenységet soha nem munkának, sokkal inkább másokért végzett szolgálatnak tekintettem. Rengeteget szerkesztettem például mások köteteit, kérdezik is ezért sokan tőlem, hogy nem sajnálom-e azt az időt, amit másokra fordítottam. Én viszont világ életemben szerettem szolgálni. Persze nem szolgaként, - mert mint azt egy görög mondás tartja: „A szellem csak szabadon szolgál." – hanem ahogy Ady is mondta, aki ifjú korom kedvenc költője volt: „Éltem, mert éltem néha másnak." És ez a létező legjobb érzés.

Takács Judit

A BPFK hallgatóinak és dolgozóinak fotóiból rendezett kiállításra meglepően sokan voltak kíváncsiak.

BEPFOTÓ KIÁLLÍTÁS - HALLGATÓK ÉS OKTATÓK MUNKÁIBÓL

A Nyugat-Magyarországi Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Főiskolai Karán március 22-én, 16 órai kezdettel nyitották meg azt a fotókiállítást, mely hallgatói kezdeményezésből született.

A program szervezője, Kalányos Tamás – II. évfolyamos szociálpedagógus-hittanár szakos hallgató - elmondta, hogy az általa szervezett kiállításra több mint kétszáz pályamunka érkezett a kar hallgatóitól, oktatóitól, ám ezek közül a terem mérete miatt csupán a legjobbnak ítélt ötvenöt képet állíthatták ki. A fotók elbírálásában a BEPF-en oktató Kovács-Gombos Gábor festőművész, illetve ifj. Folcz Tóbiás, a Soproni Fotóklub elnöke, valamint Cseh Dániel fotóművész nyújtott segítséget.

A rendezvény megnyitóján a zsűri tagjai méltatták a kezdeményezést, melynek sikerét nem csak a beérkezett fotók száma, hanem kiállítás megnyitón megjelentek nagy érdeklődése is jelezte. A tanácsterem az ünnepi alkalomra zsúfolásig megtelt. A megnyitón felszólaló művészek meg is jegyezték, hogy eleinte kételkedtek a kezdeményezés sikerében, de az eredmény messze meghaladta várakozásukat. Nem gondolták volna, hogy ennyire színvonalas, további alkotásra buzdító pályamunkák érkeznek a kiállításra.

A 18 résztvevőnek emléklappal köszönték meg a munkát, a legjobb három pályázót pedig könyvvel jutalmazták. Végül átadták az érdeklődőknek a terepet, hogy halk zene kíséretében gyönyörködjenek a szebbnél szebb fotókban.

A kiállítás április 10-ig hétfőtől-péntekig 10-17 óráig tekinthető meg a földszinti 6-os teremben.

Kiss Violetta
III. évfolyamos szociálpedagógus hallgató

Tóth Tamás díjazott felvétele: Viki's curls

GIGÁSZI FELMÉRÉS

NyME Erdőmérnöki Kar, NTI Növénytani Tanszéke konzorciumvezető intézményként szervezte és irányította azt a kutatómunkát, amelynek keretében egy nagyszámú kutatóból álló csoport három év alatt felmérte hazánk természetes növényzeti örökségének állapotát az ezredfordulón. A felmérést Dr. Bartha Dénes egyetemi tanár, a Növénytani és Termőhelyismerettani Intézet igazgatója vezette, akivel Albert Levente beszélgetett.

-Kutatásaitokhoz 2002 májusában a Széchenyi-terv keretében meghirdetett Nemzeti Kutatás-Fejlesztési Pályázaton nyertetek támogatást. A sikeresen lezárt kutatások eredményeként az ország természeti kincsei szellemi tulajdonná is váltak: adatbázis készült, amely sokoldalú hasznosítást tesz lehetővé, egyben új kutatási célokat is kijelöl. Miért terjesztettétek ki egyszerre az ország egész területére az állapotfelmérést?

-A korábbi kutatások csak egy-egy tájegységünket vették górcső alá, s pályázatunkig Magyarországnak több olyan területe is volt, ahol tudományos botanika feltárás még nem folyt, ugyanakkor a „kedvenc" területek „túlkutatottak" voltak. Ezt a hiányt és egyenetlenséget kívántuk megszüntetni azzal, hogy egy időpontban mértük fel az ország teljes területét.

-Egy ilyen nagyléptékű munkára viszonylag rövid idő - három év - alatt csak a tudományterületen jártas, a részfeladatokat ismerő, összeszokott és nagyon jól felkészült kutatócsoport vállalkozhat. Milyen előzmények bátorítottak a pályázat beadásakor?

-Meg kell vallani, hogy a pályázati kiírás nem ért minket felkészületlenül. Az 1970-es, 80-as évek szunnyadó terepbotanikai kutatása után a 90-es években szakmailag felnőtt egy olyan fiatal botanikus generáció, amely ismételten a terepen vizsgálódott, s folytatta az 50-es, 60-as évek terepbotanikusainak munkáját, a hazai flóra és vegetáció feltárását, minél alaposabb megismerését. Tevékenységüket a megszaporodó konferenciák, periodikák, publikációk, önként szervezett szakmai továbbképzések fémjelezték, s egyértelművé vált, hogy ez a közel háromszáz ember képes összefogni, valami nagyot alkotni, lehet rájuk építeni. Nyertes projektünk célja valójában már az ezredfordulón körvonalazódott: egységes metodika alapján, az ország teljes területére és egy időpontra vonatkoztatva részletes képet kapni a hazai flóra és vegetáció állapotáról.

-A pályázat kiírásával és pozitív elbírálásával a vágy kovászba hullott. A kutatásokhoz azonban források is kellenek. Milyen összeget nyertetek el a pályázaton?

-„Magyarország természetes növényzeti örökségének felmérése és összehasonlító értékelése" c. pályaművünk 369 millió Ft-os támogatást nyert el. Büszkék vagyunk arra, hogy az akkori döntéshozók felismerték természetes növényzeti örökségünk társadalmi fontosságát, pótolhatatlanságát, s a megőrzéshez elengedhetetlen állapotfelmérés szükségességét. Kiemelkedő megtiszteltetés, hogy a nyertes projektek közül mi kaptuk a legnagyobb támogatási összeget.

-Milyen intézmények vállaltak konzorciumi tagságot?

-Tanszékünk, mint konzorciumvezető intézmény mellett a Magyar Természettudományi Múzeum Növénytára, a Debreceni Egyetem Természettudományi Karának Növénytani Tanszéke és a vácrátóti Magyar Tudományos Akadémia Ökológiai és Botanikai Kutatóintézete vállalt koordinátori és lebonyolító szerepet.

-Egy ilyen hatalmas felmérés még a szokásosnál is nagyobb szervezettséget, jól átgondolt kutatási és adatrögzítési rendszer kidolgozását feltételezi. Milyen metodikát alkalmaztatok?

-Egységes metodikára volt szükség, mert hazánkban ezen a téren is több iskola létezett, melyek eltérő módszertannal dolgoztak, ami a térbeli, illetve időbeli összehasonlítást (monitoring) akadályozta.

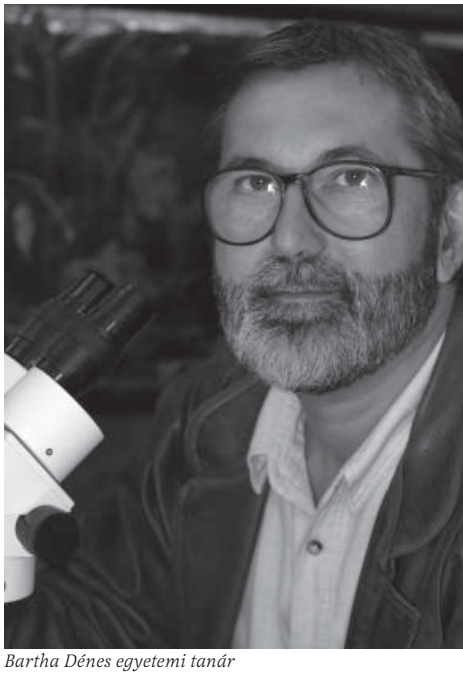

Bartha Dénes egyetemi tanár

-Hogyan szerveztétek meg a munkafolyamatot? Milyen volt a munkarend, milyenek voltak a munkafázisok?

-Kettős megközelítést alkalmaztunk: egyszer a flóraösszetevők, a fajok oldaláról vizsgálódtunk, másszor a vegetáció, a növénytársulások felől elemeztünk. Fentiek alapján a projektstruktúra is érthetővé válik, két alprojektünk közül az egyik a flórakutatással, a másik a vegetációkutatással foglalkozott. Az alprojekteket fiatal, de országosan elismert kollégák vezették: Király Gergely tanszékünk egyetemi docense és Molnár Zsolt vácrátóti tudományos munkatárs.

-Hogyan bontottátok tovább az alprojekteket?

-A kitűzött szakmai feladatok maradéktalan végrehajtása érdekében az alprojekteket részprojektekre osztottuk, s időben szigorúan ütemeztük. A flórakutatás alprojekt legnagyobb részprojektje a közép-európai flóratérképezési metodikát átvevő, s a nemzetközi kezdeményezéshez csatlakozó hálótérképezés, melynek keretében valamennyi, mintegy 2400 edényes növényfajunkról kapunk egységes előfordulási térképeket. Külön részprojekt keretében és az előzőhöz képest finomabb, geokoordinátás rögzítéssel térképeztük a természetvédelem szempontjából fontos, közel 1200 védett / veszélyeztetett / ritka növényfajt, s külön figyelmet szenteltünk a napjainkban egyre több gondot okozó inváziós (özön-) fajoknak is. Bár fajszámuk nem jelentős (71), robbanásszerű és nagytömegű terjedésük a megmaradt természetszerű életközösségeinket erősen veszélyezteti, átalakítja, s jelentős gazdasági károkat, humán-egészségügyi problémákat is okoznak. A negyedik részprojekt pedig azzal a 150 speciális pannon növényfajjal foglalkozik, amelyek csak nálunk vagy el-

sősorban nálunk élnek, megőrzésük a mi kötelességünk, s az EU-s csatlakozáskor különös értékként vittük őket magunkkal hozományul. Ezekről a fajokról minden archív és recens információt igyekeztünk összegyűjteni.

A vegetációtérképezés alprojekt vezető részprojektje 80 természetes hazai vegetációtípus előfordulásának, kiterjedésének, állapotának, dinamikájának leírásával foglalkozik. Ennek érdekében az ország területét 270 ezer (!) felvételi egységre, egyenként 35 hektáros hatszögre bontottuk, amelyekről 40 attribútum alapján külön felvételi lap készült.

Egy kisebb részprojekt a magyarországi erdők természetességének elemzésével foglalkozott. A közel 3 ezer magyarországi erdőrészlet természetességére vonatkozó adatbázis tartalmazza a természetesség terepen felvett 58 indikátorát, az erdőrészletek üzemtervi adatait, valamint az indikátorok alapján számolt természetességi értékeket.

Végül egy munkacsoport az egységes európai cönológiai szemlélet kialakítása érdekében referencia társulás-adatbázist hozott létre. Ennek során 400 természetes vagy természetközeli társulás aktuális és archív cönológiai felvételeinek adatbázisa (51 potenciális abiotikus attribútummal) készült el, benne 7000 db, országos reprezentációra alkalmas felvétellel.

-Hatalmas mennyiségű kísérleti adatot gyűjtöttetek össze. Milyen módon történt az adatok fogadása, rendszerezése, tárolása és bemutatása? Meghatároztátok-e a rendszer hosszú távú működéséhez szükséges szoftver- és hardverjellemzőket?

-Projektünk legfőbb terméke alapadatok sokasága, melyek adatbázisokba rendezve várják a kiértékelést. Ezek az adatbázisok alkalmasak Magyarország természetes növényzeti örökségének bemutatására, állapotának értékelésére, országos és regionális szinten egyaránt. A szakmai szempontok megkövetelték, hogy az adatbázisokat alapvetően két nézőpontból, az egyes fajok (florisztikai munkacsoportok), illetve növényi közösségek (vegetációs munkacsoportok) vizsgálatával állítsuk össze, a szükséges kohézió biztosításával.

A pályázat eredményei alapvetően három lépcsőre tagolhatók:

1. adatbázis-fejlesztés, az adatbázisok logikai kapcsolatrendszerének megtervezése, az archív adatok összegyűjtése és adatbázisba építése,

2. hiánypótló, országos fedésű extenzív terepi felmérések, s az így kapott adatok adatbázisba rendezése,

3. az elkészült adatbázisok minőségellenőrzése, összehasonlító alap-rtékelések elvégzése.

-A munka lezárult, a pályázat kiírói sikeresnek ítélték, nagyra értékelve az elért eredményeket. Mennyire tartod lezártnak a kutatásokat?

-Bár előzetesen terveztük, a pályázat végleges pénzügyi kerete már nem engedte meg az adatok átfogó értékelését, így összességében a projekt olyan ellenőrzött adatbázisokat, mint végterméket, állított elő, melyek későbbi átfogó értékelésre alkalmasak. Az értékelésekre különböző szinteken nyílik mód, a lokális (településnyi) értékelés mellett regionális (táji), s ami fontos, országos léptékű elemzéseket is tudunk majd folytatni.

-Az adatbázis sokirányú felhasználást tesz lehetővé: kockázatelemzést, az események modellezését és előrejelzését stb. Jelentkeztek már a gyakorlati és a tudományos világból érdeklődők, akik hasznosítani kívánják a kutatási eredményeiteket?

-Korábbi céljaink, megvalósításunk és további terveink nem csak tudományos indíttatásúak, mindvégig fontosnak tartottuk és tartjuk a gyakorlati kapcsolódás, felhasználás lehetőségét. Így már most is komoly érdeklődés mutatkozik a természetvédelem, a tájtervezés, s várhatóan egyéb felhasználók oldaláról is.

-Nemzetközi összehasonlításban hol helyezhetők el ezek a kutatási eredmények? Hogyan mutatják meg a tudományos arcunkat a világban?

-A projekt megvalósításával bizonyítottuk magunknak, a támogatást adóknak, s a külföldnek is. Rajtunk kívül ma nincs olyan ország Európában, amely a flóra- és vegetációtérképezés adataival, illetve eredményeivel egyszerre, egy időben rendelkezne.

-A szakmai sikereken túl milyen hozadéka van még a közös munkának? Hogyan járult hozzá a jövő kutató nemzedékének neveléséhez?

-Nem lebecsülendő eredmény, hogy e gigászi munka során összekovácsolódott a hazai botanikus társadalom, a fiatalok önálló feladatokat kaptak, megbízhatóságra, kitartásra nevelte őket az ellenőrzött közös munka. Sokat tanultunk egymástól, kiléptünk a saját örömünkre folytatott botanizálás köréből, s a munka közben új, nagylélegzetű, jövőt formáló tervek is születtek.

Hazánk természetes növényzeti örökségét ránk bízták a századok. Az állapotfelmérés és megőrzés kötelesség, felveti mindannyiunk, de elsősorban a tudomány művelőinek a felelősségét. Kutatásaitok nyomán ma már ismert, hogy mit örököltünk, tőlünk függ, hogy hogyan sáfárkodunk vele: megmarad, megőrizzük, vagy elvész a nemtörődömségünk miatt. Vagy ami még rosszabb, lassan eltűnik a szép, de téves álmok útvesztőjében, megcsalva a holtak reménységét.

Olvasóink nevében köszönöm a beszélgetést.

Albert Levente

Búcsú helyett

Mint harmatcseppet szomjas rózsafa,
Mint didergő veréb kövér magot,
Mint békét a frontra induló baka,
Mint szerelmespár hullócsillagot,
Mezők langyosan simító szelet,
Hegyek a visszhang morajját,
Kávézók fényben úszó delet,
Tészta az olíva bársony-olaját,
Mint anyja illatát a gyermek,
Vadak a vér szagát,
Mint tavasz közeledtét a kertek,
A hívők Isten szavát,
Ahogyan Hold az alkonyt,
Pirkadatot a Nap,
Rómeó a balkont,
S Júliát a kard,
Ahogyan papírt a tinta,
Vért az erek,
Láncát a hinta,
Képet a keret,
Mint megváltó álmot hunyt szemek...

...én úgy szerettelek.

Mészáros Ágnes 2006.02.14. Sopron 03:30

„A KITÜNTETÉSEK MINDIG ZAVARBA HOZNAK...”

Szodfridt István professzor urat a Magyar Köztársasági Érdemérem tiszti keresztjével tüntették ki

1930. november 7-én született, s 10 éve vonult nyugdíjba egyetemünk Erdőmérnöki Kara Termőhelyismereti Tanszékének vezetőjeként. Születésnapja - saját szavai szerint - évtizedeken át országos ünnep volt, de ő mindig tudta, aznap mit ünnepel. Aranydiplomáját az elmúlt évben kapta meg és szakmai érdemeit számos kitüntetésre méltatták eddig is. Most – tudatában annak, hogy szakma és emberség nem választhatók el szigorúan - Szodfridt Istvánról, az emberről szeretnék szólni annak az apropónak kapcsán, hogy március 15-e alkalmából kitüntetésben részesült.

-Milyen érzésekkel vetted át a kitüntetést?

Meglepetés volt. Rektor úr sem árulta el, miben részesülök. Akkor gyanítottam valamit, amikor az átadási ceremónia vezetője megkérdezte, hogy az első, vagy a második sorban szeretnék-e ülni. Soha nem szerettem az első sort, a másodikban ültem, de elég gyorsan kiszólítottak. Kisebbik fiam is örömmel fogadta a hírt. Ő egy évig szolgált a seregben tanulmányai megkezdése előtt. „Apa – mondta - Te nem is voltál katona és most egyszerre tiszti fokozathoz jutottál!”

A kitüntetések mindig zavarba hoznak. A munkám olyan tevékenységet jelentett, ami örömet okozott. Soha nem értettem, hogy ezért miért kapok külön kitüntetést.

Szereted az embereket, bízol másokban. Ezt érezték meg a hallgatóid is, amikor – szakmai tudásod mellett – emberséged is évről évre a szalag- és korsóavató szakestélyeken díszkorsóval honorálták. Nemcsak hallgatókat, hanem oktatókat is összebarátkoztat a szakestély, bennünket nem a szakma, hanem sokkal inkább a szakestélyek varázslatos hangulata, az együtt, egymás mellett eltöltött órák, meg a botanikus kertben történt véletlen összefutások kötöttek össze. Hogyan ítélted meg selmeci hagyományainkat, a szakestélyek hangulatát akkor?

Nincs összehasonlításra alkalmas alapom. Diákkoromban selmeci hagyományokról csak hallomásból értesültünk. Aki ápolta őket, a kirúgás szélén táncolt. 1952-ben volt ilyen nagy tisztogatás. Szégyenkezve vallom be, még mindig „pogány” vagyok.

Kedves Pista bátyám! Már nem futok Veled össze naponta, amikor mindig volt számomra (mindenki számára) egy mosolyod, egy kedves gesztusod. Képes voltál megjegyezni apróbb dolgokat is az emberről, s rá-rákérdezni találkozáskor: engem többnyire a fiamról, mert tanúja voltál egy apafiú közötti beszélgetésnek, amikor apukája rápirított a kisfiára. Úgy emlékszem, nevelési szempontból nem értettél akkor egyet velem.

-Az egyetemi buszmegállóban találkoztunk, s Te az akkor 10-12 éves fiadtól valami feladat teljesítését kérted számon. A gyerek a teljesítéssel elmaradt, ezért „bácsatyjától” kapott hideget, meleget. Láthatóan szégyellte, hogy a kioktatás mások előtt zajlik. Ezért néhány szóval segítségére siettem és próbáltam a bősz atyát lecsillapítani. Nem gondoltam, hogy az emlékezet így őrzi ezt a jelenetet.

-Tanáraid, diáktársaid közül kire, kikre emlékszel vissza szívesen? Volt olyan, aki döntően meghatározta későbbi pályafutásod?

Bennünket javarészt még a Selmecbányáról áttelepült, kiváló professzorok oktattak. Számomra talán Simonyi Károly, az elektrotechnika tanára a legemlékezetesebb, aki viszont éppen nem Selmecről jött. Róla mesélték, hogy az 50-es évek elején megjelentek nála az agitátorok, hogy a „Szabad Nép” előfizetésére rábeszéljék. A teljesen reménytelen beszélgetés után az agitátorok már az ajtóban voltak, amikor Simonyi Károly utánuk szólt, s ezzel egyidejűleg a zakója zsebéből kihúzott egy friss Pravdát. „Én a legelső forrásból tájékozódom” – mondta, aztán elköszönt.

Prof. Dr. Szodfridt István

Oktatóink közül azokat szerettük leginkább, akik baráti magatartást tanúsítottak a hallgatók irányában, de tekintélyüket meg tudták tartani. Ilyenek voltak: Teszárs Géza (geodézia), Perlaky Feri (gépesítés), Hauer Frédi (kémia). Pályafutásomra döntő hatással volt egy, akkor már kiváló botanikus évfolyamtársam, Csapody Pista. Fehér Dániel professzor urat is megelőzve, tanítómesterem volt ezen a területen. Ez sok szép élménnyel gazdagította pályámat és szakmai előrehaladásomban is segített. Nagyon jó baráti kapcsolat szövődött közöttünk, olyannyira, hogy tanúskodtunk egymás házasságkötésén.

Az akkori Erdészeti Földméréstani Tanszékről van valami emléked?

Ez a tanszék volt a gazdája az ún. „Vadpatakszabályozás” tantárgy oktatásának is. A Bánfalva szélén folyó Rák-patak „vadpatakszabályozási” tervét kellett gyakorlaton elkészítenünk. Két egymást követő délután volt a gyakorlat. A megvalósítás nem sikerült, mert az első napon levert cövekjeink egy szálig eltűntek. Persze, ez az ötvenes évek elején történt, amikor a falusi nép bizalmatlanul szemlélte a műszerekkel felfegyverkezett és kitűző rudakkal tüsténkedő hadat, féltek, hogy földjüket tagosítják, elveszik. Ez volt özv. Finczinger Sámuelné földjén is. A neve annyira megtetszett, hogy most is őrzöm memóriámban.

A kora tavaszi időszakban egyik társunk, Székely Edgár – a lánya, Székely Adél is nálunk végzett (rá már én is emlékszem, B.L.) – megcsúszott, belehullt a patakba és Hany Istók ábrázatával kelt ki onnan.

Oktatsz még ma is? Mit gondolsz a ma hallgatóiról? Nehezebb, vagy könnyebb nekik, mint Neked, vagy akár nekem

volt – lehetett?

Nagyon szerettem az oktatói feladatkört, sajnos az egészségem már meggyengült, így ma már csak doktori disszertációkkal, TDK dolgozatokkal és diplomatervek bírálatával foglalkozom. Lakásomon sokan megfordulnak szakmai, vagy angol nyelvi segítséget kérve.

Én a Rákosi korszakban voltam hallgató. Az előadásra, gyakorlatra járást szigorúan ellenőrizték. Ha valaki sokat hiányzott, elküldték. Mozgalmi dalokat sajátítottunk el, kivonulások alkalmával éltettük a béketábort és kifejeztük rokonszenvünket a gyarmati sorban élő népekkel. Egyetemi jelenlétünket félelem kísérte. Nehéz ezt összehasonlítani a mai helyzettel. Bosszantott, ha csak félig volt tele a terem az előadásaimon. Katalógus tartásához meg nem volt kedvem. Naiv módon azt hittem, hogy a hallgató tanulni jött ide. Szomorúan vettem tudomásul, hogy magyar irodalmi, földrajzi és történelmi ismereteik elég gyenge lábon állnak. Ennek már tíz éve. Hogy ma mi a helyzet, arról csak közvetett úton tájékozódom.

Még mindig olyan fiatalos vagy. Mik a terveid?

75 éven túl már nem lehet sok tervem. Négy unokámat várom és bízom abban, hogy fiaim nem tartanak unokarontónak.

Szodfridt professzor napjait már többnyire otthonában tölti, de kapcsolatát régi kollégáival nem felejtette el, nem szakította meg. Halk szavú, önmagát soha sem előtérbe toló, villogni nem szerető ember. Az általa művelt szakmai, tudományos eredményei, emberi kvalitásai villognak helyette még ma is.

Kedves Pista bátyám! Örülök – örülünk a kitüntetésednek, szívből kívánjuk, örülj Te is neki még nagyon soká!

Bácsatyai László

SOPRON BUDAPESTEN BÚTORVILÁG 2005

Az évenként megrendezett Bútorvilág kiállítás a magyar bútoripar legrangosabb bemutatkozása. A Nyugat-Magyarországi Egyetem Faipari Mérnöki Karának Alkalmazott Művészeti Intézete rendszeres résztvevője a budapesti vásárvárosban megrendezett eseménynek. Az évek során a diákok munkáin keresztül nyílt betekintés a tanszékek szakmai és oktatási munkájába.

Az idei kiállításon a közelmúltban végzett faipari mérnök és formatervező művész hallgatók szerepeltek, akik közül néhányan az egyetemi művészeti képzést oktatói oldalról segítik. A közös megjelenést mesterük Tóth Tibor Pál belsőépítész, egyetemi magántanár kezdeményezése tette lehetővé. A kiállítási területet Kováts Gizella, a rendezvényt lebonyolító Kg HomeArt Kft. vezetője biztosította, valamint jelentős támogatást nyújtott a Magyar Bútor és Faipari Szövetség és az Erdő és Fahasznosítási Egyetemi Regionális Tudásközpont (ERFARET) is.

A kiállítók és a kiállított munkák:

Kertész Veronika formatervező művész Adame kárpitos bútorcsalád kanapéja, támogatta a Kanizsa Trend Kft.

Mészöly Eszter faipari mérnök Ambo variálható rétegelt falemezből készült polcrendszer, támogatta az NKA, NKÖM és a MAOE.

Váray Ibolya Anna formatervező művész Pause üveg és fa elemekből álló variálható elemes polcrendszer, támogatta az NKA és a NKÖM.

Standeisky Dániel formatervező művész Silentium (2003. Magyar Formatervezési Díj) és Clarus kültéri pihenőbútor-családok, Invecta székcsalád (a Moholy-Nagy László Formatervezési Ösztöndíj keretében készült, és része az ERFARET kutatási projektjének).

Szücsy Róbert formatervező művész Cramp dohányzóasztal, Pseudo karszék, támogatta a MAOE.

A kiállítók a stand mottójául tanáruk gondolatát választották: „...hiszem és látom, hogy tanítványaim vállalják a megmérettetést, akaratuk, tettvágyuk jó, hasznos, szép tárgyak születését eredményezheti."

A stand támogatói voltak:

KG-HOMEART Kft.
Magyar Bútor és Faipari Szövetség
NyME Erdő- és Fahasznosítási Regionális Tudásközpontja (ERFARET)
NYME Alkalmazott Művészeti Intézet
TIPEXPO Kft.
BNV-Fa Kft.
Kocka Tervezőművészek Egyesülete

Szücsy Róbert

VILLÁMINTERJÚ PETER NIEMZ ZÜRICHI PROFESSZORRAL

Peter Niemz professzor

Peter Niemz a zürichi Műszaki Egyetem professzora. Niemz professzor úr, aki a drezdai egyetemen végzett, tanulmányai után a chilei, majd a zürichi egyetemre került, rendszeresen tart nálunk is előadásokat. A faanyagok fizikai tulajdonságainak kutatása területén elért eredményeit a „Physik des Holzes“ (1993, DRW Verlag) c. könyvben adta közre. Ezzel vált világhírűvé. Egyetemünkről Szalai József mechanika professzor, Andor Krisztián tanársegéd és Horváth Norbert doktorandusz dolgozott az intézetében, ahol a faanyag tönkremeneteli folyamatával és a thermo-fával kapcsolatos kutatásokban vettek részt.

-Hogyan került kapcsolatba egyetemünkkel?

-A Nyugat-Magyarországi Egyetemmel 5 éve tartok kapcsolatot Bariska Mihály professzor úr kezdeményezésére.

-Széleskörű tapasztalatai vannak a világ különböző egyetemeiről. Milyen benyomásai vannak az itteni viszonyokkal kapcsolatban?

-Az a tapasztalatom, hogy Magyarországon rendkívül kedvezőek a körülmények a közös szakmai projektek bonyolítására. Svájcban 3-9 hónapig terjedő időtartamra kaphatnak ösztöndíjat Kelet-Európából pályázó hallgatók, akiknek ez nagyon jó alkalom a tanulásra, a tapasztalatszerzésre. Korábban jártam Szlovákiában és Bulgáriában, mondhatom, Magyarországon jobb a helyzet, mint más kelet-európai országokban. Molnár dékán úr lendületes, aktív közreműködésével nagyon termékeny kapcsolat jött létre a két intézmény között. Egy ilyen együttműködésben különösen fontosak a személyes kapcsolatok, amelyek lehetőséget nyitnak nem csak diákok, hanem professzorok számára is.

-Mit tapasztalt a magyar diákok részéről? Elégedett a szakmai felkészültségükkel, munkájukkal?

-Tavaly Horváth Norbert PhD-hallgatóval dolgoztam együtt Zürichben, akivel kiválóan együtt tudtunk működni. Örömmel láttam, hogy megalapozott tudását jól tudja kamatoztatni a gyakorlat és publikáció területén.

-Hogyan képzeli el a két intézmény együttműködésének távlatait?

-Éppen ma délután fogunk arról tárgyalni, hogy a tanár és diák cserekapcsolatot hogyan tudjuk tovább fejleszteni, illetve hogy milyen közös projekteket tudnánk kialakítani. Tervezzük egy közös kiadvány megírását is a fahibák, fakárosodások területén.

hg

AZ AMI HALLGATÓINAK NEMZETKÖZI SIKEREI

Az Észt Művészeti Akadémia szervezésében – mintegy 15 ország művészeti iskoláinak részvételével – rendezendő Discovery c. nemzetközi hallgatói kiállításra a formatervező (szilikát szakirányos) hallgatóink közül hárman adtak be pályázatot. Közülük kettőt választott ki a nemzetközi zsűri, akik 2006 áprilisában Tallinnban bemutathatják munkájukat és egyúttal képviselhetik a Nyugat-Magyarországi Egyetemet a nagyszabású üvegművészeti kiállításon és szemináriumon.

Jagadics Barbara „Teáskészlet” c. munkája 2004-ben készült az Ajka Kristályban, ezt a soproni Torony Galériában rendezett hallgatói kiállításon már bemutatta az érdeklődőknek. Emellett Kauker Szilvia ötödéves hallgató „Társas magány” c. üvegplasztikája állítják ki Tallinnban (lásd a címlapon). A két hallgató a Faipari Mérnöki Kar, valamint az Erdészeti és Faipari Képzést Támogató Közhasznú Alapítvány támogatásával vesz részt az észtországi eseményen.

Jagadics Barbara számára a 2005/06-os tanév további sikereket is hozott. A Prágában 2005 szeptembere óta résztanulmányokat folytató hallgató a Prágai Nemzeti Galériában 2006 áprilisában rendezendő Design Match kiállításon is szerepel parfümös üvegeivel.

Mindkét leendő üvegművészünknek gratulálunk és további sikereket kívánunk!

Wesztergom Viktorné

Jagadics Barbara: Teáskészlet

SOPRON ÉS SELMEC KÉZFOGÁSA NAPJAINKBAN

Lehoczky Tibor, Marián Lichner polgármester, Prof.Dr. Faragó Sándor rektor és Dr. Jámbor László

Március hetedikén a Rektori Hivatalban nem mindennapi találkozásra került sor. Prof Dr. Faragó Sándor rektor urat meglátogatta Marián Lichner úr, Selmec polgármestere. A baráti beszélgetést - a rektori szoba falait díszítő selmeci festmények alatt - több felvétel is őrzi, lapunkban pedig a kedves vendég kérdéseinkre adott elbeszélését örökítjük meg.

Megtudtuk, hogy nagy hagyománya van a két város és az egyetem jó kapcsolatának, Marián Lichner úr is többször járt Sopronban hivatalos mandátuma alatt. Nagy elismeréssel szólt az Erdészeti Múzeumunk kilencvenes évek elején megnyílt állandó selmeci kiállításáról, melyben Ő maga is közreműködött, s vélekedése szerint ez volt az egyik legfontosabb állomása az együttműködésnek.

A másik fontos tény, illetve összekötő kapocs a selmeci polgármester úr szerint a 2002-ben aláírt egyezmény, melyben hét különböző

egyetem kara nyilvánította ki az iránti szándékát, hogy a selmecbányai tradíciókat őrízni és terjeszteni kívánják.

Arról is szólt a neves vendég, hogy az egyetemmel való szoros és sikeres együttműködés az alapja a két város közötti jó kapcsolatnak, így aztán a városok és az intézmények egymástól elválaszthatatlanok.

Az örömek mellett hangot adott a problémáknak is, ahogy Ő fogalmazta " több a próza, mint a poézia " munkájában. Selmecbánya kiemelkedő kulturális érték, a megmentése nemcsak saját érdek, hanem a világörökség érdeke is.

Reméljük, hogy a közös EU tagság még inkább lehetőséget biztosít arra, hogy együtt munkálkodjunk ősi hajlékunk teljes pompájában való megőrzéséhez. (T.M.)

NAGYSZABÁSÚ TERVEK A VÁRTÓ ÉS KÖRNYÉKÉNEK HELYREÁLLÍTÁSÁRA

Közel két éves előkészítő munka után sikerrel zárult a Mezőgazdaság-és Élelmiszertudományi Kar és a Mosonmagyaróvár Önkormányzat közös pályázati tevékenysége.

A VÁTI Magyar Regionális Fejlesztési és Urbanisztikai Közhasznú Társaság a pályázatot az INTERREG Közösségi kezdeményezési programok Magyarország-Szlovákia-Ukrajna Szomszédsági Program keretében hirdette meg.

A pályamű címe:" Szigetköz-Csallóköz szerves turisztikai egységének helyi jellegzetességeire építő öko-és víziturisztikai kínálat bővítése a mosonmagyaróvári várpince és környezete rehabilitációjával"

A projekt célja egy olyan beruházás megvalósítása, mely a természetvédelmi bemutató és oktató tevékenység mellett a vár-és környezetének turisztikai vonzerejét is nagyságrenddel növeli. A vártó, várpince és -kert felújítása és átépítése több évtizedes elgondolásokat vált valóra és szervesen kapcsolódik a park másik oldalán létesítendő Szigetközi Ökológiai Központhoz, mely szintén sikeres pályázat eredményeként épül.

A várpince rekonstrukciója során kialakításra kerül egy halászati és vízügyi múzeum, egy a Szigetköz vízi élővilágát bemutató akváriumterem, valamint egy oktatási és bemutatási célokat szolgáló fogyasztótérrel is rendelkező látványkonyha. Az előtérben horgászati üzlet és turisztikai információs pult várja a látogatókat.

A vártó teljes felújítása, (kotrás, zsiliprekonstrukció, vízszintszabályozás, partvédelem) lehetővé teszi annak gyermekhorgásztatással, télen pedig korcsolyázással történő hasznosítását.

Aktív pihenést szolgál a botanikai ismereteket nyújtó pihenőpark.

A Mezőgazdaság-és Élelmiszertudományi Kar vagyonkezelőként a támogatás 90 %-át, míg az Önkormányzat a 10 %-át kapja. Támogatás nélküli tagok a Slavia Samorim Sport Klub, Mosonmagyaróvár Idegenforgalmáért Közalapítvány, Hansági Múzeum és a Mosonmagyaróvári Horgászegyesület.

A források 75 %-a EU finanszírozás, 20 %-a nemzeti támogatás, 5 %-a önrész. Az önrész nélküli elnyert támogatás 210,5 millió Ft, mely tartalmazza a projekt előkészítésének költségeit is. (engedélyezési tervek, pályázat elkészítésének díja)

Az engedélyezési tervek alapján a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal kiadta az építési engedélyt a szennyvízcsatorna bekötés előírásával, mely a Szigetközi Ökológiai Központ megépítésének is feltétele.

A projekt futamideje 24 hónap, így a beruházás 2007 végére készül el. A beruházás lehetővé teszi nyolc fő rész és teljes munkaidőben történő foglalkoztatását is.

A szlovákiai partner látogató csoportok szervezését vállalta, így hozzájárul ahhoz, hogy a létesítmények önfinanszírozó formában működjenek.

Dr. Szathmári László

TELEKI PÁL SZELLEMÉBEN FEJLŐDIK GYŐR IDEGENFORGALMA

Tegnap még a győri városháza referense, az idegenforgalmi bizottság titkára, ma az ATFK megbízott tanszékvezetője dr. PhD. Darabos Ferenc.

Kamaszos mosolyával, diákos udvariasságával beleillik a történelmében nagy múltú, de egyre fiatalodó Apáczai Főiskola 21. századi modern imázsába. Egy évtizedig koptatta a polgármesteri hivatali tornyos palota márványlépcsőit, ezalatt a KSH adatai szerint közel ötven százalékkal növekedett a vendégforgalom, a város nyolcvan panziójában, szállodájában töltött éjszakák száma majdnem megkétszereződött. A vaskos nemzeti turizmusfejlesztési stratégiában több ízben is példaként említik a várost, pedig mi győriek még sok mindenben nem érezzük igazán vonzó turisztikai célpontnak szeretett városunkat.

A fiatal tudós, – mert ma már egyértelmű, hogy az idegenforgalom kutatása önálló tudományággá vált – mindenki előtt Teleki Pálra, az egykori miniszterelnökre hivatkozott, aki híres tájelméletében megfogalmazta a gazdaság és társadalomfejlesztés alapjait.

–Amikor azt mondjuk, hogy a tájak természetes hierarchiájának megfelelően kell kiterjeszteni a településhálózatot, arra is gondolunk, ami ebből következik: Győr a magas fejlettséggel, felszereltséggel rendelkező ipari terület egyúttal az idegenforgalom bizonyos ellátó hálózatát és fogadóképességét is megteremtheti.

A hivatásturizmust, a nyugati ipart és szolgáltatást ide hozó szakértők kiszolgálása érdekében panziók sora épült az elmúlt két évtizedben, a fogászati idegenforgalom alapja sem a klasszikus gyógyturizmus, hanem a magyar orvosok felkészültsége. Ehhez járult a hely szelleme, a gazdaságilag nyitott, gyökeres átalakulásra kész légkör, ahol a társadalmi (gazdasági, szociális és kulturális) tőkék cseréje néhány év alatt végbement.

–A tudományos megközelítés világos, de hogyan mutatkozott meg a gyakorlatban?

–Illő, hogy korábbi munkahelyemmel kezdjem, az önkormányzat idegenforgalmi fejlesztési koncepcióival. Az első szakasz 1997-től 2003-ig tartott, a második 2003-tól 2006-ig. Az elsőben új alapokra helyeztük a vendégek tájékozódását, tájékoztatását szolgáló egységes táblarendszert, mely az itt lakóknak kevésbé tűnik fel, ám rendkívül hasznos a vendégnek. Az idegenforgalmi adó bevezetésével közvetlenül támogathattuk a magánerős fejlesztéseket, ezt a díjat a szállásvendégek fizetik, és megkettőzve kapja vissza az idegenforgalom. Régi álmunk és adósságunk is teljesült, újjászületett a győri termálfürdő, a gyógyturizmusban pótoltuk az évtizedekig égető hiányt. Jó gyakorlat az építményadó kompenzálás az idegenforgalom fejlesztők, felújítók számára. Mindez csak féloldalas fejlődés lenne, ha az idegenforgalom nem kapcsolódna szorosan a már említett gazdasági és kulturális tőke kamatoztatásába. Röpke néhány év alatt a város képzőművészeti fellegvárrá vált, a Médiawave az alternatív fiatal értelmiség kultuszrendezvényévé nőtt határon mesze túli vonzerővel. A Győri Balett, a Győri Nemzeti Színház, a zenei világ kiteljesedett. Kétezerre tehető a győri táncosok száma. A sportturizmus a világ és európai rendezvények révén messze kilépett a helyiérdekűségből.

–Milyen új lehetőségek nyílnak, nyílhatnak meg Győr turizmusában?

– A számok nyelvén, ha az elmúlt időszakra jellemző növekedési ütem tart, akkor két-három éven belül a tradicionális üdülőközpontok szintjére emelkedhet Győr. A város nagyságából, vonzerejéből kiindulva a középosztály megerősödésével megnő az igény az esztétikus városi környezet, valamint a szabadidő változatos eltöltése és a jó minőségű szolgáltatások iránt, és Győr teljesíti ezt. Nem önmagában, hanem a régióval és ötven kilométeres hatókörzetével együtt. Szigetköz, Sokoró, Pannonhalma, a gyógyhelyek, termálok, sport- és kulturális csarnokok számának növekedése, a konferenciaturizmus, a vallási turizmus - ezek a leglényegesebb pontok.

Dr. Drabos Ferenc

–A pénzen túl mit tart a legfontosabbnak?

– Csak röviden: a párhuzamosság nélkül marketinget és Bécs, Pozsony közelségének kihasználását, a Teleki Pál szerinti tudatos egymásra építkezést. A győri folyókat és a Dunát ismét a középpontba kell hoznunk. Győr idegenforgalma nem sziget, ezért a kistérségekkel közösen lehet és kell terveznünk az idegenforgalmi vállalkozókkal együtt.

–Tanárember lett a hivatalnokból. Milyen a váltás?

– Hívtak, és nagy örömmel jöttem főállásba a külső oktatóiból, szakmai életem egy szép és eredményes szakasza lezárult. Pont a legjobbkor, mert a főiskolai karon belül az idegenforgalom roppant jó lehetőséget kap. Sokszoros a túljelentkezés a turizmus-vendéglátás (közgazdász) alapszakra, valamint az idegenforgalmi szakmenedzseri tanulmányokra. Épül az impozáns tanszállónk, kibővülnek pályázati és tudományos lehetőségeink, Európa közelebb jön. Magam részéről az idegenforgalmi vállalkozókkal szeretnék még erősebb kapcsolatot megteremteni a közös érdekek alapján – válaszolt nyakkendőjére pillantva a tanszékvezető.

Tíz év múlva szívesen megkérdeznénk: mi teljesedett ki Győr idegenforgalmában és a főiskolán?

Horváth Sándor
újságíró

/Megjelent a Koktél c. lapban./

SOHA NEM LÁTOTT NAGYSÁGRENDŰ FEJLESZTÉSEK GYŐRBEN ÉS SOPRONBAN

A hallgatói tér átadása Győrben...

A közelmúlt legnagyobb beruházása a tanszálloda és kollégium megépítése, amit a PPP beruházási program révén, magánbefektetői konstrukcióban az Oktatási Minisztériummal közösen valósít meg az intézmény, mondta dr. Magyar Bálint az oktatási tárca vezetője azon a rendezvényen, amelyen a kar Tanszállodájának alapkövét helyezték el, valamint Hallgatói teret adtak át a már meglévő Főépület tetőterében.

A 2,1 milliárdos fejlesztés révén a Karnak egy olyan intézménnyel bővül, amely a meglévő 350 fős kollégiumi férőhely mellett, további 200 hallgatónak biztosít két csillagos minősítésű, szállodai minőségű szállást, valamint 120 fő részére három csillagos szálloda is rendelkezésre áll. A 2007. augusztus 1-jei átadás várhatóan már a 2007/2008-as tanévre érkező hallgatóknak is új kollégiumi elhelyezést biztosít. A létesítmény kiválóan beleillik a város fejlesztésébe, hiszen a belvárosi rész korszerűsítése mellett egy olyan szabadidő eltöltésére alkalmas létesítményt kínálunk majd a helyi és a Győrbe érkező turistáknak, ahol a bowling, fallabda és egyéb sportlétesítmények mellett étterem, borozó, drinkbár és tetőtéri terasszal rendelkező kávézó is a vendégek kényelmét, pihenését szolgálja. A szakmai programok lebonyolítására konferenciaterem, valamint a közlekedés és a parkolás segítése érdekében nyitott és zárt parkoló is megvalósul. 2006. február 22-én 10 órai kezdettel ünnepélyes keretek között alapkőletételre került sor a Budai út 4-6. szám alatti területen. A rendezvényen részt vett Dr. Magyar Bálint oktatási miniszter, Prof. Dr. Faragó Sándor, a Nyugat-Magyarországi Egyetem rektora, Dr. Cseh Sándor, a győri kar főigazgatója, valamint a régió elismert idegenforgalmi szakemberei.

Az alapkőletételt követően a kar Liszt Ferenc utca 42. szám alatti főépületében átadásra került az új hallgatói tér. A beruházások sorában a második legnagyobb és ugyanakkor a leghamarabb megvalósuló, a már meglévő épületeink jobb kihasználását segíti. A „B" épületszárnyának tetőterében hallgatói centrumot alakítottak ki. Itt 325 m2-es hasznos alapterületen egy korszerű hallgatói számítástechnikai terem valósulhatott meg, ahol 45 számítógép segíti a hallgatók tanulmányait, valamint a mindennapi munkát segítő irodákban is további 10 számítógép került. A tetőtérben működik a Hallgatói Önkormányzat, valamint kisebb konferenciaterem és egyéb irodák. Új lehetőségként hallgatói klub is megvalósulhatott az átalakított helyszínen. A teljes beruházási költség 120 millió forint értéket képvisel.

Sopronban folytatódott a rendezvénysorozat az Erzsébet kert területén, majd a Baross utcában, ahol egy 8 tantermes oktatási épület, illetve 400 férőhelyes kollégium épületének alapkövét helyezték el az egyetem vezetői, valamint az oktatási miniszter.

Horváth Attila
NYME-ATFK

... és az alapkő lerakása Sopronban, a Baross utcában

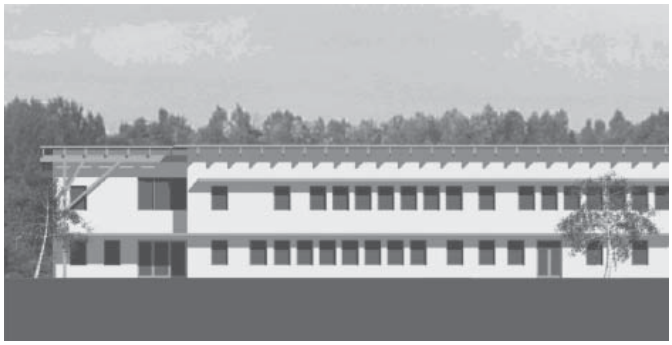

Az Erzsébet kerti oktatási épület látványtervei

DOBOGÓN A SOPRONI PÉNZÜGYESEK

Immár negyedik alkalommal rendezték meg Győrben az Országos Pénzügyi Esettanulmányi Versenyt.

A kezdeményezés 2002-ben a Kautz Gyula Közgazdász Szakkollégium két végzős hallgatójától indult.

Az I. Országos Pénzügyi Esettanulmányi Verseny 2003 februárjában volt, melyen még csupán öt csapat mérte össze a tudását. A résztvevők, mind pedig a szervezők sikeresen zárták a három napos rendezvényt. Úgy gondolták, hagyományt kellene teremteni a versenyből.

A fokozódó érdeklődést mutatja, hogy idén szinte az ország összes közgazdászképző felsőoktatási intézménye képviseltette magát. A verseny valóban országos szintű, hiszen 2006-ban már 12 csapat vett részt rajta. Minden felsőoktatási intézmény négy fős hallgatói csapatot delegálhatott. Intézményünket Bedőcs Katalin, Bartakovics Gábor, Liska Szilárd és Must Katalin képviselte.

A Nyugat- Magyarországi Egyetem Közgazdaságtudományi Kara már az ezt megelőző két évben is küldött csapatot az esettanulmányi versenyre. Ennél kicsit nehezebb volt egy olyan csapatnevet találnunk, ami közel áll hozzánk. Ekkor támadt a gondolat, hogy mi leszünk „a négy kicsi közgazdász". A csapatnevet Dr. Gidai Erzsébet alapító dékán szavai ihlették, és már szállóigévé váltak a hallgatók közt.

Az Országos Pénzügyi Esettanulmányi Verseny célja, hogy egy magyarországi vagy magyar vonatkozású pénzügyi probléma megoldása során a versenyen résztvevő leendő közgazdászok számára lehetőséget nyújtson az iskolapadban megszerzett tudásuk gyakorlatban való kamatoztatására, a csapatszellem erősítésére, kommunikációs képességeik és kreativitásuk fejlesztésére, illetve arra, hogy felmérhessék, hogy egy összetett pénzügyi probléma felmerülésekor mennyire képesek átlátni az összefüggéseket, az egyes szakterületek összekapcsolódását.

Az esettanulmányok sikeres megoldásához nem elég a tankönyvi tudás, itt valóban a versenyzők egyetemi tananyagon túlmutató ismereteire, valamint kreativitására és csoportos problémamegoldó képességeire is szükség van.

Ezen képességek elsajátításához sok segítséget adott Lentner Csaba, a Pénzügy Tanszék vezetője, csapatunk felkészítő tanára, aki folyamatos instrukciókkal, építő tanácsokkal látott el bennünket a verseny előtt.

Az esettanulmányt és az ahhoz kapcsolódó feladatokat titok övezte, egészen a verseny megkezdéséig. Erre a titoktartásra természetesen szükség van, hiszen csak így biztosítható az esélyegyenlőség a csapatok között, és ez a kis információs asszimetria tovább növeli az izgalmakat.

Idén az Energetika Kft. gazdálkodási problémái adták az esettanulmány alapját.

A feladat nem volt egyszerű, ugyanis egy fűtés- korszerűsítéssel foglalkozó, 60%-ban külföldi, és 40%-ban magyar tulajdonban lévő vállalat különböző finanszírozási lehetőségeit kellett felvázolni a csapatoknak. Ez önmagában nem túl nehéz feladat, de a vállalat jelentős hitelállománnyal rendelkezett, melynek kamatterhei nem kis terhet rótak a kft-re. Ezért nem tudott volna olyan mennyiségű hitelhez jutni a cég, hogy az a hosszú távú működését biztosítsa. Tovább nehezítette a helyzetet, hogy a vállalat által végrehajtott beruházások hosszú távon (7-15 év alatt) térülnek meg. Így már nem túl egyszerű egy helytálló, a gyakorlatban is megvalósítható megoldást találni a hosszútávú és profitot eredményező működés folytatására.

A probléma megoldásához jobbnál jobb lehetőségek jutottak eszünkbe, igazi kis „ team Work" volt ez, de nekünk a felmerülő alternatívák közük azt kellett kiválasztanunk, melynek megvalósítása a lehető legbiztosabban kivitelezhető, vagyis a legnagyobb mértékben kockázatkerülő. A feladat megoldása igazi komplex pénzügyi gondolkodást igényelt, ugyanis ha kizárólag a tiszta számokra hagyatkozunk, az önmagában még nem hozott volna kivitelezhető megoldást. Itt folyamatában kellett látni a dolgokat, és egy jó pénzügyi alapokon nyugvó stratégia meghatározása ehhez nélkülözhetetlen volt.

Gondolom, a kedves olvasó már kíváncsi, hogy csapatunk milyen megoldást dolgozott ki, ezen probléma megoldására.

Nézzük a megoldásunkat! Egy „ projektcég" létrehozását javasoltuk, amelyben a fent említett vállalatnak kisebbségi tulajdonosa lenne, és többségében külső befektetők állnának a projektcég mögött. Így az biztosítaná az egyes beruházások megvalósításához szükséges tőkét az Energetika Kft. részére, melynek következtében a felhasználókat (magánszemélyek, és non-profit szervezetek) nem érintené ez az egyszeri kiadás, ugyanis ők továbbra is havonta fizetnék a közüzemi költséget (ennek értéke a beruházást követően nem változik), és a tényleges energiafogyasztáson felüli rész szolgálna a megvalósított beruházás költségeinek utólagos finanszírozására. Tehát a megrendelőkön keresztül közvetlenül a projektcégbe kerül vissza a pénz.

A versenyt nagyon élveztük. Színvonalas és az utolsó pillanatig izgalmas volt. A hallgatóknak szükségük van ilyen megmérettetésekre, hiszen manapság az oktatás elsősorban elméletorientált, így a fiataloknak kevés alkalmuk nyílik arra, hogy tanulmányaik során megismerhessék „az érem másik oldalát": a gyakorlati élet sokszínűségét, a kommunikáció fontosságát egy adott üzleti probléma megoldása során. Ezen a versenyen pedig igazán próbára tehetik magukat a csapatok.

A rendezvény során nem csak kellemes pillanatokkal, emlékekkel lettünk gazdagabbak, de tapasztalatot szereztünk, és ami nem elhanyagolható: új kapcsolatokat is. Egy ilyen rendezvényen barátságok születnek, és a már meglévők elmélyülhetnek. Ehhez jó táptalaj a szervezők által teremtett légkör, a kedves kísérők, akik igyekeznek a csapatok minden igényét kielégíteni, és mindenben a segítségükre lenni – ez a mi csapatunk esetében tökéletesen sikerült is.

A csapat idén III. lett.(2005-ben I. , és 2004-ben a II. helyen végeztek soproni pénzügyesek). Ezek az eredmények mutatják, hogy Sopronban színvonalas közgazdászképzés folyik.

A hallgatókat Dr. Székely Csaba dékán oklevéllel jutalmazta.

Must Katalin demonstrátor
pénzügy főszakirány, V.évf

BARTÓK ÉVFORDULÓ ÖRÖME ÉS ÜRÖME

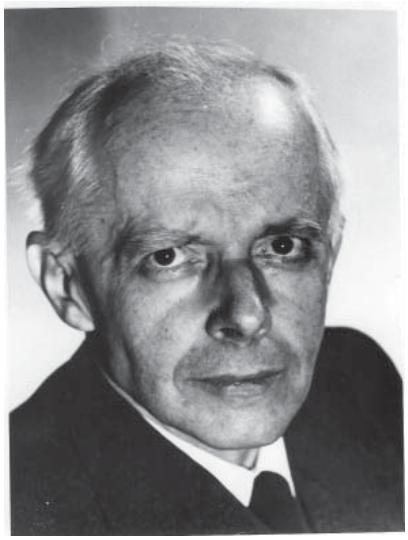

125 éve, március 25-én látta meg a napvilágot Bartók Béla, a XX. század egyik legnagyobb zeneköltője, a magyar népzene szeretetéről és hazafiságáról tanúbizonyságot tett nagy magyar humanista.

Sokan még ma sem ismerik zenéjét, sokan meg sem akarják ismerni, s szép számmal akadnak a zenéjétől idegenkedők is.

Az egy és negyed százados jubileum jó alkalom arra, hogy megismerjük az EMBERT, s azon keresztül közelebb kerüljünk a zenéjéhez.

Aki végigkíséri a különös magasságokkal és mélységekkel teli életutat, nemcsak egy nagy zeneszerzőt ismer meg, hanem példát is kap arra, mit jelent igaz magyarnak lenni, mit jelent magyarként világnyelvet beszélni, mit jelent és mire kötelez a tiszta erkölcs, a nemzettudat, és a nemzeti kincsnek tekinthető ősi forrás, a nép művészete.

" Én részemről egész életemben, minden téren, mindenkor és minden módon egy célt fogok szolgálni, a magyar nemzet és a magyar haza javát.." Ez a levélből idézett mondat, melynek címzettje édesanyja volt, talán a leginkább kifejezi ars poetikájának egyik pillérét, s egy másik levélben található mondat a másik pillért mutatja meg: "Az én igazi vezéreszmém a népek testvérré válásának eszméje...igyekszem szolgálni zenémben... nem vonom ki magam semmiféle hatás alól... eredjen bármiféle forrásból, csak tiszta, friss és egészséges legyen az a forrás.

A tiszta forrást, a bartóki gondolatot láthatjuk nap mint nap tükröződni a csodálatos alkotásban, Szervátiusz Jenő gyönyörű fába vésett kompozíciójában, az egyetemi főépület első emeletén. Ez a csoda a rohanó, olykor kegyetlen világunkban óriási lehetőség nekünk soproni egyetemi polgároknak, mert van hol megállnunk " friss levegőt szívni", erőt meríteni, feltöltődni a tiszta forrásból. A nagy hírű magyar iskolák nem szűkölködtek legendás helyekben ahol fohászt mondhattak, ahonnan reménységet várhattak a mindenkori diákok. Jó tudni, hogy a soproni karoknak is lehet egy ilyen zarándokhelye.

Sokan csak azt tudják, Bartók elment Amerikába, elhagyta hazáját, de a miértre már nem kíváncsiak. Számtalan nagy költőnk szebbnél szebb gondolata megadta a választ. " Mentél akkor, hogy magyar maradj... s hazádat vidd, magad..." (Gyóre Imre)

Fojtogatta a magyarságra nehezedő terror, távozása tiltakozás volt.

Ma is aktuális a testamentumnak is felfogható üzenete: "Mai ember, minden idők legvadabbikának embere, próbálj mindenekelőtt ember lenni; s ha felfogtad mit jelent embernek lenni, csak akkor törődhetsz hazával, társsal és baráttal."

A fenti gondolatok jegyében rendeztük Bartók emlékére azt az irodalmi-zenei összeállítást, melyet művésztanárok és művészeti tevékenységet is folytató hallgatóink mutattak be a Pannónia Med Hotel Európa termében. Nagy öröm volt hallani az ütemes tapsot a rendezvény után, de el is szomorodtunk, mert a lelkes közönség bizony meglehetősen kevés lelket számlált.

Köszönet illeti Baróthy Zoltán, Csápné Kató Annamária, Dárdai Árpád és Rázó Emőke művésztanárokat, Csóka Levente doktoranduszt, Guba Balázs, Török Adél, Vincze Izabella egyetemi hallgatókat és az ATIF Női Karát a Bartók művek tolmácsolásáért, valamint Tóth András kommunikációs munkatársat, Raffai Balázs doktoranduszt, Balogh Márton, Német József, Szépligeti Mátyás egyetemi, Kalányos Tamás főiskolai hallgatót a versek és prózai szövegek elmondásáért.

Április 28-án Győrben megismételjük az emkékestet, szeretettel várjuk az érdeklődőket. már csak azért is, mert " ünnep nem elég, hogy megtartsa őt."

Tóth Mariann

A VISELKEDÉSKULTÚRÁRÓL

Egyetemünkön „Vezetésről nemcsak vezetőknek" címmel előadássorozat indult Goda Gyula vezetési tanácsadó, a FLOW munkacsoport tagja, mentálhigiénés szakember vezetésével

A március 13-án megtartott első előadáson jelenlévőket valósággal elvarázsolta mind az előadó, mind a tőle hallott ismeretanyag. Kellő érdeklődés esetén, melynek felkeltése e cikk nem titkolt célja, további előadásokra és tréningekre van kilátás. Várható témakörök: konfliktuskezelés, önérvényesítő /asszertív / viselkedés, kommunikáció, vezetési stratégiák. A következő előadásra április 24-én, 13.30 órakor kerül sor a D épület 11-es termében, ugyancsak nagyon érdekes témakörben: Viselkedés kritikus helyzetekben.

Életünk számos területén kerülünk problémás helyzetekbe, konfliktusokba. Oktatóként, vezetőként, szülőként, partnerként, munkatársként vagy éppen diákként, gyermekként emberekért felelünk. Hogyan oldjuk meg a nehéz helyzeteket? Kimenekülünk belőlük, radírozzuk le az „ellenfelet", vagy hagyjuk, hogy ő radírozzon le minket?! Kössünk kompromisszumot, feladva vágyainkat?! Van ezeknél jobb megoldás is, s hogy mi, azt megtudhatjuk a fenti, illetve a későbbi előadásokból, foglalkozásokból. Arra kaphatunk választ többek között, hogy mit nevezünk problémamegoldó magatartásnak; tudjuk-e úgy képviselni akaratunkat, hogy vágyaink teljesüljenek, de a másik vágyaira is odafigyeljünk; képesek vagyunk-e együttműködésre és hogyan?

Goda Gyula előadásmódja, emberközeli, humoros, közvetlen és őszinte stílusa, szakmai profizmusa az első előadás során - amelyen egyaránt jelen voltak hallgatók, oktatók, vezetők -, meggyőzte a jelenlévő hallgatóságot. A várható előadássorozat igen értékes segítséget nyújt nemcsak szakmai ismereteink bővítésében, hanem emberi kapcsolataink minőségi változásában is. Az pedig, hogy ami máskor nem kevés pénzbe kerül, most ingyenes lehetőség, csak fokozhatja kedvünket.

A jó hangulatú, nem szokványos előadásokra szeretettel várunk minden érdeklődőt.

Farkas Enikő

NEM SZÍNÉSZKEDÉST TANÍTUNK

„Nem színészkedést tanítunk, hanem a cselekvés értékét" - Józsa Éva főiskolai adjunktus a bábpedagógiával a hallgatókat érzelmileg is fejleszti.

Az elidegenedés fogalma sajnos nem hangzik idegenül mai világunkban. Általános jelenség, hogy az emberek bezárkóznak, és egyre kevésbé nyitnak társaik felé. Épp ezért számít kisebb fajta csodának az, amikor egy harmadéves főiskolai csoporton belül olyan hallgatók is véleményt cserélnek, és együtt alkotnak, akik a három év alatt alig-alig váltottak egymással néhány szót. Ezt a pozitív változást a bábpedagógia tantárgy indítja el a közösségek életében, Józsa Éva főiskolai adjunktus segítségével.

Minden évben felszabadult, jó hangulat jellemzi a bábpedagógia vizsgát. Ugyan kezdetben szoronganak kissé a hallgatók, de amint színpadra lépnek, oldódik a feszültség és onnantól kezdve csak is a közös játékra koncentrálnak, arra, hogy hatásos színészi, bábtechnikai kifejezési módokkal megfeleljenek a közönségük, és persze a saját maguk által kitűzött elvárásoknak.

A vizsgaelőadásokat minden alkalommal nagy ováció övezi, az addig megtett göröngyös út azonban rejtve marad a tapsoló közönség előtt, arról egyedül a hallgatókat felkészítő Józsa Éva főiskolai adjunktus tud mesélni.

- Azt látom a legnagyobb problémának, hogy a fiataloknak nincsenek közösségeik, kiterjedt társas kapcsolataik. Baráti társaságuk is általában két-három főre korlátozódik, ezért okoz nehézséget számukra a csoportban való munka. Az, hogy képesek legyenek meghallgatni egymás véleményét, elfogadni a másik ötletét, tanácsát, vagy ha az esetleg nem is tetszik, képesek legyenek kultúrált módon kompromisszumot kötni. Ezért a bábpedagógia órákat, nem csak a szakmai alapoknál – a színház- és drámatörténetnél, a drámai műfajok és a bábtecnika lényegénél - kell kezdenem, hanem a közösségi szellem kialakításánál – mondja a tanárnő, aki azt vallja, hogy egy humán képzésre épülő iskolai rendszerben nem csak az értelmi, de az érzelmi fejlesztésre is nagy hangsúlyt kell fordítani.

- Próbálom a hallgatók figyelmét felhívni a választás igényességére is, hiszen nem mindegy, mit adnak elő. Lényeges, hogy a magyar népmese irodalomból, illetve a világirodalom nagy klasszikusai közül kiválasztott mű drámai erővel hasson, dramatizálható legyen. Ezt követően indul csak meg igazán az a közös munka, melyre hivatott a tantárgy, és melyet az átadott tudás mellett szeretnék elérni. A próbafolyamatok során egyre inkább átérzik a hallgatók, milyen közösen létrehozni, felépíteni egy előadást úgy, hogy abban mindenkinek stabil szerepe legyen, mindenki fontosnak érezze magát. A színjáték, bábjáték és árnyjáték segítségével a szemüket és a szívüket szeretném érzékennyé tenni a közösségi élmény befogadására – ismerteti tanítási módszerét Józsa Éva.

A doktori védés előtt álló tanárnő, aki a Színház- és Filmművészeti Egyetem doktori iskoláját végezte el, arra is gondot fordít, hogy hallgatói a nagyoktól is tanulhassanak. Ennek érdekében jó kapcsolatot ápol a győri Vaskakas Bábszínházzal, ahol évente 80-100 főiskolai hallgatónak van lehetősége a műfajba való szélesebb betekintésre.

Józsa Éva a Női szerep egy férfimítoszban (Mese és mítosz a beavatás nyelve) címmel írta kutatási témáját, de nem csak erről, hanem az óvodai bábjáték lehetőségeiről és a drámapedagógiáról is sok helyen tart előadást.

A szakmai, pedagógiai napok népszerű előadóját Győrtől, Tatától, Nagykanizsán és Keszthelyen át egészen Szegedig sokfelé hívják konferenciákra. Amint hallgatóinak színjátékát, az ő előadásait is az a felismerés követi: hogy a játék - legyen az bábjáték vagy drámajáték - közös élménye, jótékonyan hat a közösségi életre, napjaink elmagányosodott emberében erősíti az összetartozás érzését.

Takács Judit

TESTNEVELÉST TANÍTÓK

XVI. Országos Szakmai Találkozója
2006. április 27-28-29. Győr

Napjainkra a mozgás és helyes, szakmai szabályoknak megfelelő testnevelés tanítás különösen fontossá vált. 16 éve a győri Tanítóképző elindított egy versenyt, amelyben a hallgatók sorsolással eldöntött gyakorló iskolás osztályban, szakmai zsüri által ellenőrzött keretek között tanítottak. Mára ez teljesen átalakult. Murai Béla tanár úrral beszélgettem a 2006. április 27-28-29-i rendezvényről, aki a szervező bizottság vezetője és a kezdetektől ismeri a rendezvényt.

-A tavalyi évben Baján még versenyben mérték össze erejüket a testnevelés műveltségi területes hallgatók. Idén, hogy ismét az eseményt elindító intézményhez került a megrendezés joga, több változást is kínálunk a hozzánk érkező 12 fő hallgatónak és a mintegy 16 fő kísérő tanárnak. A verseny kifejezés a rendezvényből eltűnt, hiszen a bemutatott tanítások mindegyikében van igazán kiemelkedő, amiért a dobogó bármely fokára felállhatnának a résztvevők. Célunk, hogy egymástól is tanulhassanak a résztvevők és a különböző intézmények oktatási technikái a mi szakmai rendezvényünkön találkozhassanak.

A verseny hangulata a formális dolgokban megmaradt, tehát sorsolással döntjük el, hogy a jelentkezők melyik osztályban és milyen témakörben mutathatják meg tudásukat, szakmához való hozzáértésüket. „Legyél te a leggyorsabb", „Labdavezetés, mint a sportjátékok alapja", „Ugrások és támaszok a tanórán". Ilyen és ehhez hasonló témaköröket húznak ki a hallgatók. Ettől a pillanattól kezdve egyéni kreativitásukra és szakmai hozzáértésükre van bízva, hogy hogyan építik fel a bemutatott tanórát. Igazán fontos, hogy a megfelelő szaknyelvet használják, valamint az óraelemek didaktikai, tantárgypedagógiai szempontból is jól átgondolt komplex képet alkossanak. Természetesen nem mellékes, hogy milyen látványelemeket csempésznek be a jövő tanítói a testnevelés óráikba.

A szakmai találkozó teljesen nyílt, hiszen már nem csak a testnevelés műveltségi terület hallgatói vehetnek részt, hanem akik kedvet éreznek a mozgáshoz és a kisgyermekek egészséges életmódra neveléséhez. A győri tanítóképzőt Babos István III. évfolyamos hallgatónk képviseli. Szakmai felkészültségével várhatóan izgalmas és látványos bemutatót tart majd.

Horváth Attila
NYME-ATFK

frissdiplomas.hu
Az első lépés

www.frissdiplomas.hu

Új portál a pályakezdő diplomásoknak

Az objektív feltételeken- végzettség, nyelvtudás- túl a cégek tudatos vagy kevésbé tudatos elvárásai között az elsők között szerepelnek a jó kommunikációs képesség, a csoportmunkára való alkalmasság, a problémamegoldó képesség; a rugalmasság, a kreativitás és az önállóság.

A kiválasztás során a fenti kompetenciák rendszerint döntő szerepet játszanak. A fejlesztendő területek meghatározásában támpontot nyújthatnak a frissdiplomas.hu linktárában található tesztek és kérdőívek. A frissdiplomas.hu oldalai elsősorban azoknak az utolsó éves hallgatóknak szólnak, akik felismerik a pályakezdők munkaerőpiacán az egyre élesedő versenyt és az álláskeresésre való felkészüléssel le kívánják rövidíteni a diploma kézhezvétele és a munkába állás közötti időszakot.

A márciustól üzemelő honlap és az ahhoz kapcsolódó áprilisban megjelenő kiadvány célja az alapvető, a munkaerőpiacra lépést megkönnyítő információk rendszerezése és közvetítése. A tematika kimondottan a felsőoktatási hallgatók igényeihez igazodva önismeretet támogató, munkaerő- piaci trendeket bemutató valamint az álláskeresés módszereit és folyamatát ismertető részekre tagolódik. Külön fejezet foglalkozik a bér és fizetés kérdésével. A honlap része a tartalom alapján alaposan megválogatott linktár is amely a témákat érintő magyar nyelvű oldalakat gyűjti csokorba, lerövidítve ezzel az informálódáshoz szükséges időt.

A szakmai gyakorlat, a tanulmányok mellett végzett munka sokat nyomhat a latban a kiválasztás valamelyik lépcsőjén vagy egy- egy felvételi döntésnél. Természetesen a lehetőségeket alapvetően befolyásolja a megszerzett végzettség és szakképesítés iránti kereslet, ugyanakkor a szakképesítés és a betöltendő munkakörök közötti, illetve a végzettség szintje és a munkakör összetettsége közötti összefüggés tendenciózusan csökken.
Ez azt is jelenti, hogy az 'ún. piacképtelen' vagy kevésbé népszerű diplomákkal is el lehet helyezkedni, ha az egyéb munkáltatói elvárásoknak- elsősorban nyelvtudás és informatikai ismeretek- megfelel a pályázó. Ilyenkor azzal is számolni kell, hogy a munkakör ellátásához nem, vagy nem feltétlenül szükséges a felsőfokú végzettség vagy a megszerzett szakképesítés.

Szabó Zoltán
BME Karrier Iroda

A projekt a Nemzeti Felnőttképzési Intézet támogatásával jött létre

nfi
Nemzeti Felnőttképzési Intézet

EU LEONARDO KNOWHOW PROJEKT A NEMZETKÖZI KERÁMIA STÚDIÓBAN

A Nemzetközi Kerámia Stúdióban folyó, megközelítésében és gyakorlatában új művészképzésre érzett rá az izlandi Myndlistaskólinn í Reykjavík (Reykjavíki Vizuális Művészeti Iskola) és projekt koordinátora Thora Sigurdardóttir, mely az általuk vezetett és az EU által finanszírozott Leonardo projekthez (Kreatív tanítás/tanulás stúdió körülmények között. Az elmélet és a nonverbális tanulási gyakorlat kölcsönhatását középpontba állító oktatási program fejlesztő kísérleti projekt) a résztvevő négy ország hat művészeti oktatási intézménye közül a Nyugat-Magyarországi Egyetemet képviselő Nemzetközi Kerámia Stúdiót választotta kísérleti terepéül. (További partnerek: Cumbria Institute for Arts, Carlisle, Cumbria, Anglia; The Glasgow School of Art, Glasgow, Skócia; Észt Művészeti Akadémia, Tallinn, Észtország; Izlandi Művészeti Akadémia, Reykjavik,Izland).

A kutatási program előzetesen megfogalmazott célja az volt, hogy a Nemzetközi Kerámia Stúdió nemzetközi mesterkurzusainak és felsőfokú oktatásának gyakorlatára építve vizsgálja annak alkalmazhatóságát és továbbfejleszthetőségét a partner intézmények bevonásával. A projekt elvi megfogalmazása kiemelt figyelmet szánt a kreatív pedagógiának, a stúdió környezet gyakorlatának, alternatív lehetőségeinek és további művészeti intézmények számára ajánlható módszerré történő fejlesztésének.

Eddig két kecskeméti látogatásra került sor. Az első öt napos program 2005 februárjában demonstratív, szemléltető jellegű volt, azzal a céllal, hogy a kutatási projekt vezető tanárainak bemutassa, mit jelent a stúdió környezet és mi az itt alkalmazott pedagógia lényege. Résztvevői a Nyugat-Magyarországi Egyetem másodéves formatervező és építész szakos hallgatói voltak, akiknek az újdonságot a stúdió környezet, a közös műhelymunka jelentette, illetve a kerámiának, a porcelánnak és az üvegnek, mint anyagnak a megismerése.

Míg az első látogatás egy jól követhető, konzekvensen felépített koncepciót követett, konkrét szakmai kérdéseket felvető és megoldásra váró feladattal, addig a második látogatás számomra szinte kimerült a két hét élményszerű megélésében. Pusztán ez, véleményem szerint kevés egy kutatási program felépítéséhez, főként oktatási módszerek modellezéséhez. Hat oktatási intézmény tanárai és diákjai voltak jelen, de nem volt egy, a projektet átfogó koncepció, közös feladat, a műhelymunka viszont ennek ellenére elindult. Mindenki egyénileg kezdett dolgozni, a stúdió pusztán a fizikai teret jelentette és így annak lényege, a szellemiség, a közös szellemi fórum, az elvi összekötő kapocs nem valósult meg a stúdióban megszokott színvonalon.

A stúdió gyakorlatában a Probstner János által bevezetett és irányított kreatív tréningek során mindig konkrét, közösen meghatározott és a többség által elfogadott témában dolgoznak a hallgatók, úgy ahogy ez az első látogatás alkalmával történt. A tréningek konzultációkkal kezdődnek, melyek a téma kifejtésének első, elvi megvalósításában játszanak kulcsfontosságú szerepet. Lényegük az adott feladat által kiváltott kommunikáció - néha provokatív jellegű kérdésekkel is - kreativitást fejlesztő, az egyéni kvalitás önfelismerését, a tanulást segítő hatásában rejlik. Fontos része a tréningeknek az, hogy mindenkinek sorban véleményt kell nyilvánítania, illetve a feladatban, a feladathoz megfogalmaznia önmagát, de kezdetben a passz – még nem tudom – elfogadott. A tanár szerepe ebben a felállásban a szellemi, szemléleti koordinálás, összefogás, a diákok tudásának és egyéni véleményük, adottságaik kibontásával, de mindig objektív, építő jellegű kritikával. A tréningek lezárásaként az utolsó napon az egyes feladatok kiértékelésére kerül sor, közösen megvitatva a stúdió környezetben eltöltött napok eredményét, az elvi koncepciók, makettek és anyagban vázolt tervek által kiváltott kérdéseket, tanulságokat, tapasztalatokat.

Másodszorra Kecskeméten a közös kísérleti gyakorlatra 2005 szeptemberében került sor. Az első megbeszélés, az angol Maureen K. Michael kezdeményezése, az „individually together" kifejezés jegyében zárult. Fordítása számomra az „egyéni együttes" meghatározást jelenti, azonban nem tisztázódott, hogy a gyakorlatban az egyén hogyan viszonyul az együttes-hez, és fordítva, az együtt mit jelent, hogyan jelentkezik benne az egyén.

Azokon a stúdióban vezetett kreatív tréningeken, amiken eddig részt vettem azonban mindig ezek értelmezhetőségének irányába mutattak és olyan formában zajlottak, amelyben mind az egyéni, mind a közösségi elemek hasonló értékeket képviseltek. Egy közös, egyszerűen megfogalmazott témát egyénileg bontottunk ki, oldottunk meg, de a közös konzultációk során az együtt gondolkodás, a közös elméleti, elvi munka szintjén. Ez utóbbit a két hetes program alatt nem tapasztaltam. Az „individually together" és így a kutatás is kimerült az egy térben, egyszerre, de egymástól független, esetenként, pedig gyakorlati jellegű, kópiaszerű egyéni munkák készítésében.

A második kecskeméti program két hete alatt számomra a magyarok által kezdeményezett és vezetett egy napos kreatív tréning felelt meg leginkább az „individually together" megfogalmazásnak, melyben magam is aktívan részt vettem. A tréning egy megbeszéléssel indult, amin eldöntöttük, hogy a nemzeti vonások, jellegzetességek megmutatása lesz a feladat, csoportos, vagy egyéni munkában, a stúdió területén található anyagok felhasználásával.

A rendelkezésre álló idő nagyon aktívan telt és a különböző csoportok, nációk együtt dolgozva - nem csak fizikai értelemben - készültek a délutáni prezentációra. A hallgatói visszajelzések pozitívak voltak, és annak ellenére, hogy csak néhány óra állt a rendelkezésünkre, mégis egy kész, teljes feladatot oldottunk meg. Példaként említem a cumbriai diákoknak, a stúdiót szinte teljesen beterítő apró céduláit, amik az angol gyarmatosító szemléletet, történeti vonásait elevenítették föl, vagy az egyik izlandi diák által hazája természeti adottságait szürke papír segítségével megjelenítő projektet... De mindenki elismerésre méltót produkált.

Paradox helyzetként jellemezném a szeptemberi két hetet. Adottak voltak a stúdió körülmények, de sem a vizsgálni kívánt tanár/diák kapcsolatok, sem pedig a szakmai munkára vonatkozó új koncepció összességében nem valósult meg. A stúdió pedagógiájának márpedig mindkettő lényeges jellemzője.

Mindent összevetve a projektben való részvételt mégis nagyon hasznosnak ítéltük, már csak a résztvevő külföldi egyetemekkel megizmosodó nemzetközi kapcsolatok szempontjából is és várakozással tekintünk a 2007-ig tartó program következő kihívásai és állomásai elé.

Fábián Petra
diplomás keramikus, felkért megfigyelő tanulmányának rövidített változata

MADÁRINFLUENZA: JÁRVÁNY, VAGY HISZTÉRIA?

Dr. Varga János akadémikus március 22-én, a Kollégiumi Szakest keretében elhangzott előadásának összefoglalása

A NYME-MÉK vezetősége, Hallgatói Önkormányzata és a Kollégiumi Diákbizottsága közösen rendezte meg a Kollégiumi Szakesték 2006. évi második előadását a Gazdász Hotel Konferenciatermében.

Dr. Varga János akadémikus 1941. június 3-án született Győrben. Az általános iskolát és a gimnáziumot Mosonmagyaróváron végezte. Állatorvos doktori diplomáját 1964-ben Budapesten, az Állatorvos-tudományi Egyetemen vette át. Az állatorvos-tudomány kandidátusa fokozatot, bakterológiai témakörben benyújtott értekezés alapján 1976-ban, az MTA doktora fokozatot pedig 1994-ben szerezte meg. 2001-ben az MTA levelező tagjává választották. Munkáját az MTA Állatorvos-tudományi Kutató Intézetében kezdte (1964-1967), majd az Állatorvos-tudományi Egyetem Járványtan és Mikrobiológiai Tanszékén folytatta, ahol jelenleg is dolgozik. 1985-ben nevezték ki egyetemi tanárrá. Tagja a Magyaróvári Tudományos Társaságnak.

Az oktatás mellett jelentős kutatási tevékenységet folytat és részt vesz a gyakorlati diagnosztikai munkában. Szakértői tevékenységet végez az igazságügyi állatorvostan területén, illetve az EU Mezőgazdasági Bizottságában és a WHO-ban. Tagja, elnöke és titkára számos magyar és nemzetközi szakmai és tudományos testületnek, tudományos folyóirat szerkesztőségének. Több szakmai elismerés, illetve kitüntetés birtokosa: Derzsy-díj (1997), Manninger Emlékérem (1998), Nívódíj (1998, OM, FVM), Tolnai Sándor-díj (2000), Marek József Emlékérem (2001), Magyar Köztársasági Arany Érdemkereszt (2004).

Előadása során részletezte az influenzavírusok tulajdonságait, genetikai sajátosságait, majd konkrétan a madárinfluenza előfordulását, kórjelzését, valamint az ellene való védekezést. A következőkben foglaltam össze röviden az előadáson elhangzottakat.

A madárinfluenza Délkelet-Ázsia országaiban kiterjedt járványokat okoz a házi és a vadon élő madárállományokban, de megbetegedtek a beteg madarakkal közvetlen kapcsolatba kerülő emberek is. Emberről emberre terjedő madárinfluenza-vírustörzsek egyelőre még nem alakultak ki, de fennáll ennek az esélye az influenzavírusok nagyfokú változékonysága miatt.

A madárinfluenza nagy kórokozó képességű H5N1-es változata Délkelet-Ázsia országaiban és Törökországban is átjutott emberbe. A WHO adatai szerint 2003-tól 2006 februárjáig 170 ember betegedett meg H5N1 okozta influenzában, akik közül 92-en meghaltak. Alkalmanként azonban más madáreredetű törzsek is okozhatnak influenzát emberben. Ez ideig olyan emberek betegedtek meg, akik a madarakkal közvetlen kapcsolatban voltak, vagy beteg madarakból származó nyers termékeket fogyasztottak. Arra azonban egyelőre nincs bizonyíték, hogy a vírus emberről emberre terjedt volna. Ennek akkor lesz esélye, ha a H5N1 törzsek sorozatos mutációk következtében adaptálódnak az emberhez, vagy akkor, ha ezek a törzsek az ember hagyományos, szezonális influenzáját előidéző H1 és H3 törzsekből vesznek át géneket vagy azok szakaszait. Az eddig Délkelet-Ázsia országaiban izolált valamennyi emberi és madáreredetű H5N1 törzs azonban csak madáreredetű géneket tartalmazott, azaz eddig géncsere nem fordult elő.

A madárinfluenza világszerte kimutatható. Influenzavírusokat eddig több mint 100 madárfajból izoláltak. Fertőzöttek lehetnek a vadon élő madárfajok, az állatkerti és a díszmadarak, valamint a házi baromfifajok is. A FAO adatai szerint 2003-tól 2006-ig 2748 H5N1 okozta járványkitörést regisztráltak madárállományokban.

Délkelet-Ázsia országaiban 1997-től kezdődően a H5N1 törzsek okoznak madarakban megbetegedést, és jóllehet ezek a törzsek azóta jelentős genetikai változásokon mentek keresztül, a belőlük eredő változatokat állapították meg Romániában, Törökországban, 2006. elején Irakban, Bulgáriában, Görögországban, Cipruson, majd Németországban, Ausztriában és 2006. február elején nálunk Bács-Kiskun megye két községének a határában is. Nálunk a betegséget elsőként, mint Európa több más országában is, hattyúkban észlelték.

Különféle influenzavírusokat, közöttük H5N1 törzseket 1970 és 1985 között nálunk is kitenyésztettek beteg gyöngytyúkból, kacsából, pulykából, de ezek akkor nem okoztak tömeges megbetegedést.

A madárinfluenzát nem tudjuk gyógyítani. A madárinfluenza elleni védekezés lényege a fertőzött állományok (állatok) mielőbbi felismerése (korai diagnózis), az állományok leölése (a beteg állatok nagy tömegben ürítenek vírust), az állati tetemek ártalmatlanná tétele, a telepek kitakarítása, fertőtlenítése, a vírus eredetének kiderítése.

Zárómondatként akadémikus úr szavait idézném: miszerint: „nincs pandémia emberben a hiedelemmel ellentétben. 1997-től jelen van, és mindössze 200 ember betegedett meg - akik nyers baromfi terméket fogyasztottak - a világon. Tehát egyelőre nem kell félnünk a járványtól, ha esetleg kialakulna, akkor sem kell megijednünk, mert Magyarország rendelkezik megfelelő mennyiségű oltóanyaggal."

Vincze Judit
PhD-hallgató

FOGOLYDILEMMA JÁTÉKOK

Dr. Mészáros József

Dr. Mészáros József matematikus, szociológus 2005 óta vezeti a Nyugat-Magyarországi Egyetem Geoinformatikai Főiskolai Kar Társadalomtudományi Tanszékét. 2006. február 14-én intézményünkben tartotta habilitációs előadását „Társadalombiztosítási nyugdíjrendszerek a változó környezetben" címmel. Az előadás röviden bemutatta a legfontosabb tényezők trendjeit az elkövetkező időszakban, kiemelte, hogy rövid távon ugyan a foglalkoztatottság emelése lenne a legfontosabb cél, azonban hosszabb távon a születés szám növekedésének elérése mindenképpen döntő tényező a társadalombiztosítási rendszerek fenntarthatósága érdekében. Az előadás. rámutatott arra, hogy érdemes lenne megfontolni a nyugdíjrendszer jelenlegi szervezetét egy demográfiai pillérrel kiegészíteni.

Dr. Mészáros Józseftől már korábban is hallhattunk érdekes előadásokat, melyekben a játékelmélet közgazdasági alkalmazásának lehetőségét vizsgálta a nyugdíjrendszer példáján keresztül. Itt olvasható Fogolydilemma játékok című írása is ehhez kapcsolódóan született és nem szakmabeliek számára is szórakoztató - mi több - elgondolkodtató olvasmány.

A játékelmélet kapcsán a leggyakrabban idézett példa a fogolydilemma. Tekintsünk egy egyszerű példát! Két bűnözőt valamilyen bűncselekmény közös elkövetésével vádolnak, különkülön cellában tartják őket fogva, mindkettejük számára két választási lehetőség van. Vagy vallanak, és ebben az esetben nyilvánvalóan a másik félre tesznek terhelő vallomást, avagy nem vallanak, és ekkor kockáztatják azt, hogy a másik fél rájuk nézve tesz terhelő vallomást. A fenti példát foglaljuk össze egy egyszerű táblázatban:

	Vall	nem vall
Vall	(10, 10)	(1, 20)
Nem vall	(20, 1)	(2, 2)

A táblázat számai az adott stratégia mentén történő büntetés mértékeket tartalmazza, azaz ha egyik bűnöző sem vall, akkor 2-2 évet kapnak, ha mind a ketten vallanak, akkor 10-10 évet, míg ha egyikük vall és a másik nem, akkor akire nézve terhelő vallomást tesznek az 20 évet, míg a másik csak 1 évet kap. A táblázat adatait megfigyelve mindkét fél számára a legelőnyösebb megoldás, a 2-2 év lenne. Az adatokat vizsgálva, ha azzal a feltevéssel élünk, hogy az egyes egyének saját büntetésüket akarják minimalizálni és a másik félről nem tehetnek föl kooperativitást, akkor jól láthatóan a vall-vall stratégia pár lesz a domináns stratégia, azaz az a stratégia, amely minden pontján jobb, mint a nem vall - nem vall stratégia pár (hiszen a 10 kisebb mint a 20, az 1 kisebb, mint a 2). Tehát a táblázatunkból jól látszik, hogy az egyéni önzést követve mindkét fél számára rossz állapot áll elő (azaz a Pareto efficiens-állapot és a Nash-megoldás nem esik egybe).

Szokás a fogolydilemmát és általában is a játékelméletet hasznosságokkal, kifizető függvényekkel jellemezni, ebben az esetben a fenti táblázat a következőképpen módosul:

	Kooperál	nem kooperál
Kooperál	(r, r)	(s, t)
nem kooperál	(t, s)	(p, p)

$s<p<r<t$ $2r>s+t$[1]

Több személyes fogolydilemmáról akkor beszélünk, ha a játékosoknak két stratégiája van a kooperálás vagy a dezertálás, az egyes játékosok számára a dezertálás magasabb kifizetést eredményez, mint a kooperálás, és ez egyes játékosok számára minden játékos kooperálásának esete magasabb kifizetést eredményez, mint a kollektív dezertálás.

Amennyiben a játékosoknak módjuk van egy-egy lejátszás után újra megismételni a játékot, akkor ismétlődéses fogolydilemmáról beszélünk. Tekintsünk megint egy egyszerű példát! Ismétlődéses fogolydilemma például egy lakóháztömbben a vízhasználat, feltéve, hogy az egyes lakók nem rendelkeznek külön vízórával. Kérdés, hogy ebben az esetben az egyes lakók a vizet takarékos, vagy pazarló módon használják. (Nem véletlen az, hogy az emberek az ismétlődéses fogolydilemmából egyéni stratégiát, vízóra felszerelést választva menekültek ki.) A véges ismétlődéses fogolydilemma esetén jól látszik, hogy ha a játékot a vége felől, az utolsó lejátszás felől oldjuk meg, akkor a domináns stratégia a nem kooperatív stratégia lesz és így visszafelé fejtve az egész játékra ez lesz igaz. Ha a játékosok a játékot végtelen sokszor játszhatják le, akkor számítási módjuk is megváltozik, és ebben az esetben esély van arra, hogy a játékosok magatartása megváltozzék.

Ismétlődéses játékok esetén a résztvevők időhorizontja alapvetően fontos. Ha úgy vélik, hogy rövid vagy középtávon éri meg számukra diszkontálni, azaz véges ismétlődéses játékot játszanak, akkor a dezertálás, a potyautas stratégiát fogják választani. Amennyiben hosszabb távra diszkontálnak, azaz végtelen ismétlődéses játéknak tekintik az adott helyzetet, ebben az esetben létrejöhet a kooperáció. Hétköznapi nyelvre lefordítva a fentieket: amennyiben a társadalom tagjai rövid időtávban gondolkodnak, alapvetően fontos, kényszerítő intézmények létrejötte. Amennyiben a társadalom tagjai hosszabb távon gondolkodnak, és feltehetik a többiekről, hogy a többieket is hasonló értékek vezérlik, akkor nincs szükség drágán fenntartott intézmények létrehozására. A fentiek rávilágítanak arra az egyébként közismert tényre, hogy a normarendszerek fenntartása gazdasági értelemben is hasznos egy társadalom számára, míg törvények és ehhez kapcsolódó intézményrendszerek létrehozása és fenntartása abban az esetben, ha a normarendszerek nem működnek szükségszerű a társadalmi folyamatok fenntartása érdekében, ám gyakran igen költséges.

Gyakran tapasztaljuk, hogy egy célért tevékenykedő közösség néhány tagja, igyekszik a közös erőfeszítés alól kibújni, ellenben ha a közösség végül mégis megvalósítja az elérni kívánt célt akkor részesedni a jutalmakból már e tagok is kívánnak. Ahogy szokás mondani :" Fogjuk meg és vigyétek!" Az irodalomban ilyen esetekre számos példát találunk Arisztotelésztől Hardin 1968-ban a Science-ben publikált híressé vált cikkéig, a közlegelők dilemmájáról. Hardin példáját ismertetve: van egy csoport pásztorunk, akik külön-külön egymástól

függetlenül nyájakkal rendelkeznek, és a pásztorok, mint közösség, rendelkeznek egy legelővel. Az egyes pásztorok abban érdekeltek, hogy lehetőség szerint minél nagyobb számú állatot tereljenek ki a legelőre, hiszen az itteni legeltetés számukra nem jelent költséget. Jól látható, hogy a folyamat végeredménye az, hogy a legelőre a lehetségesnél több állat kerül és a legelő tönkremegy.

Elinor Ostrom különböző kultúrák közjószágait, közösségi beruházásait vizsgálva és három fontos tényezőt állapított meg a közjószágok létrejöttéről.

1. A közösség jól definiált, stabil tagokból kell, hogy álljon.
2. A létrehozni kívánt jószág haszna olyan nagy kell legyen, amely képes fedezni a közösség tagjainak egymással szembeni kontrollja okozta költségeket.
3. A közösség tagjai nemcsak ismerik és ellenőrzik egymást, de folytonosan kommunikálnak is egymással.

Jól látható, hogy a fenti három megfontolás a modern társadalmakban létrejött közjószág dilemmákra csak nagyon kevéssé alkalmazható, tehát azok a tradicionális megoldások, amelyeket a közösségek eddig kidolgoztak, ezeknek a problémáknak megoldására, napjainkban kevéssé alkalmazhatóak.

Így intézményeinket kell átalakítanunk, ha fontos értéknek tartjuk az adott intézményben a szolidaritás eszméjét akkor azt az adott közösségek számára átláthatóvá kell tennünk, ahol az egyes egyének ismerik és ellenőrzik egymást, vagy teret kell engednünk az egyéni önérdek követésnek, tudomásul véve ez egyes egyének aspirációit, és azt, hogy ebben az esetben a szolidaritás csökken.

Mészáros József

fogolydilemma

TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA A GEO-BAN

2006. február 13-án tartották a házi TDK-t a székesfehérvári karon. Három hallgató vállalkozott tudományos diákköri dolgozat készítésére és előadására. Mindhárom dolgozat más-más témában született, így nem volt egyszerű dolga a zsűrinek, hiszen mindegyik művet a maga szűkebb szakterületén belül kellett minősítenie.

Az elhangzott tudományos diákköri dolgozatok a következők voltak:

- Dolinka Tímea IV. éves földmérő hallgató
Avasi mozgásvizsgálati hálózat
Konzulens: Dr. Csepregi Szabolcs főiskolai tanár
-Tóth Károly III. éves földmérő hallgató
GPS-mérőállomás alkalmazása a GNSS infrastruktúra felhasználásával
Konzulens: Dr. Busics György főiskolai docens
Godó Attila III. éves földrendező hallgató
Mozgásvizsgálati adatok elemzése, a mozgások modellezése a Tisza-vidék és a Berettyó közelében
Konzulens: Dr. Joó István ny. egyetemi tanár,
Balázsik Valéria főisk. adj., Gyenes Róbert főisk. adj.

Az előzetesen benyújtott dolgozatok írásbeli értékelést kaptak, melyet a zsűri beszámított a végleges helyezések megállapításánál.

A zsűri a dolgozatokat és a velük kapcsolatos észrevételeket a konferencia előtt megismerhette. A hallgatók munkáik ismertetését a meghirdetett program szerint tartották meg. Az előadások jól felépítettek, leendő műszaki szakemberektől elvárhatóak és érthetőek voltak.

Mindenkihez több kérdést is intéztek a közönség soraiból, valamint a zsűri tagjai közül. A dolgozat készítői felkészültségükről tettek tanúbizonyságot illetve érezhető volt, hogy szerzők a tananyagot lényegesen meghaladó ismeretekkel rendelkeznek.

Figyelembe véve a dolgozatban leírtakat, az előadás stílusát és a feltett kérdésekre adott válaszokat a zsűri következőképpen döntött.

Dolinka Tímea - Tudományos Diákköri tevékenységéért dicséretet, Nyugat-Magyarországi Egyetemért Emléklapot és pénzjutalmat kapott.

Tóth Károly – Tudományos teljesítményéért dicséretet, NYME Emléklapot és pénzjutalmat kapott. A dolgozat OTDK-n való bemutatását javasolta a zsűri.

Godó Attila – Tudományos munkájáért dicséretet és pénzjutalmat kapott.

A dolgozat OTDK-n való bemutatását javasolta a zsűri.

A pénzjutalmak és oklevelek mellett a hallgatók tárgyi jutalomban is részesültek. Ezek térképek és kiadványok voltak, melyeket különböző szakvállalatok ajánlottak fel a dolgozatok készítőinek.

Mindnyájuknak gratulálunk és további kutatómunkára bíztatjuk őket.

Balázsik Valéria

A dolgozatok készítői
fotó: Bödő Viktória

140 ÉVE SZÜLETETT A HAZAI SZARVASMARHA-TENYÉSZTÉS KIVÁLÓ PROFESSZORA ÚJHELYI IMRE (1866-1923)

Újhelyi Imre professzor tanári, szervezői, tenyésztői és közéleti tevékenységével kiemelkedő érdemeket és európai hírnevet szerzett.

Dunapatajon 1866. január 12-én született, a család legkisebb gyermekeként. A szikső-gyűjtő és szódagyártó apát Újhelyi Imre 13 éves korában elveszítette. A félárván maradt gyermek anyjától távol, pedagógus rokonainál nevelkedett. 1884-ben Baján a ciszterci gimnáziumban érettségizett. A sikeres felvételi vizsga után 1884 őszén bekerült a magyaróvári Gazdasági Akadémiára. Tanulmányait jeles és kitűnő eredménnyel végezte.

Az Akadémia elvégzése után a Károlyi grófok nagykárolyi birtokára ment, ahol gazdasági írnoki beosztást kapott. Betegsége miatt a gyakorlati pályáját már a következő évben meg kellett szakítania, s 1887-ben beiratkozott a budapesti Állatorvosi Tanintézetbe. Mint akadémiai oklevéllel rendelkező, a hároméves állatorvosi főiskolát másfél év alatt befejezhette, s állatorvosi oklevelét 1889. február 25-én kézhez kapta.

Az új diploma megszerzése után, 1889 tavaszán kinevezték a szentimrei (Somogy megye) állami földmíves iskolához ösztöndíjas tanárnak. Ez év őszén áthelyezték a magyaróvári Gazdasági Akadémiára, ahol állatgyógyászati témában tartotta előadásait. Ugyanakkor beiratkozott a budapesti egyetem jogi fakultására, s úgynevezett mezei jogászként az államtudományi doktorátus egyik szigorlatát is letette. Kiújuló szembetegsége és szaporodó teendői miatt azonban itteni tanulmányait már nem tudta befejezni.

Az Óvári Akadémia állatgyógyászati tanszékét 1893-ban véglegesítették, s oda segédtanárrá, majd 1896-ban rendkívüli, 1898-ban pedig rendes tanárrá Újhelyi Imrét nevezték ki. A megelőző esztendőben (1897) feleségül vette tanártársa Hensch Árpád, Irma nevű leányát, s ezzel életét, valamint munkásságát véglegesen Magyaróvárhoz kötötte.

Darányi Ignác, akkori földművelésügyi miniszter 1894 nyarán Ausztriába, Svájcba és Dél-Németországba küldte, ahol főként a szarvasmarha-tenyésztés, a tejtermelés és –feldolgozás, az egyesületi-szövetkezeti élet kérdéseit tanulmányozta. Tanulmányútjáról szóló beszámolóját könyv alakban is megjelentette. Három évvel később Svédországban és Dániában tett az előbbinél valamivel rövidebb tanulmányutat. Tanulmányútjának célja az volt, hogy a szarvasmarha-tenyésztés és tejgazdaság terén szerezzen korszerű ismereteket. Megismerkedett a koppenhágai Állatorvosi Főiskolán dolgozó Bang professzorral, s a szarvasmarha-tuberkulózis ellen folytatott kísérleteivel.

Külföldről hazatérve nagy lelkesedéssel tartott szakmai előadásokat Magyaróvár, Moson, Levél, Máriakálnok, Hegyeshalom és Mosonszolnok állattenyésztő gazdáinak. Egyre inkább megerősödött benne az a vélemény, hogy egyesületi és szövetkezeti formában hatékonyabb a tenyésztők ereje. Az Akadémia fiatal, 30 éves tanára már 1896-ban megszervezte a Magyaróvári Szarvasmarha-tenyésztő Egyesületet. Az egyesület célját az alapszabályzat abban jelölte meg, hogy a megye különböző fajtakeverékű szarvasmarha-állományát pirostarka bikákkal át kell alakítani, különös gondot fordítva az állomány jó tejelőképességére. Az 1896-ban megindult tenyésztői munkát később a szakemberek, a tudósok úgy értékelték, mint a hazai szarvasmarha-tenyésztés fordulópontját.

Cikkeiben, tanulmányaiban, oktatói munkájában, előadásaiban sokszor hangoztatta: „A tejelőmarha nevelését kell feladatunknak tekintenünk, hiszen a szarvasmarha a legtöbb hasznot a tejével adja”. Megyeszerte megszervezte a tejszövetkezeteket, első teendőjük az átvevő- és elsődleges feldolgozóhelyek kialakítása, azaz: a tejházak megépítése és berendezése volt. A tejszövetkezetek taglétszáma rohamosan emelkedett. Hazánkban először tejelőversenyeket indított a falvakon belül és az egyes falvak között. A szövetkezeti tevékenység eredményességét mutatja, hogy a tejszövetkezetek 1900-ban még csak 273 619, de 12 év múlva már 3 545 318 liter tejet vettek át a tagoktól. Ezek a tejszövetkezetek készítettek nálunk először színkultúrával nemesített vajat, s tették világszerte népszerűvé az óvári és illmici sajtot.

Újhelyi Imre professzor

Újhelyi Imre kezdeményezésére létesült 1903-ban Óváron a Tejkísérleti Állomás. A tudományos kutatáson túlmenően feladatának tekintette a tejgazdasági gépek és eszközök kikísérletezését és elterjesztését, de nagy súlyt helyezett a tejszövetkezetek szakmai támogatására, irányítására, munkájuk ellenőrzéseire is.

Maradandó értékű munkát végzett az állatgyógyászatban is. A dán Bang professzor tuberkulin-ellenes eljárását hazai viszonyokhoz alakítva és továbbfejlesztve, s figyelembe véve Robert Koch gümőkór-ellenes felfedezését, újfajta eljárást dolgozott ki a szarvasmarha-állomány gümőkórmentessé tételére. Végül is az eljárás, amit éveken át számos uradalom állományán kísérletezett ki, Bang-Újhelyi néven világszerte elterjedt. Az új eljárás lényege abban állt, hogy a reagáló tehenek borjait egészséges tehenekhez adta dajkaságba, így kerülve ki a sterilizált tejjel, mesterséges módon történő nevelést.

Korának kimagasló agrártudósa és gyakorlati szervezője, kiváló tanár is volt. Oktatói munkássága során “iskolát” teremtett, korszerűsítette az állatgyógyászati tanszék felszerelését, megírta és sokszorosította “Állatgyógyászat” című tankönyvét. Harminc éves tanári működése során mintegy 2000 hallgatót látott el az állattenyésztés és állatgyógyászat korszerű ismeretével. Tíz éven át, 1909-1919 között igazgatóként állt az óvári akadémia élén. Tisztségét a nagy elődökhöz méltó módon töltötte be, s szolgálta az akadémia érdekeit.

Magyaróváron 1923. március 21-én bekövetkezett halála után falujában, Levélen, a községháza falában állították fel mellszobrát. Az óvári akadémia udvarán 1936-ban, szülőfalujában, Dunapatajon 1973-ban avatták fel a szobrát. Az óvári temetőben nyugszik.

Tevékeny és teremtő erejének javát a parasztság gazdasági felemelésére szentelte. “Mindig a közérdek, főleg a kisember érdeke vezetett” vallotta munkássága céljáról saját maga is. Egykori munkatársa, Schandl József írta róla később: azt, hogy állattenyésztésünk 10-15 év alatt behozta fél évszázados lemaradását, elsősorban Újhelyi Imrének köszönhetjük.

Vincze Judit PhD-hallgató

NEM CSAK NYELVTANÁROKNAK!

Beszámoló egy svéd tanulmányútról

Ki kívánkozik decemberben Svédországba? – ezzel a logikusnak tűnő kérdéssel adtam postára azt a vaskos borítékot, amely az Európa Tanács 2006. december 11. és 16. között megrendezett Sokszínűség, többnyelvűség és demokrácia elnevezésű tanártovábbképzésére szóló pályázatot tartalmazta. (Bővebb információ a Tempus Közalapítvány honlapján: www.tka.hu) Igencsak meglepődtünk, amikor a szervezők elárulták, hogy ötször annyian jelentkeztek, mint ahány érdeklődőt fogadni tudtak a malmői Konserthuset egyszerűen, ám kifogástalanul felszerelt szállodájában. Az északi advent hangulatát 20 európai ország 27 résztvevője élvezhette: a régebbi uniós országokat francia, német, görög, olasz, portugál, spanyol, svájci és természetesen svéd, a 2004-ben csatlakozottakat ciprusi, lett, litván, máltai, lengyel, az EU-n kívüli államokat albán, bolgár, horvát, román, orosz, török oktatási szakemberek képviselték.

A kurzus – címéből és céljaiból fakadóan – nem kizárólag nyelvtanárok számára szándékozta bemutatni Malmö egyedülálló nemzetiségi politikáját, oktatási rendszerét. Az angol nyelvtudás feltétel volt ugyan, örömmel vettük észre, hogy szép számmal pályáztak angolul tudó iskolaigazgatók, nem nyelvszakos tanárok, pszichológusok, sőt az oroszországi Ufából még egy katonatiszt is.

Miért épp Malmö?

Bár a tanfolyam felelős szervezője az Uppsalai Egyetem volt, nem véletlenül választották helyszínül a „legdánabb svéd várost", Malmőt, ahová az impozáns Öresund hídon Koppenhágából ma már 20 perc alatt könnyedén el lehet jutni gyorsvasúton. Ahogy Kerstin Larssontól, a Multikulturális Oktatási Központ vezetőjétől megtudtuk, a harmadik legnagyobb svéd várost 52%-ban bevándorlók, azaz – a svédek által használt ötletes kifejezéssel élve – „új svédek" lakják, akik nem kevesebb, mint 150 különféle nációból tevődnek össze. A távol-keleti, dél-amerikai, arab kisebbség mellett Európát leginkább a volt Jugoszlávia menekültjei képviselik, de magyar és lengyel szót is lehet hallani.

Nyelv és anyanyelv.

A figyelmes vendéglátásra jellemzően a bevezető előadásokat követő iskolalátogatások során lehetőségem volt olyan iskolákat látogatni, amelyhez óvoda is kapcsolódik. (Svédországban az óvodák az általános iskolák részét képezik.) Leginkább a nyelvoktatás helyzetére voltam kíváncsi, főleg, miután tapasztalhattam a nyelvi és nemzeti sokszínűséget utcán, iskolában. Malmőben sajátságos közegben találja magát az ember: az „új svédeknek" köszönhetően már az óvodák is gondosan ügyelnek arra, hogy minden gyermek anyanyelvi nevelésben is részesüljön, azaz nem számít furcsaságnak, ha egy sarokban vietnámi, arab vagy éppen szerb óvó néni vagy bácsi foglalkozik az óvodásokkal.

A Mölevangsskolan elnevezésű általános iskolában két magyar tanárnővel futottam össze, akik valóban nagyon siettek, mivel elmondásuk szerint egy hét alatt Malmö városán belül 16 helyre szaladnak, hogy segítsenek a magyar származású tanulóknak („új svédeknek" – „régi magyaroknak?"). Ez természetszerűleg nemcsak a magyar nyelv oktatását jelenti, hanem egyéb – matematika, földrajz, biológia – tárgyak anyanyelvi támogatását is.

Gyakran nagyobb problémát jelent a svéd nyelv gyakorolatása, hiszen sok tanuló számára éppen az ország nyelve az első számú idegen nyelv. Az angoloktatás hivatalosan az általános iskola 3. osztályában kezdődik, de a tanárok egybehangzó véleménye szerint egyetlen gyerek sem kezdi úgy az általános iskolát, hogy „valamit már ne tudna angolul". Köszönhető ez – nem kis részben – a nem szinkronizált filmeknek, tévéműsoroknak. A praktikus svédek nem is nagyon értették, amikor a szinkronizálásról meséltünk nekik. „Hogy bírjátok anyagilag a rengeteg szinkront?", tették fel csodálkozva a kérdést...

Odafigyelés felsőfokon

Bár nem először vitt a jó szerencsém Skandináviába, ezúttal sem hagyott érintetlenül az a természetes mód, mellyel az északi népek viseltetnek az élet által kevésbé elkényeztetett embertársaik iránt. Megkapó példáit láttam ennek a hozzáállásnak azokban a malmői iskolákban, ahol a speciális helyzetű gyermekek együtt tanulnak, játszanak a többiekkel. Nemcsak a gazdag országra jellemző technikai felszereltség árulkodott a figyelemről, hanem a nevelők, a kortárscsoportok viselkedése is. Hogy a mozgássérült gyerekek mindegyikére külön nevelő jut, hogy a mentálisan sérült gyermekek pihenését különlegesen felszerelt termek biztosítják, valószínűleg pénz és szervezés kérdése. A svédek azonban apróbb ötletekért sem mennek a szomszédba: a székek lábaira erősített teniszlabda nem hiszem, hogy költséges megoldás, mégis sokat számít abban az osztályban, ahol arra ügyelnek, a hallássérültek ne érzékeljék a székek mozgatásából származó zajokat.

Igazán csak érdekességként említem meg azt a masszázspadot, ami a tanárok pihentetésére szolgál. Persze semmi sem tökéletes: a masszőr egy hónapban mindössze egyszer teszi tiszteletét az iskolában...

Köszönet

Az út „hozadékaként" kialakult baráti, szakmai kapcsolatok, remélem, sokáig elkísérnek, és segítséget nyújtanak a főiskola idegen nyelvi terveinek megvalósításában is. E helyütt illeti köszönet a szervezésért az Uppsalai Egyetem gyakorlott csapatát, a soproni Benedek Elek Pedagógiai Főiskolai Kar főigazgatóját és a Nemzetiségi és Idegen Nyelvi Tanszék vezetőjét támogatásukért. Végül, de nem utolsó sorban köszönet lelkes kollégáimnak és érdeklődő hallgatóimnak, kiknek megtisztelő figyelmére építve az áprilisi Világ Nyelv Napi rendezvényen képes beszámolóval szolgálok.

Kitzinger Arianna Ilona
főiskolai tanársegéd
BPFK Nemzetiségi és Idegen Nyelvi Tanszék

Szerb foglakozás az óvodában – anyanyelvi óvónővel

ÖSZTÖNDÍJJAL FINNORSZÁGBAN

Tanulj külföldön! Ezzel csalogató üzenettel találtuk szembe magunkat 2005. májusában az Erdőmérnöki Kar Tanulmányi Osztályának hirdetőtábláján: Socrates-Erasmus ösztöndíj.

A lehetőségek között szerepelt Németország, Csehország, Görögország és Finnország. Északi rokonainkat választottam. Fő indokom magas erdősültségük, mely számomra meggyőző érv volt.

Kevés hallgató pályázott, így mindenki megkapta az ösztöndíjat. 4 hallgató társam Göttingen-be (Németország) én pedig Ähtäri-ba (Finnország) nyertem 3 hónapra ösztöndíjat.

Repülővel utaztam és már a landolásnál tudtam, hogy jó országot választottam. Ameddig csak elláttam erdőket és tavakat találtam. A repülőtérről utazásom alatt néhány negatív (400 km vonattal 40 euró), és néhány pozitív élménnyel (majdnem mindenki beszél angolul) gazdagodtam.

Az iskola a Helsinkitől 400 km-re lévő Ähtäri-ban található, ami egy 7000 fős közepes nagyságú város, óriási kiterjedéssel (hasonlóan, mint a többi finn település). Az erdészeti iskolát 1903-ban alapították. Az intézményben körülbelül 200 diák tanul és 18 tanár van. Elmondható, hogy egy kis és zárt közösség, amibe a beilleszkedés nem éppen a legkönnyebb dolog.

Az iskola két főiskolai szakon képzi a hallgatókat (forestry, forest products marketing), a nálunk még csak most bevezetésre kerülő bsc szakokon. Ezen kívül középfokú erdészeti képzést is folytatnak.

Az iskola több személygépkocsival, több kisbusszal, forwarder-ekkel, harvester-ekkel és harvester szimulátorral rendelkezik. Alapfelszereltségnek számít a tornaterem, edző-terem, internet hozzáférés, szauna. Csónak, hálózsák, sífutó felszerelés ingyenesen kölcsönözhető.

Meglepetten tapasztaltam, hogy az iskola nem a városban található, hanem településtől 4 km-re egy 40 km hosszú tórendszer partján. Ebből adódóan néhány korlátozó tényező is fellépett kint tartózkodásom alatt. Például nehézkes volt az utazás megoldása, bár heti két alkalommal iskolabusz indult a városba, így be tudtam vásárolni.

Szakmai részt tekintve már az első hetekben nagyon sok tanulmányútra elvittek. Bútorkiállítást tekintettünk meg Helsinkiben, bútorgyárakat Jurvá-ban, ahol egy kézi munkával készített szék ára 300 euró. Két fűrészüzemet is meglátogattunk Soini-ben, ahol bánatomra „tájékoztattak", hogy fényképezés csak az épületeken kívül megengedett.

Ott tartózkodásom alatt főként a harmad éves forestry marketing szakos hallgatók angol óráira jártam. Itt különféle erdészeti témákról olvastunk, majd házi feladatként néhány előadást kellett készíteni. Foglalkoztunk erdészeti cégek kiállítás szervezési feladataival, cégek bemutatásának és bemutató anyagának elkészítésével, faanyagok hasznosíthatóságával, fenntartható fejlődéssel, a főbb finn fafajokkal és finn fatermékekkel. Ezeken kívül tartottak előadást számunkra a finn erdészeti úttervezésről, az erdők tanúsítvány rendszeréről és az erdészeti oktatásról is. Több napot töltöttem el az erdőn harvesteres kitermeléssel és forwarderes közelítéssel foglalkozva. Egy GPS kurzusra is bejártam, ami teljes mértékben hasonló a

Finn-óra

hazaihoz.

Nagy élmény volt számomra amikor beülhettem egy már végzett „öreg diákoknak" tartott angolnyelvű továbbképzésre. Ezen alkalom alatt több előadást hallgattam meg a finn évszakokról, tavakról és a finn vadászati szokásokról. Természetesen én is tartottam egy kis „előadást" Magyarországról, amit nagy érdeklődéssel fogadtak. Nagy örömömre eljutottam egy jávorszarvas vadászatra. A vadászat szervezése teljesen hasonló, mint az itthoni hajtóvadászat. Sajnálatos módon a vadászok nem ejtettek el semmit. A hajtásban viszont láttam egy siketfajdot. A vadászat menetéről még érdekességként annyit elmondok, hogy az idény alatt az erdőtömböket bekerítik cérnaszerű madzaggal. Ennek sérülését többször ellenőrzik, így tudják, hogy melyik tömbben tartózkodnak a szarvasok.

Sajnálatos módon az erdészeti iskolában én voltam az egyetlen erasmus diák ebben a félévben, viszont a 80 km-re lévő Seinäjoki-ban sokan voltak. A Közgazdasági Karról két hallgató ugyanebben a félévben tartózkodott kint. Seinäjoki-ban bőven szerveztek programokat a nemzetközi diákoknak. Szeptemberben Illmajoki-ban a mezőgazdasági iskola egy bemutatkozó napot szervezett, melyen megismerhettük a felszereltségüket, illetve a finn háziállattartást és növénytermesztést is bemutatták. Részt vettünk egy fogadáson, amin Seinäjoki város és az iskola vezetősége is megjelent az összes erasmus diákkal egyetemben, a város egyik legrégebbi épületében. Novemberben egy tangó koncertre is eljutottam.

Úgy érzem, ha hosszabb időt töltök egy külföldi országban fontos a helyi kultúra és nyelv megismerése. Finn kultúra és nyelv című tantárgyat heti 2 órában hallgattam. Egy-két alap kifejezést sajátítottam el. Sajnos kommunikálni nem sikerült ezen a nyelven, bár pár dolgot megértek. Heti egy órás francia nyelvoktatáson is részt vettem inkább kevesebb, mint több sikerrel. Bár a félév lezárásaként egy francia estet is rendeztünk, ami nagyon jól sikerült.

A finnek nagy gondot fordítanak a nyelvoktatásra. A diákok több nyelvet választhatnak. Az angol kötelező. Ez a nagy mennyiségű kereskedelmi tevékenységükkel magyarázható. Sok országgal állnak kapcsolatban és sok országban vannak leányvállalataik. Tárgyalásnál fontosnak tartják a partner országok megismerését és a hozzájuk való alkalmazkodást.

A finnek egyik legkedveltebb szokása a szaunázás. Persze én sem hagytam ki. Hetente két alkalommal lehetett használ-

ni az iskola szaunáját. A tóparton egy fatüzelésű szaunát is kipróbáltam diáktársaimmal két alkalommal, ami egy kis kolbászsütéssel és sörözéssel egybekötve maradandó élmény lett számomra.

Pár dolgot megemlítek Finnországról, amelyek szerintem érdekesek lehetnek. Területe háromszorosa Magyarországénak, de csak 5 millióan lakják. A 60. és a 70. szélességi fok között helyezkedik el. Erdősültsége 73 % (23 millió ha feletti). Mindenki az ezer tó országának ismeri, de ez nem teljesen igaz, hiszen több mint 188 ezer tó (legalább 500 m2 nagyságú) található itt. Az ország területének egy tizedét víz borítja. Fő fafajaik a lucfenyő, erdei fenyő és a bibircses nyír. Itt a nyír keményfa és gyönyörű bútorokat készítenek belőlük.

Ha Finnország, akkor Lappföld, gondolhatnánk. Magyar diáktársaimmal mi is gondoltunk egyet és az egyik novemberi hétvégén el is indultunk Lappföld kapujába Rovaniemi-be. Itt megtekintettük a Lapp Nemzeti Múzeumot, majd utunk tovább vezetett a Pyha-Lousto Nemzeti Parkba, ami már az Északi Sarkkörön túl található és 142 km2 területű. Itt jó 10 km-es séta után megérkeztünk az ingyenesen használható menedékházba. Felszereltsége meglepett minket. A ház mellett fúrt kút, néhány m3 tűzifa bekészítve. A házban gáztűzhely illetve fatüzelésű kályha, fejsze, fűrész, elemlámpa és még sorolhatnám. Érkezési sorrendben történik a házak elfoglalása, így ha itt lett volna valaki mehettünk volna az innen 5 km-re található ugyanilyen felszereltségű másik menedékházba. Szabály nincs, hogy ki meddig marad, csak hagyjon mindent rendben és a szemetét vigye el. Érdekes mód semmi nem tűnik el és nem is rongálják meg a házakat. Ezekre a helyekre mindenki azért megy, hogy a természetben eltöltsön egy kis időt. Finnország 35 nemzeti parkján kívül a kijelölt turista utak mellett mindenhol találhatók hasonló menedékházak, persze nem ilyen felszereltséggel. A tűzifa viszont mindenhol be van készítve. A hétvégéket általában túrázással töltöttük és ekkor szállásként használtunk ilyen kunyhókat is.

Hazautazásunk előtt meglátogattuk a fővárost, Helsinkit, ahol két napot töltöttünk el. Megnéztük a Cathedral-t, a régi piacot, a piacteret, a kikötőt, az Erőd Szigetet és még egy pár nevezetességet. Sajnos a Természettudományi Múzeum felújítás alatt volt.

A hankavesi szállásnál

Decemberben egy kissé megkönnyebbülve de tapasztalatokkal és szép élményekkel gazdagon érkeztem Sopronba.

Itt szeretném megragadni az alkalmat, hogy köszönetet mondjak az Erdőmérnöki Kar Dékáni Hivatalának és Dr. Stark Magdolnának a mindennemű támogatásért, az Erdészeti és Faipari Képzést Támogató Közhasznú Alapítványnak az anyagi támogatásért és az Erdővagyon-Gazdálkodási Intézetnek a digitális fényképezőgép biztosításáért.

Kálmán Miklós
V. emh.

PADOK PÁRBAN

Több éves előkészítő munka záróeseményeként a Magyar Iparművészeti Egyetem 2006 március 30-án kibővített tanácsülés keretében ünnepelte az új névfelvételt. A Moholy-Nagy Művészeti Egyetem névvel az intézmény egyfelől lezárta oktatási és művészeti alkotó tevékenysége megújulásának eddigi szakaszát, másfelől kifejezésre juttatja jövőbeni ars poeticáját.

Ez alkalomból prof. Dr. Faragó Sándor rektor átadta a Nyugat-Magyarországi Egyetem ajándékát, a Szücsy Róbert - az AMI munkatársa - által tervezett és a tanműhelyben elkészített kerti padot, mely az ünnepelt intézmény kertjében kapott helyet.

A mintegy hat méter hosszú tölgypad párját a későbbiekben az AMI kertjében is felállítják, jelezve a két intézmény egyre szorosabb kapcsolatát.

A Szücsy Róbert által tervezett padot Sopronban az AMI-ban is felállítják majd.

ARAB BAZÁRBAN

Tunéziában jártunk még az elmúlt ősszel
Ahol a strandszezon tartott teljes gőzzel
Jártunkban-keltünkben láttunk sok-sok szépet
Leginkább a bazár vonzotta az asszonyi népet

Ahol portékájukat kínálják az újkori berberek
Pokoli hangzavar: a Bábel ilyen lehetett
Ami létezik, azt ott adnak - vesznek
Egy sikeres üzletért mindent megtesznek

Mindent körülrajzott a bazárosok hada
Nem hiányzott senki, csak az Ali Baba
De a negyven rabló ott volt mind egy szálig
Köztük támolyogtunk bazártól – bazárig

Az ott nem volt kérdés: venni, vagy nem venni
Vásárlás nélkül úgysem tudtál továbbmenni
Érezted, az egész had pénztárcádra sandít
Közben azt kántálja: „I am no bandit”

Szívesen cserélnek asszonyt tevére
Aztán törpengenek: vajon megérte?
Volt ott kalandunk, de még mennyi
Oda mindenkinek egyszer el kell menni.

T. A.

LENGYELEK A MAGYAR SZABADSÁGHARCBAN

A Magyar Országgyűlés 1991-es határozata értelmében március 15. az 1848-1849-es forradalom és szabadságharc kezdetének, a modern parlamentáris Magyarország megszületésének napja és a Magyar Köztársaság nemzeti ünnepe. Ez alakalomból az Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskolai Kar Győrött ünnepélyes keretek között emlékezett meg a jeles történelmi eseményekről.

A Kar vendége Dr. Kovács István egyetemi tanár, történész, volt krakkói magyar főkonzul volt, aki „Lengyelek a magyar szabadságharcban" című előadásában a két nemzet szoros együttműködését mutatta be kiragadva néhány fontos győzelmet és sorsfordító eseményt.

Ismeretes ugyanis, hogy Magyarország szabadságküzdelmében több nép fiai is részt vettek, ám a külföldről érkezettek közül egyetlen nemzet sem adott annyi katonát, főtisztet, sőt tábornokot, mint a lengyel. Ez nem véletlen, hiszen mind az 1830-31-es felkelés, mind a sikertelen 1846. évi krakkói forradalom számos üldözöttje Magyarországon talált menedéket, ahol szimpátiával fogadták őket. Az 1848-as európai forradalmakban a magyar, lengyel, német és olasz nemzeti függetlenségi mozgalmak keresték egymás segítségét. Már 1848 őszén megkezdődött a német és lengyel légiók szervezése a magyar forradalom támogatására, s a honvédseregben egy tiroli vadász zászlóalj is megalakult. Utolsóként, 1849 nyarán az olasz légiót szervezték meg. A tábornoki és törzstiszti kar 4,2 százalékát lengyelek alkották, nem is akármilyen beosztásokban. 1849 februárjában Henryk Dembiński altábornagy volt a magyar sereg fővezére, a 3000 katonánál többet számláló lengyel légió Józef Wysocki, illetve Jerzy Bulharyn parancsnoksága alatt harcolt, az erdélyi hadsereg élén 1848 decembertől a lengyel történelem legendás alakja, Józef Bem, azaz Bem József - a magyaroknak a mai napig Bem apó - állt.

A kar dísztermében tartott megemlékezésre számos hallgató volt kíváncsi, sokan csak a bejárat elől hallgathatták a történész élményszerű előadását.

Horváth Attila
NYME-ATFK

A JÓ DOLGOK HAGYOMÁNNYÁ VÁLHATNAK

Hallgatói Antológia 2006.

A győri Karon 2005 októberében mutatták be Hallgatói Antológia címmel szerkesztett és válogatott verseskötet. Az akkori kötet 25 szerző írásait tartalmazta. Az ünnepi esten elhangzott, hogy a nagy sikerre való tekintettel további kötetek is kiadásra kerülnek. Az idei Hallgatói Antológiáról Bogdán Attilát, a kötet főszerkesztőjét és az ötlet kitalálóját kérdeztem.

-Jelenleg a kötet válogatás, szerkesztés alatt áll. Miben változik meg az előző gyűjteményhez képest az idei?

-A beérkezett versekből a szerkesztők és segítők révén próbáljuk a legjobbakat kiválogatni. Előzetes tervek szerint mintegy 40 szerző gondolatait ismerhetik meg azt olvasók. Külön öröm számunkra, hogy a hallgatói írások mellett felhívásunkra már oktatói versek is érkeztek, amelyeknek természetesen helyet biztosítunk a kötetben. Az előzőt 600 példányban adtuk ki és idén is ezt kívánjuk megcélozni. Az anyagi kérdésekben a kar vezetősége és a Hallgatói Önkormányzat támogatásáról biztosított minket.

-Mikorra várható, hogy az olvasóközönség is kezébe foghatja a Hallgatói Antológia második részét?

-Várhatóan május első hetére bemutató est keretében a nagyközönség elé léphetünk a kiadvánnyal. Előre is köszönöm a segítséget, amit kollégáimtól, a szerkesztőbizottság tagjaitól kapok. Molnár Krisztina, Bárdosi Balázs és Csákvári Tamás a kötet szerkesztőségének részéről, valamint Dr. Zsávolya Zoltán a Magyar Nyelvi és Irodalmi Tanszék oktatója és Miksi Attila, az Epilóg Kamaraszínház és Vizuális Műhely vezetője a szakmát képviselve segíti a folyamatokat.

Természetesen a Vivat Academia olvasói is értesülni fognak a rendezvényről és ennek apropójából az aktuális újság hasábjain ismerjenek meg néhány verset az első Hallgatói Antológiából.

Horváth Attila
NYME-ATFK

Dömötör Vera (ATFK)

Egy éjszaka

Volt egy álmom, gyönyörű.
Orkán kiáltott magas röptű
színes jeleket.
Jött egy érzés, kegyetlen.
Tudatom hevert repedten
fénylő bársonyon.
Hang csábított, nyugtató.
A hold árnyéka fullasztó
égőt hevített.
Csók ölelt át irigyen.
Harmat feküdt testemen
némán nevetve.
Reggel lett, oly színtelen.
Halk dal búgta emlékem
fakó keretbe.

(2002.)

Eső érzés

Köd volt ott, ahol álltam,
az olajfoltos pocsolyában.
A nagy sárga autóbusz felém nézve
könnyeit törölte.
Ázott ő és én is áztam.
Így maradtam magamra a várakozásban
egyedül ó a nagy világban.
Ezer röpke gondolat szállt huss,
mind az arcomra,
majd elkergette őket a nagy harsona,
melyet szürke felhő mérgében fakaszt.

(2004.)

Versek az Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskolai Kar *Meguntam a szót, meguntam a szótlanságot* című Hallgatói Antológiájából

Beke Ada

Tűz, lélek, halál, külsőség, por

Bár lennék, mint a márvány:
oly hűvös és gyönyörű.
Megközelíthetetlen/ül/ vágykeltő,
/ki nem könyörül/
Ellenáll a vonzásnak,
nem hajlik meg
az ösztönök előtt.

Nem fonna körül a kísértés, hogy
tested magam mellett tudjam.
Nem vonna magával a képzelet, hogy
testemen nyugszik két kezed.

Tűzként ég bennem vágyam,
lángok nyaldosnak,
forralják véremet.
Csalfán izzott fel a
szunnyadni indult parázs:
lelketlen, lüktetve lelkesülő
Vonzalom.
Egy kis halál fizikai szintje,
mibe nem lehet belehalni.
Kócosan kavargó külsőségek:
tekergőző, kihullott hajszál,
egymásba gabalyodó végtagok,
és a felszálló por bőrünkön.

Goda Barbara

21. század bölcsője

Hol a rút az Úr,
És kövér a bánat,
Ott a sovány vigasz is,
Külön csodálat!

Hol vén az erő,
És torz az érzelem,
Hol a tiltakozás mögött,
Nincsen küzdelem...

Hol a részvét se igaz,
Hol a szív csalfa,
Hol az istenvetés is
Külön atmoszféra...

Hol az igazat megalázzák,
A gyilkost futni hagyják,
Hol a vég a tét,
Oly korban éltem én!

S nem szeretek itt emez földön,
Mert nem vagyok szabad,
Mert hátrakötött kézzel,
Bolyongok magam!

Hol a bűnözés az életünk,
Csalunk, lopunk, szenvedünk,
És még csak észre se vesszük,
Hogy vétkezünk!

Juhász Lilla

Szösszenetek

-1-
Utaztam vonaton.
Nem éreztem semmit.
Különös volt.
Erről ennyit.

-2-
Zsákba varrva
Megveregették a vállamat.
Azt hittem, jutalmaznak,
De rájöttem, hogy bántanak.

Mégsem vagyok egyedül

Szép vagy. - mondtam én.
Szép vagy. – mondtad te.
Hiányoztál. - mondtam én.
Hiányoztál. – mondtad te.
Jó itt. – mondtam én.
Jó itt. – mondtad te.
Gyere velem. – mondtam én
Veled megyek. – mondtad te.

Így lett társam a hegyen, ahova a visszhanghoz mentem beszélgetni.

Csákvári Tamás

Egy csepp élet

A saját ágyam befogad.
Itt élem le életem
Fájdalmas félóráját.
A maradék egy percben pedig
mosolygok egyet
S felölelem mindazt, ami van.

Magamban

Lépkedem a porban,
Lábaim, mint száraz gyökér,
Kúsznak végig a rögökön.
Nem gondolkodom hová tartok.

Nem érzékelem a környezet zaját
Á, ahhoz túlságosan el vagyok bújva,
Magamban itt bent,
Ebben a parányi dobozban.

„ÖREGEK", HA TALÁLKOZNAK...

Az utóbbi pár évben szomorúan, s már kicsi közönnyel vettük tudomásul, hogy tűnnek el a hagyományos programok, s nyer egyre nagyobb teret a hallgatói érdektelenség.

Erre tessék, szinte varázsütésre megváltoztak a dolgok! Átadták a tetőteret, új Diákcentrummal, hallgatói klubbal, HÖK-irodával, Ajtó Szerkesztőséggel. A jótékonysági gyűjtés, a hallgatói antológia, a verses estek, az Apáczai-focikupa, a gyalogtúrák, és minden újdonság pedig újra életre keltette azt az érzést, hogy nemcsak a tanulás és a bulik miatt vagyunk főiskolai hallgatók. Fehér Gábor és Kolonics Péter úgy döntöttek, hogy igenis kellenek a rendezvények, azoknak is, akik már nem TK-sként élik a mindennapjaikat, és a semmiből létrehozták a Volt Apáczais Hallgatók Estjét.

- Hogy született az Apáczais Hallgatók Estjének ötlete?

Fecó – Az volt az álmunk, hogy össze kellene újra hozni azokat az arcokat, akik abban a három-négy évben, amíg itt voltunk, az iskola hallgatói voltak. Egy-két figurával tartottam a kapcsolatot és mindig gondolkodtunk azon, hogyan lehetne összehozni ezt a társaságot és végül úgy döntöttünk a Koloval, hogy meg is csináljuk.

A címeket megtaláltuk a tanulmányi osztályon, a Bridgedzsel jó a kapcsolat, tehát minden adott volt, hogy megpróbálkozzunk az estet létrehozni. Hiányoztak a régi emberek, akkor miért is ne tennénk meg?

-Miként fogadták a tanárok, a vezetőség a kezdeményezést?

Fecó - Dr. Cseh Sándor főigazgató úr mellénk állt, nagyon jónak tartotta az ötletet és ő már egy volt apáczais hallgatók baráti köréről is beszélt, amelyet szeretnének megalapítani, és ez a rendezvény egy kiváló alkalom az első találkozásra. Bízunk benne, hogy a későbbiekben ezek a tervek megvalósulnak! A tanszékeknek küldtünk meghívót, így az oktatók közül páran el is jöttek ide a díszterembe, köszönjük nekik, hogy itt voltak. Természetesen kicsit nagyobb lehetett volna a tanári létszám, de ez mondjuk szervezési hiányosság is volt.

-Milyen meglepetések, milyen „menü" várta a volt apáczais hallgatókat?

Fecó - A,B,C menü volt, ha jól emlékszem...én A menüt ettem, finom húsos, gombás dolog volt... szóval nem volt panasz az ételre. Inkább nagyobb meglepetés az volt, amire koncentráltam, hogy az 53-at, a fősuli régi zenekarát összehozzuk és zenéljenek egyet nekünk, illetve DJ Viktor is megjelenjen, aki ugye annak idején a Hajón a bulikat csinálta.

A visszajelzések alapján egész jól sikerültek ezek a meglepetések. Volt Csizi féle Ollárizás, kék nefelejcs, hogy a hagyományokat is ápoljuk. Akartunk valami kézzelfogható ajándékot is adni, melyet hazavihetnek az emberek az emlékeken túl (már akinek sikerült emlékezni a végére...), így a volt hallgatók kaptak egy indexet, melyet a főigazgató úr alá is írt nekik a díszteremben, egy kis nosztalgiázós képnézegetés közben.

Aki öt egymást követő évben hozza az indexét, az a hatodik évben nagyon jelentős kedvezményekben részesül.

-Ha jól értem, akkor egy hagyományteremtő rendezvény a cél?

Fecó -Ha már gondoltunk egy nagyot, hogy legyen évente egyszer egy találkozó, akkor azt szeretném, ha ez szokássá válna a volt hallgatók körében. Ha csak összefutnak valahol, akkor is tudják, hogy találkoznak majd február végén, március elején egymással. Tudják, hogy ott úgyis hosszabban elidőzhetnek, beszélgethetnek és kialakulhat, hogy ki hol és kivel alszik, szóval valóban hagyománnyá válhat idővel. A végzett hallgatók évről évre utánpótlásai lesznek, lehetnek ennek a történetnek, reméljük szívesen és örömmel térnek majd vissza egy-egy ilyen rendezvényre! Egy biztos, annak, aki volt apáczais hallgató, bármelyik szakon, bármikor végzett, az előtt nyitva áll a kapu. Persze az is eszünkbe jutott, hogy 7-8 év múlva esetleg egy gyermekmegőrzőt kell mellé csatolni, később esetleg járókereteket kölcsönözni, de ez legyen a legnagyobb fejtörés az egészben. 2016-ig biztosan csináljuk, de azért hatvan éves korunkban már lehet, hogy hülyén néznénk ki a színpadon.

-Milyen volt az est? Hányan jöttek el a régi TK-sok közül?

Kolo -Az e-mailek alapján 213 regisztrált résztvevőnk volt, ennek a jelentős része, 90%-a megjelent, illetve jött néhány ember, aki a helyszínen csatlakozott hozzánk. Az est összességében nézve nagyon jól sikerült, visszaköszöntek a régi emlékek, és úgy láttam, hogy mindenki remekül érezte magát.

Csalóka volt, mert eleinte nem nagyon táncoltak az emberek, azért nem, mert beszélgettek. Tehát az volt a sorrend, hogy először ismerkedjünk, aztán majd mulatunk is. Mindenképpen pozitív volt, és jó volt látni, hogy a régen végzett, már komoly beosztásban lévő exTK-sok, ha csak egy napra is, de újra hallgatónak érezték magukat. Hihetetlen és felemelő érzés volt az is, amikor a színpadon 3 percen keresztül az 53 dallamaira torkaszakadtából énekelt és tapsolt 200 TK-s (akiknek fele már anyuka) egy anno nagyon népszerű SZIF-ről szóló nótára...

Sok visszajelzést kaptunk, üzenetet, például egy társaság megköszönte, hogy egy estére újra hallgató lehetett.

-Közeledik egy újabb nagyobb összegyetemi rendezvény, a 24 órás vetélkedő. Mire számíthatunk idén?

Fecó - Erre a vetélkedőre természetesen a tavalyi hangulatot várjuk vissza, még egy fokozattal feljebb kapcsolva. Ugye ez a Nyugat-Magyarországi Egyetem 7 karának a vetélkedése lesz majd, és persze a mostani hallgatók bizonyíthatnak, hogy bennük is megvan ugyanaz a tűz, mint ami a régiekben égett. A tavalyi nagy küzdelemre biztosan sokan emlékeznek, szerintem ez most sem lesz másként, egy nagyon jó bulit várunk. Amúgy, ahol összejön 400 egyetemista, ott nagyot hibázni nem lehet.

Kolo - A II. NYME 24 órás vetélkedő helyszíne az Apor Vilmos Iskola sportcsarnoka lesz március 25-26-án. Időközben úgy néz ki, hogy pont akkor lesz az óraátállítás, tehát még egy kicsit pluszba is megyünk át, de nem kell aggódni, lesz minden, ami szem-szájnak ingere. A tavalyi sikerből kiindulva, biztosan rengetegen eljönnek szurkolni is. Ezúton is kérjük a TK-s hallgatókat, hogy akár szurkolni is bátran jöjjenek el, hiszen óriási buli lesz, és felejthetetlen élményekkel gazdagodhatnak!

-Úgy emlékszem, HÖK elnökként volt egy másik álmod is, egy hallgatói klubról. Milyen érzés, hogy épp itt beszélgetünk?

Fecó - Nagyszerű. A TK-n pont az a baj, hogy kevés az olyan hely, ahol lehet találkozni, tehát a koliban sincs egy aula, vagy a főépületben sincs egy nagyobb helyiség, ahol össze lehet jönni.

Ezért volt, hogy sokan a dohányzóba gyűlnek és szerintem tízből hárman nem is dohányoznak, csak ott állnak, mert ott van a közösségi hely, és ezt nagyon szépen fogja megoldani ez a klub. Jó érzés számomra, mert végülis sikerült valamit elérni, ez is jelzi, hogy ez a hallgatói önkormányzatiság egy folytonos képviselet. Mi annak idején elkezdtük megálmodni, most pedig megvalósult a mostani hallgatóknak.

- Milyen programok várnak itt a hallgatókra, mi célt szolgál a Hallgatói Klub?

Kolo - Filmklub, felolvasóestek, irodalmi teadélutánok, neves előadók fellépései, beszélgetések oktatókkal; kiragadott példák abból a repertoárból, amelyek nemsokára életet lehelnek a még kissé idegen falak közé. Bízunk abban, hogy a hallgatók otthon fogják érezni magukat a klubban és élnek majd azon lehetőségekkel, amelyeket ez a tetőtér a közösségi élet színtereként magában hordoz!

Bárdosi Balázs
(Bárdó)

HAGYOMÁNYTEREMTŐ SZAKMAI NAP A TANÍTÓKÉPZŐN

A győri Gyógypedagógiai Szolgáltató Központ szakmai napot rendezett, amelynek teljes bevételét a Győri Szívcentrumot támogatták. A rendezvény előzményeiről és fontosságáról, jövőbeli tervekről kérdeztem Rajtáné Szabó Zsuzsannát a központ igazgatóját.

-Igazán örömteli volt számunkra, hogy a rendezvényre közel kétszázan jöttek el Győr város és a környező települések iskoláiból. A szakmai napon a Győri Szívcentrum működéséről és szerepéről dr. Dézsi Csaba András kardiológus osztályvezető főorvos beszélt, valamint a Gyógypedagógiai Szolgáltató Központ mindennapi munkáját is megismerhették a résztvevők.

A Gyógypedagógiai Szolgáltató Központ Győrött már az 1960-as évektől kezdődően működik. Feladata többek között a Győr-Moson-Sopron megyében élő fogyatékos gyermekek szakmai ellátása, valamint az értelmi fogyatékosság szűrése, komplex pedagógiai, pszichológiai és szakorvosi vizsgálat alapján - javaslattétel speciális fejlesztésre, beiskolázásra, kontroll-vizsgálatok végzése, "más fogyatékosok" (dyslexia, dysgraphia, dyscalculia stb..) vizsgálata, integráció (bölcsődei, óvodai, általános iskolai) koordinálása.

Az egész napos rendezvényen további előadások is elhangzottak, így többek között a hiperaktivitás, az autizmus, az erkölcsi szocializáció kérdésében is beszámoltak az előadók az aktuális tényekről, fejlesztési lehetőségekről. Az előzetes tervek szerinti helyszínt a nagy érdeklődés miatt megváltoztattuk, így kerülhetett a kar Díszermében lebonyolításra a szakmai nap. A megye intézményeivel és oktatóival folyamatos kapcsolatot tart a Gyógypedagógiai Szolgáltató Központ, de úgy gondoltuk, hogy több terület képviselőit is vendégül látva egy komplex programot kínálunk az érdeklődőknek.

Az idén elsőként megtartott szakmai nap egy hagyományos évente megrendezésre kerülő szakmai tanácskozás első lépése volt. A tervek szerint minden év márciusában egy központi téma köré szervezett kisebb konferencia kerül megszervezésre, melynek az Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskolai Kar adhat majd otthont.

A kar életében is fontos programként szerepelt a szakmai nap, hiszen március elején új tanszékkel bővülhetett az oktatókat tömörítő egységek száma. A Gyógypedagógia Tanszék munkája különösen fontos, hiszen a felvételi során sokan választják a kar oktatási kínálatban a gyógypedagógia szakot alap-és diplomás képzésben. A mindennapokban is nagy felelősség hárul a pedagógusokra, hiszen míg régen két százalék körüli arányban voltak tanulásban akadályozottak Magyarországon, addig mára ez a szám megközelítette a hat százalékot - mondta el Rajtáné Szabó Zsuzsanna gyógypedagógus, igazgató.

Horváth Attila
NYME-ATFK

''Elmúlott a hosszú farsang, búsulnak a lányok.
Ettől a sok búsulástólráncos a pofájuk.
Nem tudsz férjhez menni, vőlegént szerezni,
vedd elő az olvasódat, kezdj el imádkozni!''
(Farsangi vénlánycsúfoló ének)

FARSANG FARKÁTÓL VÍZBEHÁNYÓ HÉTFŐIG

avagy:
hogy kötik a farsang farkát Ürmösül

Hagyományosan farsang farkában, a böjtöt megelőző mulatsági időszak végén tartjuk táncházunkat; idén február 25-én jártuk az utolsót. Már fél hattól érkeztek a legfiatalabbak, hogy az Aprók Táncházában kimulathassák magukat. Nyolc órától járták a táncos lábú, pálinkás-falatkás regisztráción áteesett ifjak; a kevésbé táncos lábúak Antal Áron és Delbó Eszter segítségével forgatták meg párjukat rábaközi polgári tánccal, és mókáztak párosító játékokkal. Nyolcvan fős népségünk hajnal tájban nótázással mulatta kedvét; majd egy utolsó tánccal felkötöttük a farsang farkát.

...De mi is az a „farsang farka"?

A vízkereszttől hamvazószerdáig tartó időszakot hívják farsangnak, amelynek valamikor a szombat estétől húshagyókedd éjfélig tartó utolsó napjait nevezték farsang farkának. A fékevesztett öröm és mulatozás ideje volt ez; tobzódás mindenben, ami zsírossá teszi az ember testét és lelkét. Az antik világban, amikor már javában farsangoltak a népek (legfeljebb még Dionüszoszt ünnepelték), erős fallosz-kultusz dívott. A felvonuló férfiak hatalmas műpéniszt kötöttek maguk elé, s valószínűleg innen származik a "felkötjük a farsang farkát" kifejezés. A tavaszi ünnepségek nemcsak a meghaló és feltámadó természetet éltették, de a szerelmet, a termékenységet és a házasságot is. Nem véletlenül esett erre az időszakra később is a legtöbb lakodalom, a pártában maradt leányokat pedig kicsúfolták és tuskót (dorongot) húzattak velük. A tavaszünnep a pogány korban éppúgy, mint a keresztény társadalomban a vaskos, durva tréfák ideje volt.

A vidám, tavaszelőző ünnepség a nagyböjttel fejeződik be. Ekkor véget érnek a nagy zabálások (habár a maradékot még torkos- vagy zabálócsütörtökig el lehet fogyasztani), húshagyókedden meghúzzák a harangokat, eltemetik a hegedűt, hogy jelezzék: a pajzánkodásnak, táncmulatságoknak, legény- és leányfogásnak vége, "begyött a böjt". Másnap, hamvazószerdán (másként fogöblítő vagy szárazszerda) hamut hintettek a fejükre, emlékezve, hogy „porból lettél és, porrá leszel". A hamvazáshoz használt hamu az előző év virágvasárnapi barkájából származik. A nagyböjt hamvazószerdától húsvétvasárnapig tart, utolsó előtti hete a virághét, amely a virágvasárnappal zárul. Ezt követi a húsvétvasárnapig tartó nagyhét, a húsvét előtti böjt legszigorúbb szakasza. Nagypénteken már tüzet se gyújtottak. Böjt idején nem illendő esküvőt, hangos mulatságot rendezni, általában csöndesebb az élet a templomon kívül is. Fontos, hogy ezt az időszakot mindenki a lelke munkálására használja. Nagyböjtben húst, zsíros ételeket nem ettek, olajjal, vajjal főztek. Jézus negyven napi böjtölésének és kínszenvedésének emlékére tartják. Volt, aki csak napjában egyszer evett a nagyböjt egész ideje alatt, ezt nevezték negyvenelésnek. A kisgyerekeket a Konc vajdával ijesztgették, hogy ha megszegi a böjtöt, elviszi.

A húsvétvasárnap Krisztus feltámadásának ünnepe, a megváltás beteljesedése. A magyar elnevezés onnan ered, hogy a hívők a feltámadást megelőző böjt után e napon kezdhették meg a húsevést. A húsvéti bárány Jézust jelképezi, kinek előképe volt az a bárány, amelyet a zsidók Egyiptomból való kimenetelük alkalmával ettek, és amelyet nap mint nap feláldoztak a jeruzsálemi templom oltárán. A tojás, a belőle kikelő madárral, a sírjából feltámadó Krisztust jelképezi. Az életet hordozó csíra azonban már régóta a világmindenség jelképe a Föld számos népének hitvilágában, jónéhány teremtésmítosz pedig egyenesen a világnak a tojásból való megszületését beszéli el. Húsvét második napja hétfő, a ma is szokásos húsvéti locsolás, másutt a húsvéti korbácsolás ideje. A korbácsolás katartikus, termékenységvarázsló célzatú népszokás. Fejér megyében sibának nevezik a négyszögűre font korbácsot, amellyel a legények húsvéthétfőn megcsapkodták a leányokat, közben ezt mondogatva: „Keléses ne légy, bolhásos ne légy, esztendőre frissebb légy!" A lányok a sibára szalagot kötöttek, borral, tojással kínálták a legényeket. A húsvéti locsolás ősi rítus keresztényiesített formája. Eredetének egyházi magyarázata részint a keresztelésre utal, részint arra a legendára, amely szerint a Jézus feltámadását hirdető jeruzsálemi asszonyokat locsolással akarták volna a zsidók elhallgattatni. A húsvéthétfő vízbevető, vízbehányó hétfő elnevezése utal a szokás eredeti jellegére. A bandákba verődött legények a lányokat a kúthoz hurcolták, egész vödör vízzel leöntötték, nehogy kelésesek legyenek. A lányok cserébe szintén tojással, itallal kedveskedtek. A díszített húsvéti tojás elsősorban Európa keleti felén terjedt el, Közép- és Nyugat-Európában a húsvéti tojást általában egyszínűre festik. Húsvét hétfőjén és fehérvasárnap, volt szokásban a komatál küldés. Ekkor díszes terítővel letakart, húsvéti tojással, kaláccsal, itallal megrakott tálat küldtek egymásnak, melynek átadása énekszó kíséretében történt. A komatálat küldők egymást testvérré fogadták és „örök" barátságot kötöttek egymással. A lányok mátkának, a fiúk komának nevezték ezentúl egymást. Húsvéti bál a jeles napokhoz kapcsolódó megrendezett táncalkalmak egyike, amelynek elterjedtsége az egész magyar népterületen általános. Rendszerint húsvéthétfőn zajlik le.

Gasparovszky Zsuzsanna

Neklünk húzták ...

„TANÍTÓ NÉNI" A KIFUTÓN

Mint ismeretes a győri kar hallgatói között különösen nagy arányban van a női nem. A tavasz közeledtével egyre veszélyesebb az intézmény közelében közlekedni, mert az autósok és motorosok többsége a járdán vonuló hallgatók látványát izgalmasabbnak tartja a forgalomnál. És íme, egy, a sok szép „tanító néni" közül...

Az interneten szörfözve rátaláltam egy újságcikkre és a hozzá tartozó fotókra, melyben ismerősre leltem. Az újságírás igazán változatos emberek ismeretségét hozza a tollat forgató munkatárs számára. Interjúmban egy igazi szépséggel beszélgethettem. Véleményem nem szubjektív, hiszen bármennyire is intenzív a vizuális hatás a beszélgetés során igyekszem a tényekre támaszkodni és a kedves olvasóra bízni a döntést. Mindenesetre Révai Katalint már több alkalommal is szakmai zsűri és a közönség is kiemelte a kifutón felvonuló hölgykoszorúból. Ki is ő valójában? Honnan indult és merre tart? Milyen a kapcsolata a szépségiparral? Milyen érzések járták át a kifutón megtett első lépésekkor és mára változott-e az akkori izgalom? Ilyen és ehhez hasonló témákról beszélgettem a Miss Internet február havi győztesével.

-Mit kell tudni rólad? Hol élsz? Milyen szakon tanulsz?

-Budapesti származású vagyok, jelenleg kollégiumban lakom és a tanító-művelődésszervező szakot végzem immáron második éve. Mellette levelezőn szociálpedagógiát is hallgatok. Szabadidőmben modellkedem, hostesskedem, szépségversenyeken mérettetem meg magam. Fontos számomra a zene, a latin stílus különösen közel áll hozzám, erre szívesen táncolok is.

-Hogyan indult a modellkedés? Milyen terveid vannak a szakmában?

-Mintegy 12 éves lehettem, amikor anyukám benevezett egy országos modellversenyre. Itt már helyezést értem el. Úgy gondoltam családommal egyetértésben, hogy van keresni valóm ezen a téren. Több modelltanfolyamot is elvégeztem, valamint divatbemutatókon is részt vehettem. Ekkoriban készültek el az első fotók rólam, amit azóta már sok száz követett. Hostessként körbeutaztam az országot és a modell szakmában is egyre nagyobb munkákat nyertem el. 16 évesen döntős voltam a Miss Hungary versenyen. Tavaly nyáron Miss World kifutójáról különdíjjal térhettem haza. Ez az év is jól kezdődött, hiszen február hónapban a Miss Internet cím tulajdonosa lehettem. Ezzel a győzelemmel több lehetőséget is kaptam. Talán a legnagyobb, hogy Miss Classic néven a Mozart év keretében korabeli ruhákkal és szokásokkal egy divatshow részese leszek hazánk egyik jeles kastélyában, emellett egy máltai versenyen is részt veszek majd. Tervek szintjén inkább a szakmán kívülieket szeretném megvalósítani. Sikeres diplomát akarok szerezni, megtanulni síelni, nyitni egy saját szépségszalont.

-Mi változott az első verseny óta?

-Az első versenyen még remegő lábbal léptem fel a kifutóra, mára ez rutinná vált. Az évek alatt magabiztosabb lettem és a tánccal való kapcsolatom a színpadi kreatív mozgásban is sokat segít a mai napig. 15 évesen már egy modelltábort is vezethettem egészen a tavalyi évig, tapasztalataimat átadhattam a most pályára készülő modelljelölteknek.

-Mi jellemzi a manapság tapasztalható trendet a lányok külalakját illetően?

-Nem lehet kifejezetten egy sablont ráhúzni a mai modellekre. Minden versenyen más értékek számítanak, nagyban szinte teljesen a zsűri összetételén és pillanatnyi véleményén múlhat a dobogós pozíció. Persze nem árt, ha az induló rendelkezik egy minimum 170 centiméter magassággal, további előny lehet, ha már „van neve a szakmában" tehát az elődöntők és középdöntők során megismerhették.

-Ha valaki szembejön veled az utcán bátran leszólíthat és kérhet tőled randit, vagy a herceg a fehér lovon őrzi lépteidet?

-Erre kevéssé szívesen válaszolok ha megkérdezik, mert magánügy. De legyen elég annyi, hogy a randi lehetősége viszonylag csekély, de azért a herceg személye is kérdéses...

Íme tehát a rövid bemutatás. A válogatott képek önmagukért beszélnek, kiegészítik az interjúban olvasható gondolatokat. A többit pedig a következő verseny után olvashatják az újságban.

Horváth Attila
NYME-ATFK

SOPRONI TÚRAAJÁNLÓ I.
HERRENTISCH

Ezzel a cikkel egy sorozatot szeretnénk elindítani, melynek az lenne a célja, hogy bemutassa a soproni hegyvidék arculatát, tájainak szépségét és változatosságát, de egyúttal kedvet kapjon minden kedves Olvasó egy nagy, erdei csatangolásra. Csemegeként szeretnénk bekapcsolni azonban egy-egy közeli osztrák útvonal leírását is, folytatva a már megkezdett úti élmények (Éliás!... Tóbiás!... Rax, Vivat Academia 2004/5.sz.) csodáinak bemutatását.

Elsőként szóljon a fáma egy olyan elérendő pontról, amelyet „őseink" az „Urak asztalának" (Herrentisch) ismertek, de a térképek leginkább Asztalfőként jelzik. Ennek a helynek varázsa van. Született soproni lévén (H.Cs.), már kora gyermekkoromban kimerészkedtem a Párizs környéki békeszerződések által szűkösre zsugorított bérceinkre, ám igazándiból az Asztalfőt szinte csak a vasfüggöny „letépésével" sikerült meglátnom, hiába volt kezdetben zöld, majd piros sávos határsávi kilépője családomnak.

Mint minden lelkes soproni, már kora középiskolás koromban elkezdtem gyűjtögetni helytörténeti érdekességeket, emlékeket. Így került hozzám egy 1931. évi, a túrista útvonalakat is ábrázoló, igen részletgazdag (még a határkövek pontos helye is benne van) térkép (Kirándulók térképe 1931.), melynek nagy hasznát vettem, hiszen a későbbiekben ez alapján tudtam bebarangolni a hegyvidéket, nem lévén még modern, a trianoni határokat is megjelenítő, útmutató. Persze a rendszerváltozással ezt a hiányosságot is korrigálta a Cartographia térképészeti vállalat.

Az Asztalfő egy egyedülálló helye hazánknak. Sok különlegessége közül szeretnénk néhányat kiemelni. Sopron közigazgatási területének legnyugatibb csücskében van. Flóráját, fáit tekintve szinte káprázatos. A telepített lucos a kiegyezés korából való, melyet mára már az erdőműveléssel megritkítottak. Az arrajáró még mindig érezheti az évszázados fatömegek tekintélyét: a megmaradt fák 60–80 cm-es mellmagassági átmérőjűek, 36–40 m magasak. Valaha ez a fenyves volt az ország legnagyobb mennyiségű fatömeget termelő állománya. (Jereb Ottó: Elfelejtett emlékerdők, emlékfák [1996] S.Sz.) Van két matuzsálem is, melyek megérnek egy pár órás sétát. Az egyik egy másfél méter törzsátmérőjű 350-400 éves bükk, melyet már Mária Terézia trónra lépésekor is vénnek tartottak. A másik pedig egy lucfenyő, ami vagy 200 éves, hibátlan, mellmagasságban 116 cm, és 43 méteres magasságával az ország legmagasabb „karácsonyfája".

Ahogy múlnak az évek, úgy töpörödik össze a hajdan gigantikus rengeteg, de itt megállt az idő. Ahogy felérünk a Hidegvíz-völgy tetejébe, ahol a Rák-patak ered, ahogy megmászszuk az utolsó lankákat és ahogy hirtelen vége szakad a vegyes lombozatú erdőnek, érezni lehet a friss gyanta illatát, a jellegzetes, eldörzsölt tűlevél aromáját, és szinte halljuk azt a végtelen csöndet, ami végigkúszik a puha mohás, alig érintett csapákon. Ez a hely tiszteletet parancsol. Tiszteletet az arra járóknak, az ott határőrszolgálatot teljesítő járőröknek. Ez a hely magával ragad, visszarepít az érintetlen fenyvesek mesevilágába, szinte az óriások földjére.

A Herrentisch az egyetemtől légvonalban mintegy 6 km-re van nyugatra. Az odajutáshoz sok lehetséges útvonal áll rendelkezésre, és többféle közlekedési mód. Az odavezető utak persze ezt a 6 kilométert sokszorozzák zegzugos, kanyargós íveikkel, ámde a terep gyönyörűsége feledteti velünk a távolság okozta kínokat. Mi a gyalogtúrát és a hegyikerékpáros megközelítési módokat javasoljuk, hiszen nemcsak a cél elérése a fontos, hanem a közbeeső természeti csodák, élő és élettelen környezet, ritka növények, ritkán látott állatok, szinte testközelből, ha elég óvatosan és csendben közlekedünk. Utunk során az alpesi csillámos kövek közt feltűnhet a csarab (Calluna vulgaris), az áfonya (Vaccinium myrtillus), a szelídgesztenye (Castanea sariva), az erdei ciklámen (Cyclamen purpurascens), a struccharaszt (Matteuccia struthiopteris), a fehér acsalapu(Petasites albus), s ha szerencsénk van, előbukkan a foltos szalamandra (Salamandra salamandra) és a gyepi béka (Rana temporaria), vagy az itt is fészkelő fekete gólya (Ciconia nigra), az Uhu (Bubo bubo), a hegyi billegető (Motacilla cinerea), a keresztcsőrű (Loxia curvirostra), a fenyves, a búbos és a kormosfejű ci-

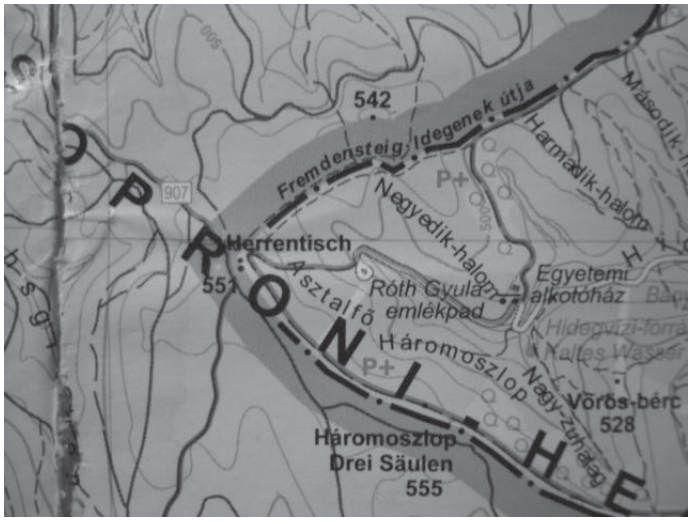

nege (Parus ater, P. cristatus, P. montanus) is. Ha korán indulunk utunkra, a friss harmatban fürdőző őzeket és rőtvadat is láthatunk.

Az útvonal kerékpárral talán a legkézenfekvőbb, Bánfalván keresztül az Erdei Iskola mellékében a brennbergi úton, egészen a Fehér forrásig, onnan pedig a Hidegvíz-völgy irányába, a Hermesi kerülőútról letérve Nyugat felé haladva érjük el az Urak asztalát. Az osztrák oldalon határőrbódé, szentkép és az Urak asztala (Herrentisch) várja a falatozókat (nyársak a szalonnasütésre előkészítve). Visszafelé érdemes másik utat választani, például a volt határvonalon, a Magasbércet (Höher Riegel 557m) érintve Új-Hermes, majd Ó-Hermes irányába Brennbergbányán megállni egy kellemes hűsítőre. Onnan pedig szinte hazavisz az út.

Gyalogosan az erdei utakat érdemes követni. Ösvényeink változatos és kimerítő sétákat nyújtanak. A sok lehetőség közül a rövidebbet, és célirányosabbat érdemes választani. Például ilyen lehet elsétálni Bánfalvára, akár az Erzsébet kertet érintve, akár a Fedett uszoda mögött a Deákkúti útra térve. Mindjárt az elején jobb irányba lehet elérni a Hősi temetőt, melynek árnyékos rejtekén érhetünk le a karmeliták kolostorához, majd a szentek vigyázta lépcsősoron le arra az útra, amelyen akkor érkeznénk, ha csak az Erzsébet park felé vettük volna az irányt. A falu felső szélén, a Rák pataktól jobbra, az Ózon kemping mellett térhetünk rá az ágfalvi szelídgesztenyésben futó utacskára. Ez Görbehalomig tart, innen pedig a Havasbércen át juthatunk el Brennbergbányáig. Az égő hegyről elnevezett településről pedig a legkézenfekvőbb útvonalunkat a nyomsáv immár füves lankái övezik. Innen vagy fél órás kényelmes sétával el is érhetjük az áhított nyugati csücsköt. Hazafelé pedig a Hidegvíz-völgyön át is lépdelhetünk, gyönyörködve a tájban.

Kirándulásunk itt véget is ér. Reméljünk felkeltettük érdeklődését, és nemcsak oktatóként, vagy hallgatóként, hanem a természet szerelmeseként is összefutunk majd egy-egy bérccsúcson.

Jó szerencsét!

Horváth Péter
V. KGH.
Horváth Csanád
Ktk.

A FOGLALKOZÁS-EGÉSZSÉGÜGYI ÉS HÁZIORVOSI ELLÁTÁSRÓL

A NYME-n a dolgozók jelentős része nem soproni lakos, ezért gyakran okoz gondot, hogy hova fordulhatnak orvosi ellátásért, amikor Sopronban tartózkodnak. Kb. húsz évig törvényi kötelezettség, majd gyakorlat volt, hogy a dolgozók betegség esetére való ellátását az üzemorvos végezte, ezért sokakban még mindig kérdéses, hogy mi a foglalkozás-egészségügyi orvos és mi a háziorvos kötelezettsége és jogköre. Ezt szeretném összefoglalni az alábbiakban.

A foglalkozás-egészségügyi orvos végzi a dolgozók előzetes, időszakos és soron kívüli alkalmassági vizsgálatát. Az előzetes alkalmassági vizsgálatot a munkába lépés előtt kell elvégezni, hogy azokat a betegségeket kizárjuk, melyekkel egy adott munkakört nem lehet betölteni. A munkaügyi osztály mindig pontosan és szakszerűen küldi a munkára jelentkezőket, erre a vizsgálatra.

Az időszakos orvosi vizsgálaton – az egyetem alkalmazottainak – jogszabályban meghatározott gyakorisággal kell(ene) megjelenni. A gyakoriság munkakörtől és életkortól függ. A dolgozók vizsgálatra küldése a munkáltató feladata, előzetes időpont-egyeztetés után. Az egyetem bizonyos karain ez a vizsgálatra küldés pontosan történik, másutt elhanyagolják. Ezért kérem e helyen is, hogy minden intézetben legyen egy megbízott, aki figyelemmel kíséri, és időben elvégezteti a vizsgálatokat, természetesen miután a munkavédelmi vezetővel egyeztette, hogy kit milyen gyakorisággal kell küldeni.

A soron kívüli orvosi vizsgálatot kezdeményezheti a munkáltató, a munkavállaló, vagy az orvos. Harminc napon túli táppénz esetén, munkába állás előtt, minden esetben részt kell venni vizsgálaton. Akkor is vizsgálatra kell küldeni a dolgozót, ha a munkakörben változás állt be, ha az egészségi állapot megváltozása kérdésessé teszi az alkalmasságot, ha új technológiát alkalmaznak, stb. Különösen fontos a soron kívüli vizsgálat, ha a munkavégzéssel kapcsolatos betegség gyanúja merül fel. Egészen friss eset, hogy az egyik üzemi konyhán a mosogatószer a dolgozókon bőrkiütést, torokfájást, köhögést okozott, de jelentkezhet például képernyő előtti munkánál gyors látásromlás, hátfájás, kullancsfertőzésnél Lyme-kór, stb.

Ezekkel az esetekkel haladéktalanul kell jelentkezni, a foglalkozás-egészségügyi orvosnál.

Tehát a foglalkozás-egészségügyi orvos csak a munkakörrel kapcsolatos vizsgálatokat végezheti el, és ezekkel kapcsolatban utalhat szükség esetén szakrendelésre, vagy - a törvényileg meghatározott rendben – kötelező jelleggel (pl. monitor előtti munka miatt szemészetre, bizonyos vegyi anyagoknál laborvizsgálatra). Itt történik még a hivatásos gépjárművezetői igazolványok és fegyvertartási engedélyek meghosszabbítása. Akinek jogosítványa és fegyvertartási engedélye „nem hivatásos", az a foglalkozás-egészségügyi orvosnál és a családorvosnál is végezheti, intézheti a hosszabbítást.

A háziorvos tartja keresőképtelen állományban a dolgozót, és neki van joga gyógyszert felírni, beutalókat kiadni. Amennyiben a háziorvos nem soproni, akkor sürgős esetben Sopronban is lehet orvoshoz fordulni, de – az érvényes rendeletek szerint – csak a tartózkodási hely területileg illetékes háziorvosa végezheti az ellátást. Ezért akinek soproni tartózkodási helye (munkahely, iskola, kollégium, albérlet) van, feltétlenül nézzen utána, hogy ki annak a körzetnek a háziorvosa. Nemcsak a dolgozóknak, de mindegyik intézetnek is tudnia kell, hogy az ő területe melyik körzethez tartozik, és honnan, hogyan kérhet szükség esetén segítséget.

Mivel a családorvosi ellátást a társadalombiztosítás finanszírozza, a fentiek betartását nagyon szigorúan megkövetelik. Például minden családorvos havonta a TB-től összesítést kap, hogy milyen gyógyszereket írt fel, ez mennyibe került, ki az, aki több gyógyszert fogyasztott, írt-e fel gyógyszert és milyen jogcímen (pl. ügyelet), olyan betegnek, aki nem hozzá van bejelentkezve.

Rövid ismertetőmmel, csak nagy vonalakban tájékoztattam az egyetemi újság olvasóit. Célom az, hogy láthassák, az orvosok jogkörét szigorúan szabályozzák: azt is, hogy mit lehet, és azt is, hogy mit kell megtenniük.

Ez a tájékoztató – remélem – segíteni fogja önöket abban, hogy tudják: mikor, milyen esetben, kihez kell fordulniuk.

Dr. Németh Erzsébet
foglalkozás-egészségügyi szakorvos

s

A MI ÉLETÜNK...

Az ifjúság helyzete és jövőképe

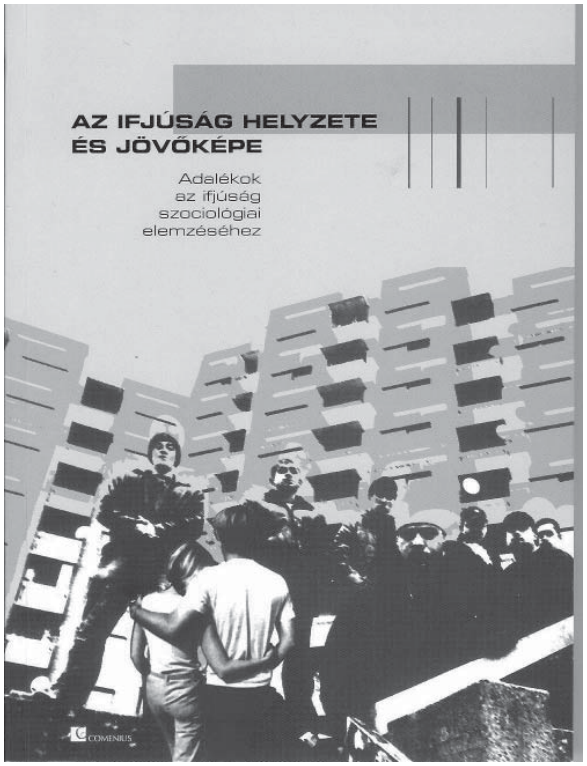

„Nem irigylem a mai fiatalokat...” – hallottam a minap délután egy középkorú hölgy szájából, aki szomszédjával folytatott szomorkás hangulatú beszélgetést mögöttem a hazafelé tartó buszjáraton. Nem hallgatóztam tovább, hogy miért nem irigyel minket az a hölgy, de elgondolkodtam. Miért vagyunk mi, vidéki fiatalok nem éppen irigylésre méltó helyzetben? Milyen lehetőségeink vannak az iskolázást, a munkavállalást, a családalapítást tekintve?

Nagy örömömre szolgált, amikor kezembe került egy nemrég kiadott, tudományos igényű tanulmánykötet, mely az általam megfogalmazott kérdésekkel részletesen foglalkozik. A kötetet a Magyar Tudományos Akadémia Veszprémi Akadémiai Bizottságának Szociológiai Munkacsoportja által szervezett, e témának szentelt konferencia előadásai alapján a munkacsoport elnöke – az FMK Tanárképző Intézetének docense –, Dr. Szretykó György szerkesztette.

A bevezető tanulmányban felsorolt legégetőbb problémák után nyomasztó súllyal hat a következtetés: ha a vidékpolitikában „nem történik gyors és gyökeres változás, akkor az országra a nem is távoli jövőben dél-amerikai típusú nagybirtokrendszer, elnéptelenedő vidék, gettósodó városok, és pár ezer elégedett zöldbáró várhat.”

Vass Csaba Ki építi a nemzedéki valóságot? című tanulmányában az ifjú nemzedék globalizáció-kori helyzetéről és határairól rajzol pontos képet. Írásából kiderül, van-e esélye az ifjúságnak megváltoztatni a rendszert, vagy a globális „hatalom-társadalomban” az ifjúság csak eszköz a maguk érdekeit kifejező nemzedéki valóság kiépítésén „fáradozó” bizonyos hatalmi csoportok kezében?

Szretykó György A fiatalok lakáshoz jutásának anomáliái című tanulmánya bevezetéseként történeti áttekintést olvashatunk az elmúlt 50 évről. Ezt követően napjaink lakáshelyzetének elemzését számos kimutatással, táblázattal szemlélteti a szerző, mely elemzésből kiderül: „a jelenlegi lakástámogatási rendszer nagyon ellentmondásos és igazságtalan.”

Leveleki Magdolna a diplomások munkaerőpiacon való részvételével foglalkozik. A nemzetközi összehasonlításban nálunk még mindig alacsony a diplomások aktivitási rátája. Ugyanakkor sok munkáltató túlképzésre hivatkozva utasít el diplomás jelentkezőket. A tömeges egyetemi képzés következtében megfigyelhető a diplomák leértékelődése is.

Mészáros Attila a felnőttképzés alanyának tekintve beszél az ifjúságról. A mai gazdasági folyamatokat figyelve megállapítható, hogy a munkavállalóknak szüksége van az állandó továbbképzésre, átképzésre. Ezek a képzési formák többnyire oktatási rendszeren kívüliek, így mára a felnőttképzés szerepe megnövekedett. A tanulmány a felnőttképzés rendszerébe, és ifjúsági vetületeibe ad betekintést.

Soós Zsolt az ifjúság érdekérvényesítésének egyik lehetőségét a politikai és a civil szervezetekben való részvételben látja. Csakhogy ezen szervezetek iránt mutat a legkisebb érdeklődést a mai fiatalság.

Varga Balázs a gyermekvállalási kedvet befolyásoló tényezőket elemzi. A magyar társadalom termékenységet meghatározó tényezői között találjuk a csökkenő számú házasságkötéseket, a házasságkötés nélküli együttélések szaporodását, az iskolai végzettség emelkedését, valamint a családtámogatási rendszer instabilitását, kiszámíthatatlanságát. Mindezek eredménye a csökkenő születésszám.

Szretykó György a hajléktalan állami gondozottak életeséről ír oly módon, hogy megszólaltat néhány érintett fiatalt. A beszélgetések alapján életük alakulásának okait elemzi. Fedél- és jövedelemszerzési módszerekről is képet kapunk a „csövesek” világából.

Szakál Gyula az átalakuló magyar társadalom átalakuló értékeit elemezte. Eszerint a hagyományos értékek – a család, a kiszámítható baráti kapcsolatok, az önzetlen segítség – sokat veszítettek jelentőségükből. Nagyon sokaknak a karrier, a magánéleti és munkahelyi siker jelenti csak a boldogságot.

Pongrácz Attila írásában az egyházi kollégiumok helyéről és szerepéről olvashatunk. Jelentőségükről minőségi mutatók adnak tájékoztatást. Minden intézményről rövid, bemutatkozó leírást találunk.

Molnár József a fiatalok drogfogyasztó magatartásáról ír egy vizsgálat tükrében. Tanulmányát figyelmesen olvasva feltűnhet, hogy a kábítószer fogyasztás leggyakoribb okai között találjuk mindazon tényezőket, melyeket fentebbi elemzők negatív eseményekként, élethelyzetekként értékeltek társadalmunkban.

Bodács Emil az „amerikai álom”-ról, a hollywoodi filmek értékrendjéről és jövőképéről ír. A kereskedelmi TV-csatornákon vetített filmek döntő többsége nem más, mint egy elferdített, hamis értékeket közvetítő álomvilágban játszódó, bárgyú sztori. Célja azonban igen tudatos tervezéssel a fogyasztásra való ösztönzés, a mindenáron megszerezni, és aztán kihasználva eldobni életstílus propagálása. Valamint a pénz mindenek fölötti hatalmának dicshimnusza.

Az említett tanulmányokon kívül olvashatunk még az anyai szenzitív gondoskodás egészséges lelki fejlődést meghatározó szerepéről Jávorszky Edit tollából.

A kötet 18 tanulmánya tudományos igénnyel megírva hivatott a mai magyar fiatalság helyzetét az olvasó elé tárni. Ezért egyaránt figyelmébe ajánlom a korosztállyal foglalkozó kutatónak, pedagógusoknak, szülőknek, valamint az egész magyar ifjúságnak.

Raffai Balázs

A gyomnövényeink eredete, termőhelye és védelme
- Pinke Gyula ÉS Pál Róbert könyve

A kötet szakirodalmi bázisa messzemenően megfelel a korszerű kívánalmaknak. A szerzők számos esetben maguk nyitnak új vizsgálati területeket, ami egyértelműen arra vall, hogy a probléma felvetését fontosabbnak tartják, mint annak egyértelmű lezárását. Írásuknak értékét tovább növeli, hogy a munka egyszerre felel meg a tudományos elvárásoknak és a közérthető, olvasmányos stílust kedvelő „nagyközönség" igényeinek. A 231 oldalas keménytáblás könyvet az ábrákon és táblázatokon túl a 268 színes kép teszi szemléletessé.

A szerzők a könyv előszavában írják: „A könyv a gyomnövények népes csoportján belül elsődlegesen a szántóföldi fajok vonatkozásait tárgyalja. A témakörök hidat képeznek a botanika, az archeobotanika, a növényvédelem, a növénytermesztés, az ökológia, a néprajz és a természetvédelem tudományágai között. Célja, hogy megpróbálja a gyomnövényekkel szembeni negatív előítéletet átformálni egy pozitívabb szemlélet irányába, elmélyítse a téma iránt érdeklődők botanikai és ökológiai tudását, valamint útmutatóul szolgáljon a mezőgazdaság és a természetvédelem elveinek összehangolásához..."

A könyvben megfogalmazódó tudományos eredmények és gondolatok hasznos segítői lehetnek minden kezdő és a pályán már régóta dolgozó agrár-szakember számára, rajtuk kívül hasznos tudásanyagot szerezhetnek belőle az agrár- és biológia szakos egyetemi hallgatók is, illetve ajánlható mindenkinek, aki ez idáig nem találkozott ezzel az értékes és élvezetes stílusban megírt könyvvel.

Vincze Judit
PhD-hallgató

HEJ, ÉLET, ÉLET, GAZDÁSZÉLET...
ÓVÁRI GAZDÁSZOK VISSZAEMLÉKEZÉSEI I.

A Gazdatisztek Lapja 1936. júniusi számában olvashatjuk: „A valamikor virágzó Moson megye gazdái egyszerre két helyen állítottak szobrot Újhelyi Imre professzornak. A egyiket a Magyar Óvári Gazdasági Akadémia előtt, a másikat pedig a híres állattenyésztő községben, Levélen. Ez alkalommal felújított egy-két érdekes Újhelyi-epizód - íme itt van egy - amely bemutatja Újhelyit, mint tanárt:

Hallgatóival egy legelőn marhacsordát akar megtekinteni. A gulyás kétségbeesve fogadja a közeledő csoportot. „Az állatok szinte a szétrepedésig fel vannak fúvódva" - kiabálja. Csak Újhelyi Imre tudta megőrizni a nyugalmát és mivel idő még arra sem volt, hogy valaki a műszerekért hazaszaladjon, bicskákkal „trokározták" meg a marhákat. Szivarszipkákkal pótolták a nyílásban hagyandó trokár-hengereket. A gazdasági szemle belenyúlt a késő esti órákba, amikor is a hallgatóság önbizalmat nyerve a gyors intézkedés hasznát közvetlen szemlélet alapján látva, hagyhatta ott a teljesen megmentett, óriási értékű állományt."

Kerpely Béla: „A régi jó gazdászvilágból" címmel 1925-ben megjelent könyvében így emlékezik vissza néhány megtörtént epizódra a gazdászok vizsgáztatása során:

Újhelyi kérdezte a jelöltet egyik vizsgán állatbonctanból:

-Melyik állat ellik könnyebben, a kanca vagy a tehén?

-Jelölt: A kanca.

-Újhelyi: Helyes. És miért? /Tudvalevően a ló medencecsontja teljesen ovális, míg a tehéné alul benyomott./

-Jelölt: Azért ellik a tehén nehezebben, mert a kisborjúnak nehezen fér ki a szarva..."

Egy másik kollegától azt kérdezi Újhelyi Imre:

-Hányféle párosítást ismer?

-Hallgató /izgalmában összekeveri az állattenyésztést a kertészettel/ feleli: „Angolnyelves és simapárosítást!"

Újhelyi tudvalevően nem tűrte a „nagyságos úr" megszólítást, ahogy általában

titulálni szokásban volt Óvárott a tanárokat.

-„Én tanár vagyok és nagyságos úr" - szokta mondani.

Erről egy ízben megfeledkezett W. Béla gróf, kedves kollégánk és valamely szakkérdésben akart felvilágosítást kérni Újhelyi professzortól.

-Nagyságos úr kérem... - kezdte.

-Újhelyi rossz kedvében volt és nyersen szólt vissza: Nagyságos az öregapja!

-Bocsánat tanár úr, az én öregapám „kegyelmes" volt,- válaszolta W. Béla gróf a legnagyobb lelki nyugalommal.

Újhelyi elmosolyodott és megrázta W. Béla gróf kezét:

-Brávó. Ezt nevezem „ripposztnak"! /Csattanó válasz./ Lefőzött... mondotta a professzor!"

Dr. Nyiredy Jenő, a kémia professzora előtt vizsgázott O. Laci, mulatós cimboránk, elismert borszakértő.

- Beszéljen kérem a vízről! - kérdi a professzor.
- A víz.... A víz... H2O... Kérem, nagyságos úr, ez irónia! Ezt nem tanultam meg, mert utálom a vizet, sohasem élek vele, csak mosdásra használom - felelte a hallgató.

Dr. László László

GDP- GREAT DOMESTIC PROFESSORS NO.3.

A GDP az egyetemi előadások élvezhetőségi szintjének mutatója, vagyis ez a rovat pompás tanáraink élvezetes és színes előadásainak kíván vidám emlékművet állítani. Kérjük tehát az oktatói kar tagjait, minél több frappáns mondással járuljanak hozzá a GDP mutató emelkedéséhez!

Míg az előző számban párás tekintettel a Közgazdaságtudományi Kar végzős évfolyamának zsenge szemesztereire néztünk vissza, ezúttal „öregedő" éveink emlékezetes perceit felhánytorgatva hessegetjük el a vészesen közelgő államvizsga árnyát.

Köszönet tanárainknak lankadatlan igyekezetükért, mellyel igyekeztek bekerülni az alábbi válogatásba, és egyúttal olykor megédesítették utolsó napjainkat.

Reméljük, hogy a rovat életben maradását Ti is segítitek hasonló gyűjteményekkel! Az angelf@freemail.hu címen várjuk ezeket.

Kulisszatitkok néhány történelmi személyiségről:

„Kálvin nem volt egy bonyolult figura. Cromwell sem ... egyszerű, mint egy raklap"

„'82 novemberében Brezsnyev meghal. A végén már csak a kitüntetések tartották össze."

„Nagy Péter óta Gorbacsov volt az első, aki tudott késsel-villával enni, és nem is ivott."

„Ahol Visinszky rendezte a választásokat, ott a siker ritkán maradt el." (Dr. Tóth Imre)

...a kreatív csomagolásról:

„Az árvácskát nyílván jobban lehetett ábrázolni, a tyúkhúr kevésbé volt fotogén, de együtt egész jól mutattak." (Szabóné Dr. Pataky Eszter)

...az első iskoláról:

„Úgy volt a 8 általános, hogy 6+4."

(Dr. Herczeg János)

...a megkésett kezdésről:

„Elnézést a késésért...nehezen bírtam felállni." (Hajdu Emese)

A szakszerű magyarázat:

„Látják, hogy elmaradt az izé, és mindjárt milyen nagy balhé lett belőle."

„...ez majd összekapcsolódik a piaci kudarcokkal." (Dr. Hoós János)

„A második [i. e. diploma] már nem első lesz." (Ambrus Attiláné)

„Azért olyan népszerű a kft.-forma, mert abban meg is van, meg nincs is meg."

„Állat: hát a madár is az, meg egy csomó minden, ami belefér." (Fóriánné Horváth Margit)

Mert rendet kell tenni, rendnek kell lenni:

„Az a két fiú ott hátul...Olyan rosszul ülnek...Jobban örülnék, ha nem a száját használná, hanem inkább a kezét!" (Szabóné Dr. Pataky Eszter)

Alkotmányos dilemmák:

„Az Alkotmány az 1949-es évekből származik. Azóta nem ment át nagy változáson...De azért átment!" (Horváth Csanád)

Néhány jó szó:

„Rá kell jönniük arra, hogy azzal, hogy megszerezték a közgazdász-diplomát, igazából semmit sem szereztek meg."

(Dr. Rácz Zoltán)

Interkulturális KV:

„or whether you have a durrdefekt..."

„A II. VH előtt a marketing még nem volt ilyen szájentifik izé."

„emlékeztek az environmentre, ami nyilván obvious..." (Soós Miklós)

Meseautó:

„Csehország legnagyobb fegyvergyára a Škoda...autóval álcázták, de senki nem dőlt be neki, aki ült egyszer is Škodában." (Dr. Tóth Imre)

Egyedül nem megy:

„Mert hát nincs itt most a Nagy Zöld Könyvem." (Fóriánné Horváth Margit)

...hát elmegyünk:

„Én befejeztem ezt a mai félévet."

„Most már tényleg vége van a dolognak." (Dr. Herczeg János)

Bankárképző Központ

Gondolj a jövődre!
Képezd magad tovább!

A Nemzetközi Bankárképző Központ 1988 óta van jelen a magyar piacon. Oktatási rendszerünk kialakításában a legfejlettebb pénzügyi piacokkal rendelkező országok bankárképző intézeteinek tapasztalataira támaszkodtunk. A közel két évtizedes működésünk során számtalan saját fejlesztésű, folyamatosan megújuló tanfolyammal bővítettük kínálatunkat. Frissen végzett diplomásoknak a következő tanfolyamainkat ajánljuk:

Nemzetközi Befektetés-elemzői Diploma Program (EFFAS)
A tanfolyam keretében megismerhetőek a modern pénzügyi elméletek és az egész világon használt gyakorlati módszertan, valamint kiemelt hangsúlyt helyezünk az európai és a hazai legjobb gyakorlat bemutatására.

Posztgraduális Bankdiploma Program (BADI)
Átfogó ismereteket nyújtó tanfolyam a banki működésről, folyamatokról és az üzleti életben a felsővezetői feladatokra készíti fel a hallgatókat. A tanfolyamot sikeresen elvégzők bankmenedzseri oklevelet kapnak.

Nemzetközi Bankárképző Központ Rt.
1022 Budapest, Csopaki u. 6-8.
T: 224-0700, Fax: 201-1330
e-mail:itcb@itcb.hu
www.bankarkepzo.hu

ARANYKÖPÉSEK
KÖRNYEZETGAZDASÁGTANBÓL

-A környezeti alrendszerek nem megújuló kategóriájába azok tartoznak, amelyek felhasználásuk után egyáltalán nem képesek megújulni (pl. erdőirtás).

-Környezetterhelés: amikor kényszerítjük a környezetet a folyamatos megújulásra.

-Környezetszennyezés: amikor a rendelkezésre álló erőforrásokat használjuk, és utána olyan anyagokat bocsátunk ki amelyek káros hatással vannak ezekre az erőforrásokra (pl. kipufogógáz).

- Környezeti kár: olyan esemény, amely az adott helyen élő élőlények pusztulását, vagy maradandó károsodását idézi elő (pl. erdőtűz, olajfolt a tengeren, stb.).

-Veszélyes állati hulladék például a beteg állati tetem.

-A környezetvédelmi szempontból szakszerű (okszerű) növényvédelemre jellemző, hogy adott helyre megfelelő növény kerül. A nem megfelelő helyen termesztett növény legyengül.

-A hulladékra jellemző, hogy a termelés során keletkezett, de a termelésben közvetlenül nem vesz részt.

-Környezetnek nevezzük azokat a biotikus és abiotikus tényezőket, ami az objektumot, ami lehet bármi: személy, vállalkozás, stb.... körülveszi.

-Környezeti kár: irreverzibilis folyamatok eredménye. A környezet erőforrásai sem minőségben sem mennyiségben nem olyanok, mint régebben. Rosszabbak lettek. Helyrehozásuk költségvonzattal jár. A környezetgazdálkodás csődje.

-Hulladék az, ami nem hasznosítható, nem eladható, nincs rá kereslet.

-A környezetvédelmi szempontból szakszerű (okszerű) növényvédelmet a vegyszerek mellőzése, a környezetbarát növényvédőszerek és módszerek használata jellemzi.

-Hulladék minden olyan anyag, ami visszajut a környezetbe felhasználás után, vagy annak folytán.

-Környezeti kár: olyan természeti jelenség, amely pusztítást végez az adott területen. Pl. hurrikánok, tornádók, árvíz.

-Hulladék: ami (tartósan) nem szolgálja a környezetet, nem újrahasznosítható vagy felhasználható és károsítja a környezetet.

-Szakszerű (okszerű) növényvédelem: minél kevesebb talajmunka.

-Egyik fontos természeti erőforrás a szél, amely felszínalakító munkája mellett az egyre inkább elterjedt szélmalmok formájában jelentkezik hazánkban. 100 darab malom 700-1000 család áramellátását tudja biztosítani.

Összegyűjtötte: Dr. Tenk Antal

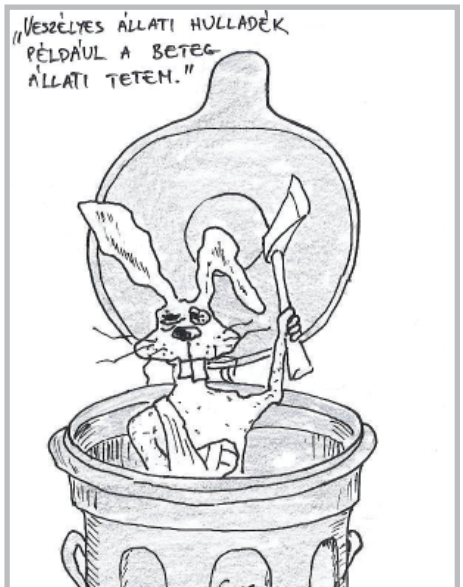

ELŐZETES A IX. TERMÉKTERVEZŐ MŰHELYNAPOKRÓL

2006. március 30. és április 2. között az NYME FMK Terméktervezési és Gyártástechnológiai Intézete, valamint Alkalmazott Művészeti Intézetének közösen rendezte meg a IX. Terméktervező Műhelynapokat, melynek helyszíne az AMI volt.

A műhelynapok témája:

„SZEMFÉNYVESZTÉS, AVAGY TRÜKKÖK A TERMÉKVILÁGBAN."

A terméktervező teamek a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemről, a Pécsi Tudományegyetem Pollack Mihály Műszaki Főiskolai Karáról, a Miskolci Egyetemről, valamint a Nyugat-Magyarországi Egyetem Terméktervezési és Gyártástechnológiai Intézetéből érkező hallgatókból alakultak meg. A hallgatók bútor, használati tárgy, épület, játék és csomagolás tárgykörökben dolgoztak.

A rendezvény mottója:

„A lehetetlent megoldjuk, a csodára kicsit várni kell..."

A négy napig tartó rendezvényről, következő számunkban bővebben számolunk be.

Horváth Péter György
Horváth Balázs
Papp Tibor
Penkalo Oxána

Az „építész csapat" Csíkszentmihályi Péter DLA h.c. belsőépítész tanszékvezető egyetemi tanár vezetésével

LEPÉNY, KIFLI, KRAMPAMPULI

Húsos lepény

Tészta: 15 dkg liszt, 8 dkg vaj, 1 tojás sárga, egy csipet só, kevés hideg víz.

Morzsoljuk el a lisztet, vajat, sót, és a tojássárgát, majd annyi vizet adjunk hozzá (1-2 evőkanál) hogy jól gyúrható tésztánk legyen. Gyorsan kell dolgozni, ne melegedjen át a tészta. Ha kész, hűtőben pihentetjük legalább fél órát, majd kivajazott formába vagy tepsibe nyújtjuk. Kicsit félre teszünk díszítésnek. Villával megszurkáljuk, kevés morzsát szórunk rá és rátesszük a tölteléket.

Töltelék: apróra vágott húsos szalonnán hagymát és fokhagymát dinsztelünk, majd hozzáadunk 30-40 dkg bármilyen darált húst. Ha kifehéredett, adunk hozzá egy marék gombát, 2-3 felkockázott paradicsomhúst, 1 apró kockákra vágott cukkínit, meg bármit, amit még szerettek. Ízesítjük sóval, borssal, kakukkfűvel és saját levében készre pároljuk. Ne maradjon alatta lé.

Öntet a töltelék tetejére: 1 tejszínes krémsajt, 1 egész tojás, 1-2 evőkanál reszelt füstölt sajt, bors, tavasszal 5-6 medvehagyma levél felaprítva.

A félretett tésztából csíkokat vágunk, és a pite tetejét díszítjük. Forró sütőben pirosra sütjük

Édes töltelékkel is nagyon finom, pl. gyümölcsös túróval, citromos joghurt öntettel.

Kifli

Alaprecept: 50 dkg liszt, 3 dl tejben 4 dkg élesztő, 1 kávéskanál cukor, 1 kávéskanál só, 4 dkg olvasztott vaj.

Kidolgozzuk, és kelni hagyjuk. Ha megkelt kicsit átgyúrjuk és formázás után még egyszer kelesztjük. A tésztát legalább 16 részre (darabra) osztjuk, de én többre szoktam. Minden kis darabot egyenként oválisra nyújtunk és kiflinek csavarjuk fel.

Nagyon jó tészta, könnyű vele dolgozni. Tölthetjük bármivel, de töltelék nélkül, csak vékonyan kiflinek felcsavarva, tetejét tojással megkenve és sajttal megszórva is tökéletes. T

Krampampuli -

Végy egy 25 dekás süvegcukrot. Készíts elő egy tűzálló tálat, egy tűzifogót és egy rezsót. A tálba kerüljön két palack vörösbor a legjobb fajtából, majd tégy hozzá narancshéjat, rúdvaníliát, citromkarikát és szegfűszeget ízlésed szerint. Az egészet forrósítsd fel. Tedd a tálra a tűzifogót a süvegcukorral és a rummal - amely erős, mint egy matróz - locsold meg alaposan és gyújtsd meg. Tápláld a lángot kanalanként az erős rummal, s várd meg, míg a karamellizált cukor lassan belecsöpög a borba. Ez adja italod utolérhetetlen aromáját. Ihatod forrón is, vagy akár jól lehűtve.

Krampampuli (Magyar Elek szerint)

"... Midőn közeledik az éjfél, hatalmas, öblös tűzálló tálat állítunk az asztal közepére és az aljára rakunk vagdalt déligyümölcsöt: fügét, magjától megfosztott datolyát, mazsolát, cukrozott narancshéjat, esetleg darabokra tördelt szentjánoskenyeret, továbbá dióval bélelt aszaltszilvát és (esetleg egyéb, hiányzó anyagok pótlására is) másféle hazai cukrozott gyümölcsöt is. A tál tetejére helyezett rostélyt megrakjuk kockacukorral (ezt előbb esetleg narancshéjjal is végigdörzsöljük), majd meglocsoljuk fél liter finom rummal (ennek egy része kisüstön főtt szilvórium vagy seprőpálinka is leket). Fidibusszal meggyújtjuk (ilyenkor a lámpákat elolthatjuk) s türelemmel figyeljük , amíg a lángoló szesz kiég, s a felolvadt cukor a tálba csepeg. Mikor ez a processzus befejeződött, utána öntünk két liter jó, forralt, fűszeres (fahéj, citromhéj, szegfűszeg) fehér bort, 1 liter forró teát, 2 citrom és 2 narancs vagy más gyümölcs levét. Pár percig állni hagyjuk, de vigyázzunk, hogy ki ne hűljön. Jól megkeverjük, s megkóstoljuk, nincs-e hija valamilyen irányban. Elég erős-e vagy ellenkezőleg túl erős, túl édes-e? Ha kell, segítünk a bajon, s azután puncsos poharakba szűrjük a párolgó italt. A kívánatos gyümölcsökből mindenkinek adunk egy-két darabkát."

Gazdag krampampuli

Hozzávalók:

- apróra vágott cukrozott narancshéj
- aszalt szilva
- datolya
- füge
- mazsola
- darabos dió, mandula
- 50 dkg kockacukor
- 3-4 dl rum
- 1 l vörösbor
- 1 l sötétre főzött tea

Elkészítés: Tegyük az összes gyümölcsöt egy nagy tálba, tetejére fémrácsot, arra pedig egy fémszűrőt tegyünk, erre pakoljuk a kockacukrot. Öntsük le jó erős rummal, majd gyújtsuk meg. Az égő rumtól a cukor megolvad, és a tálban lévő gyümölcsre csepeg. Ha a láng elaludt, öntsünk rá 1 l száraz vörösbort és az el nem olvadt cukrot.

Hogy ne legyen nagyon veszélyes, öntsük hozzá az 1 l sötétre főzött teát. Vastagfalú csészékben tálaljuk, mindegyikbe gyümölcsöt is rakva.

FARSANG FARKÁTÓL
VÍZBEHÁNYÓ HÉTFŐIG (28. oldal)

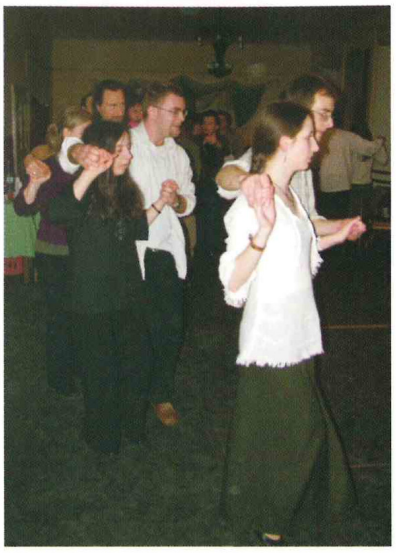

LEHET!

- *Erre a félévre most utoljára igényelhető!*
- *Meddig? Május 15-ig!*
- *Mennyi? Akár 150 000 Ft!*

NE KÉSD LE!

DIÁK HITEL
www.diakhitel.hu
06-40-24-00-24
kedvezményes tarifával hívható kék szám

A HALLGATÓKÉRT TETTÜK

OM Oktatási Minisztérium

30 000
forintra emeltük a Diákhitel összegét

20 000
kollégiumi férőhelyet újítunk fel

13 000
új kollégiumi férőhelyet építünk

11 650
forintra emeltük a diákok ösztöndíját és kollégiumi támogatását

250 000 000 000
2002–2008 között ennyi pénzt fordítunk előadótermek, oktatási intézmények és kollégiumok fejlesztésére

Magyar Bálint, oktatási miniszter

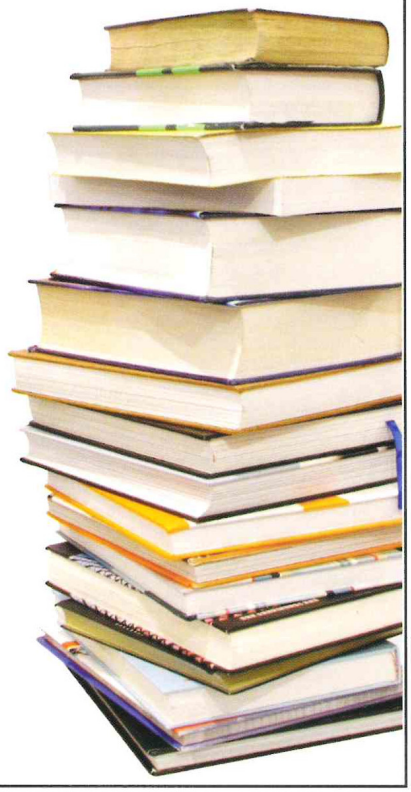

Az Alkalmazott Művészeti Intézet kiállítása

Bútorvilág 2005

Budapesten